

3 Üçüncü
Basamak

Kitap 1

İLERİ İNGİLİZCE

kendi
kendine

hızlı
İngilizce

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

F FONNO
ÖZEL EĞİTİM KURUMLARI

kendi
kendine

hızlı
ingilizce

(İLERİ İNGİLİZCE)

Üçüncü Basamak
Kitap 1

BAHİRE ŞERİF

Yönetiminde
FONO öğretim kurulu tarafından hazırlanmıştır

ISBN: 975-471-299-9

ÖNSÖZ

İngilizce'yi kendi kendine, öğretmensiz olarak öğrenmek durumunda olanlar için hazırlanmış bu eser yabancı dil öğrenimi alanında Türkiye'de en fazla deneyime sahip olan ve yayınlarını 1953 yılından beri sürekli geliştirdiği kendine özgü bir sisteme dayandıran FONO nun başarılı olduğu kanıtlanmış sistem ve uygulama biçimlerinden yararlanılarak hazırlanmıştır.

İngilizce öğretimine sıfırdan başlayanlar için hazırlanmış HIZLI İNGİLİZCE serisinin devamı olan bu kitaplar önceki basamaklardaki kitapları çalışarak bitirmiş veya bu düzeyde İngilizce bilgisine sahip olanların izleyecekleri bir kendi kendine öğrenim dizisidir.

Kitaptaki 'çalıştırmalar sırasıyla yapılarak, bunlar ilerideki ünitelerde bulunan yapılmış şekilleriyle karşılaştırılmalı ve yanlışlar üzerinde tekrar çalışılmalıdır.

Bu eserin İngilizceyi kendi kendine öğrenmekte olanlara büyük bir destek ve olanak sağlayacağı kuşkusuzdur.

FONO

UNIT	ÜNİTE
ONE	BİR
1	

GİRİŞ

İleri İngilizce kursumuz iki basamak halindeki Temel İngilizce kursumuzun devamı durumundadır. Birinci kursumuzda İngiliz gramerinin ana hatları öğretilmiş, en önemli 1000 kelime metinler ve örnek cümleler içinde verilmişti. Bu kursta, eskiden öğrendikleriniz dışında bilgiler edinirken eski bilgilerinizi de tekrar gözden geçirerek sağlamlaştırmış olacaksınız. Zira derslerde yeni bilgiler verilirken bunların öncesini oluşturan ve ilk kursta bulunan konular da açıklama ve örnekler verilmek suretiyle kısaca gözden geçirilmektedir.

Sizin düzeyinize gelmiş öğrenciler için en lüzumlu şey bol bol İngilizce metinler okumak olduğundan derslerde buna önem verilmiş, ilk derslerden başlayarak, önce kısa hikâyeler, daha sonra uzun hikâyeler kurs sonuna kadar çok miktarda verilmiştir. Her metin başında o parçada geçecek yeni kelimeler okunuşlarıyla verilmiş, açıklamayı gerektiren konularda izahlar yapılmıştır. Yeni geçen kelimeler, okunacak metinde olan ve ilk İngilizce kursunda öğretilen kelimeler haricinde bulunan kelimelerdir.

Derslerdeki metinlerin tercümelemleri de hemen arkalarında yer almaktadır. Bu şekil bir müddet devam ettikten sonra ilerideki derslerde tercümelemler verilmeyecek sadece metin üzerinde açıklamalar ve zorca olan cümlelerin tercümesi konusunda bilgiler ve örnekler verilecektir.

Genel olarak derslerin planı şöyledir:

Tek numaralı derslerde, önce, okunacak metinde geçen yeni kelimeler verilecek, bundan sonra metinde geçen idyom vs. gibi şeylerin izahı yer alacak, onu takiben de metin bulunacaktır. Metinden sonra bu metnin Türkçe tercümesi olacaktır.

Çift numaralı derslerde, öğrenilecek kelimeler, gramer konusu, öğretilen konularla ilgili «çalıştırmalar» ve önceki derste verilen çalışmaların yapılmış şekilleri yer alacaktır.

Bunların dışında derlerde küçük fıkralar, karikatürler, resimli parçalar gibi hem ilgi çekici hem öğretici kısımlar da bulunmaktadır.

Dersleri çalışırken takip edilecek yol konusunda ilk kursumuzda yeterli bilgi verildiğinden burada tekrarlamaya gerek görmüyoruz. Sadece, dersleri sırayla çalışmanızı, bir dersi öğrenmeden diğerine geçmemenizi, çalışmalarını mutlaka yapmanızı arada bir eski dersleri tekrarlamanızı söylemekle yetinelim.

Telaffuz konusunda ilk kursumuzun birinci dersinde geniş bilgi verildiğinden burada uzun bir tekrarlama yapmıyoruz. Öğrencilerimiz bütün derslerimizdeki okunuşlarda karşılaşacakları siyah **d**, **t**, **o**, **e**, **ı**, **ö**: harflerinin nasıl okunacağına dikkat etmelidirler. Bunlardan **d** ve **t** İngilizcedeki **th** harflerinin iki okunuş şeklini göstermektedir. **d** sesi, dil dişlerin ucuna değer vaziyetteyken **d** harfini söylemekle, **t** ise yine dil dişlerin ucuna değer vaziyetteyken **t** demekle elde edilir. **o** sesi Türkçedeki **o** ile **a** arası bir sesi; **e**, **e** ile **a** arası, daha ziyade **e**'ye yakın bir sesi; **ı**, ağız normalden daha fazla açıkken söylenecek bir **ı** sesini; **ö**, de siyah **ı** ile gösterilen sesin biraz daha uzununu göstermektedir. Üst üste iki nokta (:) solunda bulunan sesli harfin uzun okunacağını gösterir.

Derslere başlarken yaptığımız bu açıklamadan sonra çalışmalarınızda başlıklar diliyor, kursumuzun ilk dersine geçiyoruz.

Ö Ğ R E N İ L E C E K K E L İ M E L E R

bookseller [bukselı]	kitapçı	lose (lost-lost)	kaybetmek
bucket [bakıt]	kova	[lu:z] [lost] [lost]	
complain	şikâyet etmek,	neighbour [neybı]	komsu
[kımpleyn]	sızlanmak	pound [paund]	İngiliz parası
fur [fö:]	kürk	ring [ring]	yüzük
gaily [geyli]	negeyle	sing (sang-sung)	şarkı söylemek
glove [glav]	eldiven	[sing] [seng] [sang]	

A Ç I K L A M A L A R

a.....of

Biraz sonra okuyacağımız metinde «a big box of books» deyimi geçmektedir. İlk kursumuzda gördüğümüz bu konuyu bu vesileyle tekrarlamayı faydalı buluyoruz.

a cup of coffee	bir fincan kahve
a box of matches	bir kutu kibrit
a packet of cigarettes	bir paket sigara
a bucket of water	bir kova su
a piece of paper	bir parça kâğıt
a pair of gloves	bir çift eldiven

A packet of chocolates fell on the carpet.

Will you have a cup of coffee?

Will you drink a cup of coffee?

Zeynep is carrying a bucket of water.

He wrote the address on a piece of paper.

I bought a packet of cigarettes and a box of matches at the station.

She gave me a pair of gloves as a present.

They bought two pairs of stockings.

Bir paket çukolata halının üstüne düştü.

Bir fincan kahve içer misiniz?

Bir fincan kahve içer misiniz?

Zeynep bir kova su taşıyor.

Adresi bir parça kâğıt üzerine yazdı.

İstasyonda bir paket sigara ve bir kutu kibrit aldım.

Bir hediye olarak bana bir çift eldiven verdi. 95

İki çift çorap aldılar.

have to

Bu deyim de yine ilk kursumuzda ele alınan konulardandır. Birkaç örnekle tekrarlıyalım.

You must go.	Gitmelisin. (Ben gitmeni istiyorum.)
You have to go.	Gitmek mecburiyetindesin. (Benim isteğim değil, durum ve şartlar gitmen gerektiğini gösteriyor.)
I have to finish the work today.	İşi bugün bitirmek mecburiyetindeyim.
I shall have to pay two pounds.	İki pound ödemek mecburiyetinde kalacağım.
You will have to drink this medicine.	Bu ilâcı içmek mecburiyetinde kalacaksınız.
They will have to learn English.	İngilizce öğrenmek mecburiyetinde kalacaklar.

pound

Pound İngiliz parasıdır. Değeri aşağı yukarı 25 Türk lirasıdır.

We paid three pounds for the dress.	Elbise için üç pound ödedik.
A good fur coat is more than five hundred pounds.	İyi bir kürk manto beşyüz pound'tan daha fazladır.
She earns fifteen pounds a week.	Haftada onbeş pound kazanır.

get ready

Get fiilinin mühtelif kelimelerle birleşerek değişik fiiller meydana getirdiğini biliyoruz. Ready ile kullanılıncaya «hazırlanmak» anlamını verir.

She is getting ready.	Hazırlanıyor.
I get ready very quickly.	Çok çabuk hazırlanırım.
When will they get ready?	Ne zaman hazırlanacaklar?
She'll get ready before six o'clock.	Saat altıdan önce hazırlanacak.
You are getting old.	İhtiyarlıyorsun.
She'll get fat if she eats so much bread.	Bu kadar çok ekmek yerse şişmanlıyacak.
The child's dress got dirty.	Çocuğun elbisesi kirlendi.

The weather gets cold in November. Hava Kasımında soğur.
I got tired after walking for two hours in the fields. Tarlalarda iki saat dolaştıktan sonra yoruludum.

look for

Bildiğiniz gibi look for, «aramak» anlamında bir idyomdur.

I am looking for my pencil. Kalemimi arıyorum.
They are looking for the book. Kitabı arıyorlar.
The policeman is looking for the thief. Polis (memuru) hırsız arıyor.
What are you looking for? Ne arıyorsunuz?

set out

Anlamı, «yola çıkmak, yola koyulmak, hareket etmek, başlamak» tir.

We'll set out early in the morning. Sabahleyin erken yola çıkacağız.
The men set out to find the stolen car. Adamlar çalınmış arabayı bulmaya (bulmak için) yola çıktılar.
If you set out at ten o'clock you'll arrive in London in the afternoon. Saat onda yola çıkarsan Londraya öğleden sonra varacaksın.

run away

Anlamı «kaçmak, firar etmek» tir.

The man is running away. Adam kaçıyor.
The thief ran away and the policeman ran after him. Hırsız kaçtı ve polis onun arkasından koştu.
The cat couldn't catch the mouse and it ran away. Kedi fareyi yakalayamadı ve o kaçtı.
The boy left the door open and the dogs ran away. Çocuk kapıyı açık bıraktı ve köpekler kaçtılar.
The thieves ran away from the prison. Hırsızlar hapisaneden kaçtılar.

while

I saw your sister while I was coming here.

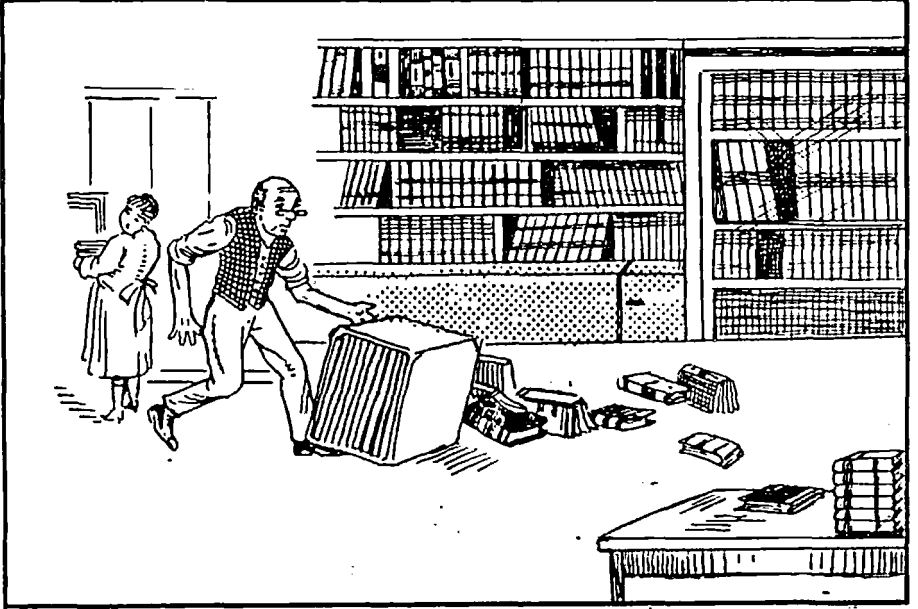
Buraya gelirken kızkardeşini gördüm.

While she was washing the plates she sang.

Tabakları yıkarken şarkı söyledi.

They were playing in the garden while it was raining.

Yağmur yağıyorken onlar bahçede oynuyorlardı.

THE BOOKSELLER AND THE DOCTOR

There was a bookseller who did not like paying for anything. One day a big box of books fell on his foot.

«Go to the doctor,» said his wife, «and show your foot to him.»

«No,» he said. «I'll wait until the doctor comes into the shop next time. Then I'll ask him about my foot, if I go to see him, I shall have to pay him.»

On the next day the doctor came into the shop and bought some books. When the bookseller was getting them ready, he told the doctor about his foot. The doctor looked at it.

«Yes,» said the doctor. «You must put that foot in hot water every night. Then you must put something on it.»

He took out a piece of paper and wrote on it. «Buy this and put it on the foot before you go to bed every night,» he said.

«Thank you,» said the bookseller. «Here are your books.»

«How much?» said the doctor.

«Two pounds.»

«Good,» said the doctor. «I shall not have to pay you anything.»

«Why?» asked the bookseller.

«I looked at your foot. I want two pounds for that. If people come to my house, I ask them to pay one pound for a small thing like that. But when I go to their houses, I want two pounds. And I came here, didn't I? Good-bye.»

KİTAPÇI VE DOKTOR

Hiç bir şey için para vermeyi (ödemeyi) sevmeyen bir kitapçı vardı. Bir gün büyük bir kitap kutusu ayağının üstüne düştü.

Karısı, «Doktora git,» dedi. «Ayağını ona göster.»

O, «Hayır,» dedi. «Gelecek sefer doktor dükkâna gelinceye kadar bekliyeceğim. O zaman ona ayağım hakkında soracağım. Onu görmeğe gidersem ona para vermek (ödemek) mecburiyetinde kalacağım.»

Ertesi gün doktor dükkâna geldi ve birkaç kitap aldı. Kitapçı onları hazırlarken doktora ayağı hakkında söyledi. Doktor ona baktı.

Doktor, «evet,» dedi. «Bu ayağı her gece sıcak suya koymalısın. Sonra onun üzerine bir şey koymalısın.»

Bir parça kâğıt çıkardı ve onu üzerine yazdı. «Bunu al ve her gece yatmadan evvel onu ayak üzerine koy,» dedi.

Kitapçı, «Teşekkür ederim,» dedi. «İşte kitaplarınız.»

Doktor, «Kaç para?» dedi.

«İki pound.»

Doktor, «iyi,» dedi. «Size hiç bir şey ödemek mecburiyetinde kalmıyacağım.»

Kitapçı, «Niçin?» diye sordu.

«Ayağınıza baktım. Bunun için iki pound isterim. Şayet insanlar evime gelirlirse bunun gibi küçük bir şey için bir pound ödemelerini isterim.

Fakat onların evlerine gittiğim zaman iki pound isterim. Ve ben buraya geldim, değil mi? Allahısmarladık.»

NASREDDİN AND HIS DONKEY

Nasreddin lost his donkey. It ran away. He set out early in the morning to look for his donkey. While he was walking he sang gaily.

One of his neighbours saw him and said, «Hullo, Nasreddin. What are you doing?»

«I am looking for my donkey,» answered Nasreddin.

«Don't you know where it is?» asked the neighbour.

«No, I don't know.»

«Then why are you singing so gaily? Usually when people lose something, they are sad.»

«Yes, that is true,» answered Nasreddin. «But you see, I am not yet sure that my donkey is lost. My last hope is that it is behind that hill over there. If you wait a little, you will hear how I will cry and complain if it is not there.»

NASREDDİN VE EŞEĞİ

Nasreddin eşeğini kaybetti. O kaçtı. Eşeğini aramak için sabahleyin erken yola çıktı. Yürürken neşeli bir şekilde şarkı söyledi.

Komşularından biri onu gördü ve, «Merhaba, Nasreddin. Ne yapıyorsun?» dedi.

Nasreddin, «Eşeğimi arıyorum,» diye cevap verdi.

Komşu, «Onun nerede olduğunu bilmiyor musun?» diye sordu.

«Hayır, bilmiyorum.»

«O halde niçin bu kadar neşeli şarkı söylüyorsun? Ekseriya insanlar birşey kaybettiği zaman üzgündür.»

Nasreddin, «Evet, bu doğru,» diye cevap verdi. «Fakat görüyorsun, henüz eşeğimin kaybolduğundan emin değilim. Son ümidim onun orada şu tepenin arkasında olduğudur. Biraz beklersen, o orada olmadığı takdirde nasıl ağlayıp sızlanacağımı görürsün.»

UNIT		ÜNİTE
TWO		iki
	2	

ÖĞRENİLECEK KELİMELEK

blood [blad] -	kan	oil [oyl]	yağ
cheese [çi:z]	peynir	pen [pen]	dolma kalem
coal [koul]	kömür	rice [rays]	piring
ink [ink]	mürekkep	wool [wul]	yün

THE

Belirtme edatı dediğimiz ve isimlerden evvel kullanıldığını bildiğimiz **the** kelimesinin çeşitli anlamlarını görmeden önce, birinci İngilizce kursumuzda bu küçük kelimeyi nerelerde görmüş olduğumuzu kısaca gözden geçirelim:

Birinci İngilizce kursumuzun 5. dersinde **the** kelimesinden ilk defa şu şekilde bahsedilmişti:

(**The**, önünde bulunduğu ismin bir parçası gibidir. Vazifesi bu ismin belirli, bilinen ve muayyen olduğunu göstermektir.)

Bu açıklamadan sonra verilmiş olan örneklerden **a book**'un herhangi bir kitap, fakat **the book**'un gerek söyleyence gerekse dinleyence bilinen bir kitap olduğunu görmüştük.

There is a book here.
The book is here.

Burada bir kitap var.
Kitap buradadır.

8. derste **the** kelimesinin, bir isimden ikinci defa bahsederken artık onun bilinmeyen, herhangi bir isim değil, bir evvelki cümlede kendisinden bahsedilmiş bir isim olduğunu belirttiğini öğrenmiştik. Bir metinde ilk defa geçen isim a alıyor, fakat ondan sonra parçada her geçişinde o isimden **the** ile bahsediyorduk.

There is a picture here. The picture is nice. Burada bir resim var. Resim güzeldir.

Ayrıca **the** kelimesinin bütün aileyi kastettiğimiz zaman çoğul haline getirilmiş soyadının önüne gelişini öğrenmiştik.

the Millers
the Çelikels
the Aksoys

Millerler (Miller ailesi)
Çelikeller (Çelikel ailesi)
Aksoylar (Aksoy ailesi)

The kelimesinin yön bildiren isimlerin önüne getirildiğini öğrenmiştik.

in the east
in the west
in the south
in the north

doğuda
batıda
güneyde
kuzeyde

42. derste ise kendisini öntakılı bir kelime topluluğunun takip ettiği isimden evvel **the** kullanılması gerektiğini görmüştük.

book
on the table
The book on the table.
Can you see the book on the table?

kitap
masanın üstünde
Masanın üstündeki kitap.
Masanın üstündeki kitabı görebilir misiniz?

Yine ilk kursumuzda **the** kelimesinin sıfatların karşılaştırılmalarında en büyük, en küçük, en güzel şeklinde söylediğimiz sıfatlardan evvel kullanıldığını gördük.

the biggest apple
the smallest boy
the most beautiful girl

en büyük elma
en küçük çocuk
en güzel kız

The kelimesinin öğrenmiş olduğumuz bu kullanılışlarına 10. dersimizde görmüş olduğumuz esas anlamlarının birisi olan, zaten bir tane olduklarını bildiğimiz «güneş, ay, gökyüzü» gibi isimlerle beraber kullanılışını da ilâve edelim.

the sun	güneş
the sky	gökyüzü

THE KELİMESİNİN DİĞER KULLANILIŞ YERLERİ

İngilizcede bütün deniz isimleri kendilerinden evvel the kelimesini alırlar.

the Black Sea	Karadeniz
the Red Sea	Kızıl Deniz
the Marmara Sea	Marmara Denizi
the Mediterranean Sea [meditireynin]	Akdeniz
the Aegean Sea [i:ci:m]	Ege Denizi
the Pacific Ocean [pısifik ouşın]	Pasifik Okyanusu
the Atlantic Ocean [ıtlentik]	Atlantik Okyanusu

Bütün nehir isimleri the alırlar.

the Kızılırmak river	Kızılırmak nehri
the Sakarya river	Sakarya nehri
the Amazon river	Amazon nehri

Bütün sıra dağların isimlerinden önce the kullanılır.

the Taurus mountains	Toros dağları
the Alps	Alpler

Tek dağ isimleri baş taraflarına the almazlar, yalın olarak söylenirler.

Uludağ Mountain	Uludağ
Erciyes Mountain	Erciye.. dağı

İngilizcede bütün toplu milletler (hükümetler) kendilerinden evvel the kelimesini alırlar.

The United States of America.

[yu:naytid steys]

The United Kingdom

[kingdım]

Âmerika Birleşik Devletleri

Birleşik Krâliyet (İngiltere)

SAYILAMAYAN İSİMLER

Birinci kursumuzun 8. dersinden itibaren sayılması kabil olmayan isimleri görmeğe başlamıştık. Sayılabilen isimlerin önlerine the, a, an veya bir rakam almalarına karşılık, sayılamayan isimlerin a, an veya bir rakam alamadıklarını ve çoğul olamadıklarını öğrenmiştik.

a book

one book

three books

water

bir kitap

bir (adet) kitap

üç kitap(lar)

su

Yine aynı derste some kelimesinin sayılabilen isimlerle «bir miktar, birkaç» anlamına geldiğini, halbuki sayılamayan isimlerle kullanılınca aynı kelimenin bu defa «bir parça, bir miktar» anlamına geldiğini öğrenmiştik.

some books

some water

birkaç kitap

bir parça su

Aşağıdaki örneklerde sayılamayan isimleri cümleler içinde görüyorsunuz.

some food

Please bring me some food.

Can you give me some ink for my pen?

Put some oil in your car.

I usually put some butter on my bread.

She will buy some more wool tomorrow.

Shall I put some meat in the soup?

bir parça yiyecek. ,

Lütfen bana bir parça yiyecek getiriniz.

(Dolma) kalemim için bana bir parça (biraz) mürekkep verebilir misin?

Otomobiline bir parça yağ koy.

Ekseriya ekmeğimin üzerine bir parça tereyağ koyarım.

Yarın bir parça daha yün alacak.

Çorbaya bir parça et koyayım mı?

The boy brought some grass for the horse.	Çocuk at için bir parça ot getirdi.
He is carrying some coal in the bucket.	Kovada bir parça kömür taşıyor.
We saw some blood on the carpet.	Halının üzerinde bir parça kan gördük.
He bought some cheese on his way to the office.	Büroya giderken bir parça peynir aldı.
Mr. Miller doesn't like pepper in his soup.	Mr. Miller çorbasında biber sevmez.
Shall I put some rice in the soup?	Çorbaya bir parça pirinç koyayım mı?
Do you want some more lemonade?	Bir parça daha limonata ister misin?

WHIO

Birinci kursumuzun 10., 19., 21., ve 47. derslerinde özneyi sormak için who soru kelimesini öznenin yerinde kullanmıştık.

Ahmet is coming here.

Ahmet buraya geliyor.

Bu cümledeki Ahmet kelimesinin yerine who soru kelimesini getirmekle özneyi soran bir soru cümlesi meydana getiriyorduk.

Who is coming here?

Buraya kim geliyor?

Hasan Bey is Zeynep's father?

Hasan Bey Zeynebin babasıdır.

Who is Zeynep's father?

Zeynebin babası kimdir?

Çok kolay ve esasen bildiğiniz bir konu olduğu için sadece iki örnekle yetineceğiz.

«Kim» olarak sorduğumuz müddetçe bu kalıptan ayrılmayan who kelimesi, «kimi, kime, kimden, kiminle...» gibi sonuna bir ek alınca diğer soru kelimelerinin uyması gereken kaideye uyuyor, yani cümle kendi içinde evvela soru haline getiriliyor ondan sonra cümlenin başına who konuyordu. Bu konuda da ilk kursun 53. 54. ve 71. derslerinde gerektiği kadar bilgi verilmişti. Aşağıya bu konuyu tekrarlamamız için örnekler veriyoruz.

He is afraid of his father.

Babasından korkar.

Who is he afraid of?

Kimden korkar?

Zeynep is going with Ahmet.
Who is Zeynep going with?

She is talking about the teacher.
Who is she talking about?

She will show him the books.
Who will she show the books?

I shall help him.
Who shall I help?

I saw him in the street.
Who did I see in the street?

She looked at me.
Who did she look at?

She spoke to him.
Who did she speak to?

They helped the old woman.
Who did they help?

She was talking with Recep.
Who was she talking with?

She was teaching him English.
Who was she teaching English?

They were laughing at us.
Who were they laughing at?

She was sleeping with her mother.
Who was she sleeping with?

I can see him in the garden.
Who can I see in the garden?

I always have lunch with him.
Who do I always have lunch with?

We are going to meet him.
Who are we going to meet?

I couldn't forget him.
Who couldn't I forget?

Zeynep Ahmetle gidiyor.
Zeynep kiminle gidiyor?

Öğretmen hakkında konuşuyor.
Kimin hakkında konuşuyor?

Ona kitapları gösterecek.
Kime kitapları gösterecek?

Ona yardım edeceğim.
Kime yardım edeceğim?

Onu caddede gördüm.
Caddede kimi gördüm?

Bana baktı.
Kime baktı.

Onunla konuştu.
Kiminle konuştu?

İhtiyar kadına yardım ettiler.
Kime yardım ettiler?

Receple konuşuyordu.
Kiminle konuşuyordu?

Ona İngilizce öğretiyordu.
Kime İngilizce öğretiyordu?

Bize gülüyorlardı.
Kime gülüyorlardı?

Annesiyle uyuyordu.
Kiminle uyuyordu?

Onu bahçede görebilirim.
Bahçede kimi görebilirim?

Daima onunla öğle yemeği yerim.
Daima kiminle öğle yemeği yerim?

Onu karşılayacağız.
Kimi karşılayacağız?

Onu unutamadım.
Kimi unutamadım?

You must tell her.
Who must you tell?

They have to help us.

Who do they have to help?

Ona söylemelisin.
Kime söylemelisin?

Bize yardım etmek mecburiyetin-
deler.

Kime yardım etmek mecburiyetin-
deler?

whom

Türkçedeki «kimi» kelimesinin İngilizcedeki asıl karşılığı whom'dur. Fakat bugün whom yerine de who kullanılmakta, whom kelimesine sadece çok resmî ifadelerde rastlanmaktadır.

— Who did you smile at in your dream?
— Rüyanda kime gülümsedin?

EXERCISES

I

Boş yerleri doldurunuz.

1 — My father brought a packet *O.F.* chocolates. 2 — There is a red pen-
cil *S.F.* the box. 3 — She is looking *S.C.* her gloves. She lost them yester-

day. 4 — He bought a pair stockings on his way to his office. 5 — You have shut the door of your shop five o'clock. 6 — They had to be there at six o'clock, so they set early in the morning. 7 — The boy ran and his father ran after him. 8 — Some people are afraid dogs. 9 — She paid eight pounds this dress. 10 — If you can't come tomorrow, you can come Friday.

II

Translate into Turkish.

1 — We buy two bottles of milk every day. 2 — She has to clean the rooms every morning. 3 — You will have to walk to the station if you can't catch the bus. 4 — How much did you pay for the car? 5 — She is very slow, she can't get ready quickly. 6 — Robert gets fat very quickly. 7 — She gets tired if she works in the garden. 8 — What is the teacher looking for? 9 — The horses run away if you open the gate. 10 — The school children are singing in their classrooms now. 11 — This ring is made of gold. 12 — The Millers are our best neighbours. 13 — Where did she leave her gloves? 14 — I can't write because I lost my pencil. 15 — My father is a good bookseller, he knows a lot of things about books. 16 — He brought two buckets of water for the flowers. 17 — I'll buy some oil for the car. 18 — The biggest house is yours. 19 — He always complains about his children. 20 — Who can you see in the next garden?

III

Translate into English.

1 — Yün pamuktan daha pahalıdır. 2 — Sobaya bir parça kömür koyacağım. 3 — Lütfen bardağıma bir parça sıcak su koy. 4 — Bebek sabahleyin bir fincan süt içer. 5 — Öztürkler bizim komşularımızdır. 6 — Diğer memleketlere piring satarız. 7 — Ne hakkında şikâyet ediyorsunuz? 8 — Kürk için üçyüz pound ödedik. 9 — Yüzüğünüzü nerede kaybettiniz? 10 — Lütfen bana bir parça kâğıt veriniz, adresimi yazacağım.

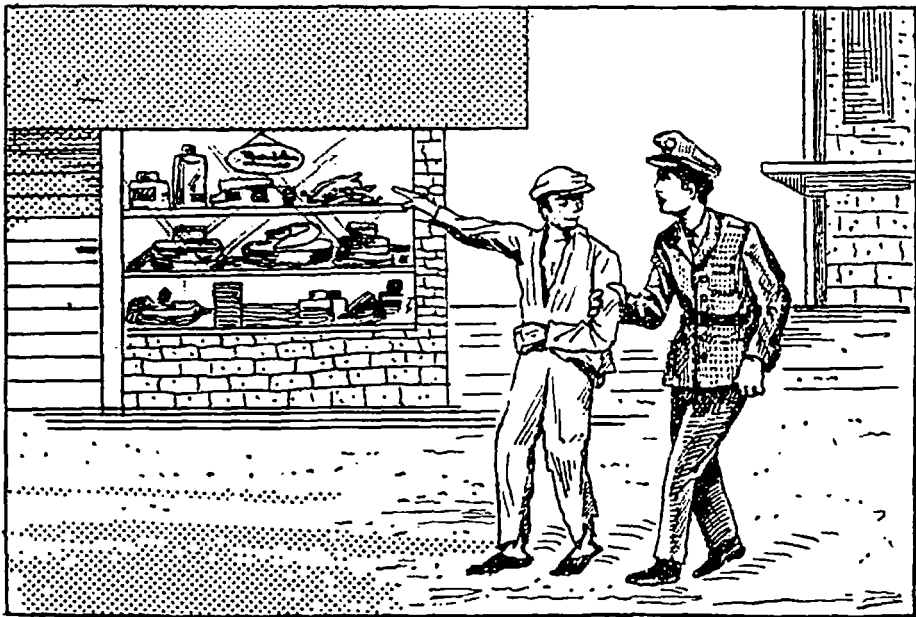
UNIT

ÜNİTE

THREE

ÜÇ

3

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

fire [fai]

happen [hepin]

holiday [holıdi]

outside [autsayd]

ateş, yangın

vuku bulmak

tatil

dışarı, dış

poor [pu]

shopkeeper

[şopki:pı]

fakir

dükân sahibi

AÇIKLAMALAR

catch fire

«ateş almak, tutuşmak»

The house caught fire.

Ev tutuştu.

The farm caught fire, it is burning.

Ev tutuştu, yanıyor.

What do you do if your house catches fire?

Eviniz tutuşursa ne yaparsınız?

Some houses are made of wood; they catch fire easily.

Bazı evler tahtadan yapılmıştır; onlar kolayca tutuşur.

One day the hospital caught fire and seven men died.

Bir gün hastane tutuştu ve yedi adam öldü.

who

Bir soru kelimesi olarak «kim» anlamına geldiğini öğrendiğimiz **who'**-nun cümle içinde bağ olarak kullanıldığı zaman «ki o, ki onlar» anlamını verdiğini ilk kursumuzun 91. dersinde görmüştük. İleride geniş bir şekilde ele alacağımız bu konuyu, biraz sonra okuyacağımız metinde bulunduğu için, kısaca gözden geçirmeyi faydalı buluyoruz.

A butcher is a man...

Kasap bir adamdır...

who

ki o

sells meat.

et satar.

A butcher is a man who sells meat.

Kasap et satan bir adamdır.

A driver is a man...

Şoför bir adamdır...

who

ki o

drives a car.

bir otomobil sürer.

A driver is a man who drives a car.

Şoför otomobil süren bir adamdır.

Nurses are women...

Hemşireler kadınlardır...

who

ki onlar

work in hospitals.

hastanelerde çalışırlar.

Nurses are women who work in hospitals.

Hemşireler hastanelerde çalışan kadınlardır.

A king is a man...

who

rules a country.

A king is a man who rules a

country.

Kral bir adamdır...

ki o

bir memleketi idare eder.

Kral bir memleketi idare eden bir

adamdır.

Yukarıdaki örnek cümlelerin iki kısımdan meydana geldiğini görmekteyiz. Biri, baştan who kelimesine kadar olan kısım; diğeri who ile başlayan kısım. İçinde bu anlamda who olan cümleler sadece yukarıda görüldüğü gibi olmazlar. Aşağıdaki örneklerde görüleceği gibi who ile başlayan kısım ilk kısmın arasına da girebilir. Bunu iyi görebilmeniz için who ile başlayan kısmı parantez içine alıyoruz.

The girl (who is sitting in the garden) is my school friend.

Kız (ki o bahçede oturuyor) okul arkadaşımıdır. (Bahçede oturan kız okul arkadaşımıdır.)

The man (who is drinking coffee) is our teacher.

Adam (ki o kahve içiyor) öğretmenimizdir. (Kahve içen adam öğretmenimizdir.)

The doctor (who is leaving the hospital) is Mr. Green.

Doktor (ki o hastaneden ayrılıyor) Mr. Green'dir. (Hastaneden ayrılan doktor Mr. Green'dir.)

The people (who stay at this hotel) are tourists.

İnsanlar - kimseler - (ki onlar bu otelde kalırlar) turistlerdir. (Bu otelde kalan kimseler turistlerdir.)

The people (who were staying at this hotel) ran out.

İnsanlar (ki onlar bu otelde kalıyorlardı) dışarı koştular. (Bu otelde kalan insanlar dışarı koştular.)

The boy (who is eating an apple) is our neighbour's son.

Çocuk (ki o bir elma yiyor) komşumuzun oğludur. (Bir elma yiyen çocuk komşumuzun oğludur.)

The boys (who are eating apples) are our neighbour's sons.

Çocuklar (ki onlar elmalar yiyorlar) komşumuzun oğullarıdır. (Elmalar yiyen çocuklar komşumuzun oğullarıdır.)

I have a friend who lives at Taksim. Taksimde oturan bir arkadaşım var.

She is going with some tourists who came from Germany.

Almanyadan gelen birkaç turistle gidiyor.

We have a teacher who comes to school late.	Okula geç gelen bir öğretmenimiz var.
The boy who broke the window ran away.	Pencereyi kıran çocuk kaçtı.
We saw an actor who was standing behind the theatre.	Tiyatronun arkasında duran bir aktör gördük.
People who get up early usually go to bed early.	Erken kalkan insanlar genel olarak erken yatarlar.
I know a woman who goes to the cinema three times a week.	Haftada üç kere sinemaya giden bir kadın tanırım.

that

Who kelimesinin cümle içinde bir bağ olarak nasıl kullanıldığını gördük. Örneklerde gördüğümüz gibi who (ki o) ile daima bir şahıs kastedilmektedir.

«Şu» anlamına geldiğini bildiğimiz that kelimesi de cümlede who gibi bir bağ olarak kullanılabilir. That bu anlamda kullanıldığı vakit «ki» ve «ki o» anlamını verir. Who sadece şahıs gösterdiği halde that hem şahıs hem de cansızlar için kullanılabilir.

The boy who broke the vase is my brother.	Vazoyu kıran çocuk kardeşimdir.
The boy that broke the vase is my brother.	Vazoyu kıran çocuk kardeşimdir.
The dog that is running after the cat isn't ours.	Kedinin arkasından koşan köpek bizimki değildir.

Bu örneklerde that kelimesinin «ki o» anlamında kullanıldığını görüyoruz. That'in «ki» anlamında kullanımını ilk kursumuzda «nakledilen konuşma» ve so that konularında görmüştük.

He says that he is tired.	O der ki o yorgundur. (Yorgun olduğunu söyler.)
They say that they can't understand this lesson.	Derler ki bu dersi anlayamazlar. (Bu dersi anlayamadıklarını söylerler.)
He says that he is a guide.	Bir rehber olduğunu söyler.

so that
so difficult that
so rich that

o kadar ki
o kadar zor ki
o kadar zengin ki

I am so tired that I can't walk
to the station.
She is so beautiful that everybody
looks at her.

O kadar yorgunum ki istasyona yürü-
yemem.
O kadar güzeldir ki herkes ona
bakar.

Bu derste okuyacağımız metinde de that bir bağ olarak kullanılmak-
tadır.

I took all the money that I could
find.

Bütün parayı aldım (ki onu) bulabil-
dim. (Bulabildiğim bütün parayı al-
dım.)

I write stories about things that
happen every day.

Şeyler hakkında hikâyeler yazarım
(ki onlar) her gün vuku bulur. (Her
gün vuku bulan şeyler hakkında hi-
kâyeler yazarım.)

We heard some news that was very
interesting.

Çok enteresan olan bazı haber(ler)
işittik.

She ate all the fruit that was on
the table.

Masanın üstündeki bütün meyveyı
yedi.

Who için söylediğimiz gibi that de ilerideki derslerimizde geniş bir ge-
kilde incelenecektir.

QUICK THINKING

One night a hotel caught fire, and the people who were staying in it
ran out in their night clothes.

Two men stood outside and looked at the fire.

«Before I came out,» said one, «I ran into some of the rooms and found
a lot of money. People don't think of money when they're afraid. When
anyone leaves paper money in a fire, the fire burns it. So I took all the
money that I could find. No one will be poorer because I took them.»

«You don't know me,» said the other, «and you don't know my work.»

«What is your work?»

«I'm a policeman.»

«Oh!» cried the first man. He thought quickly and said, «And do you know my work?»

«No,» said the policeman.

«I'm a writer. I'm always telling stories about things that didn't happen.»

ÇABUK DÜŞÜNME

Bir gece bir otel tutuştu ve içinde kalan insanlar gece elbiseleriyle dışarı koştular.

İki adam dışarıda durdular ve yangına baktılar.

Biri, «Ben dışarı gelmeden önce,» dedi, «bazı odaların içine koştum ve bir çok para buldum. İnsanlar korktukları vakit parayı düşünmezler. İnsan kâğıt parayı ateşte bırakırsa ateş onu yakar. Bu sebepten bulabildiğim bütün parayı aldım. Onları aldığım için hiç kimse daha fakir olmayacak.»

Diğeri, «Beni tanıımıyorsunuz,» dedi, «ve benim işimi bilmiyorsunuz.»

«Sizin işiniz nedir?»

«Ben bir polisim.»

İlk adam, «Oh!» diye bağırdı. Çabucak düşündü ve, «Ve siz benim işimi biliyor musunuz?» dedi.

Polis, «Hayır,» dedi.

«Ben bir yazarım. Ben daima olmamış şeyler hakkında hikâyeler söylüyorum.»

THE POLICEMAN AND THE THIEF

In a small town far away, a man stole some money from a house. The police began to look for the thief, and they found him in two days. They brought him to the police station and found some of the money in his pocket.

There was a new policeman at the police station, and they wanted to give him some work.

«Take this thief to the city,» said one of them. «You must go there by train. Don't be late.»

The policeman and the thief set out along the road to the station. On their way they came to a shop. In this shop bread was sold.

«We have no food and we must eat something in the train,» said the thief. «It's a long way to the city and it will take a long time. I'll go into this shop and buy some bread. Then you and I can eat it in the train. Wait here for me.»

The policeman was glad. «I'll have some food in the train,» he thought. «Be quick,» he said to the thief. «We haven't much time.»

The thief went into the shop, and the policeman waited in the street for a long time. But then he began to think about the train, and at last he went into the shop.

«Where's the man who came in here to buy some bread?» asked the policeman.

«He went out of the back door,» said the shopkeeper.

The policeman ran out of the back door, but he could not see the thief. He ran down the road, but he could not find him. So he had to go back to the police station and tell the others about it. They were very angry with him and he was very unhappy.

All the police of the town began to look for the thief again, and they soon caught him. They brought him back to the police station and called the same policeman.

«Now,» said one of them angrily, «take him to the city, and don't lose him again.»

The policeman and the thief set out again along the same road to the station, and they came to the same shop.

«Wait here,» said the thief. «I want to go into this shop and buy some bread for our journey.»

«Oh, no,» said the policeman. «You did that before, and you ran away. This time, I'll go into the shop and buy the bread, and you must wait here for me.»

HIRSIZ VE POLİS

Uzakta küçük bir kasabada bir adam bir evden bir miktar para çaldı. Polis hırsız aramaya başladı ve onu iki gün içinde buldular. Onu polis istasyonuna (karakola) getirdiler ve paranın bir kısmını cebinde buldular.

Karakolda yeni bir polis vardı. Ona bir iş vermek istediler.

Onların biri, «Bu hırsız şehre götür,» dedi. «Oraya trenle gitmelisin. Geç kalma.»

Polis ve hırsız istasyon yolu boyunca yola koyuldular. Yolları üzerinde bir dükkâna geldiler. Bu dükkânda ekme satılıyordu.

Hırsız, «Yiyeceğimiz yok. Trende bir şey yemeliyiz,» dedi. «Şehire yol uzundur, uzun zaman alacak. Bu dükkâna girip biraz ekme alacağım. Sonra sen ve ben onu trende yiyebiliriz. Burada beni bekle.»

Polis memnundu. «Trende yiyeceğim olacak,» diye düşündü. Hırsıza, «Çabuk ol,» dedi. «Çok vaktimiz yok.»

Hırsız dükkâna girdi ve polis sokakta uzun zaman bekledi. Fakat sonra treni düşünmeye başladı ve nihayet dükkâna girdi.

Polis, «Buraya biraz ekme almak için gelen adam nerede?» diye sordu.

Dükkân sahibi, «Arka kapıdan çıktı,» dedi.

Polis arka kapıdan koştu fakat hırsızı göremedi. Yoldan aşağı koştu fakat onu bulamadı. Böylece karakola dönmek ve onun hakkında diğerlerine anlatmak mecburiyetinde kaldı. Onlar ona çok kızgındılar ve o çok bedbahttı.

Kasabanın bütün polisi tekrar hırsız aramaya başladı ve çabucak onu yakaladı. Onu tekrar karakola getirdiler ve aynı polisi çağırdılar.

Onların biri öfkeyle, «Şimdi,» dedi «onu şehre götür ve yine kaybetme.»

Polis ve hırsız aynı istasyon yolu boyunca tekrar yola koyuldular ve aynı dükkâna geldiler.

Hırsız, «Burada bekle,» dedi. «Bu dükkâna girip seyahatimiz için biraz ekme almak istiyorum.»

Polis, «Hayır,» dedi. «Bunu daha önce yaptın ve kaçtın. Bu sefer ben dükkâna girip ekme alacağım. Beni burada beklemelisin.»

UNIT

ÜNİTE

FOUR

DÖRT

4

ÖNEKLER

İN

«içinde» anlamına geldiğini bildiğimiz in önekinin çeşitli kullanılışlarını birinci kursumuzda öğrendik.

The girl is in her room.

Kız odasındadır.

In kelimesi günün bölümlerinde kullanılmaktaydı.

in the morning

sabahleyin

in the afternoon

öğleden sonra

in the evening

akşam, akşamlayın

Ay ve mevsim isimleriyle in kullanıldığını gördük.

in January

ocakta, ocak ayında

in October

ekimde, ekim ayında

We go to the seaside in June.

Haziranda deniz kıyısına gideriz.

in spring

ilkbaharda

in summer

yazın

It is hot in summer.

Yazın hava sıcaktır.

Bu kullanılışlarından başka büyük yerlerle in, küçük yerler için at kullanıldığını öğrenmiştik.

He is in Istanbul. O İstanbuldadır.
He lives in Istanbul at Fatih. İstanbulda Fatih'te oturur.

Yönlerle beraber in önekinin kullanılacağını biliyoruz.

in the east doğuda
in the east of... ...nın doğusunda
Kars is in the east of Turkey. Kars Türkiyenin doğusundadır.

In önekinin şimdiye kadar öğrendiğimiz anlamlarını kısaca gözden geçirdikten sonra yeni anlamlarına geçelim.

Tarihlerin yılları in ile söylenir. (Tarihler iki rakam şeklinde okunur. Meselâ, 1965 tarihi ondokuz altmışbeş şeklinde söylenir.)

in 1965 (in nineteen sixty-five) 1965 te
in 1453 (in fourteen fifty-three) 1453 te
in 1918 (in nineteen eighteen) 1918 de
He was born in 1934. O 1934 te doğdu.

Zaman gösteren kelimelerden evvel in gelirse ve fiil de gelecek zaman ifade ediyorsa in kelimesi «kadar» anlamına gelir.

five minutes beş dakika
in five minutes beş dakikaya kadar
He will be here in five minutes. Beş dakikaya kadar burada olacak.
in an hour bir saate kadar
The train will leave in an hour. Tren bir saate kadar hareket edecek.
in two days iki güne kadar
She will come back in two days. İki güne kadar dönecek.
in two weeks iki haftaya kadar
You will have a holiday in two weeks. İki haftaya kadar tatil olacaksınız.
He will finish his school in three months. Okulunu üç aya kadar bitirecek.

Şayet fiilin zamanı geçmiş zaman ise **in** kelimesi «zarfında, içinde» anlamını verir.

in ten minutes

He finished his work in ten minutes.

He came back in two days.

on dakika zarfında, on dakikada
İşini on dakika zarfında (on dakikada) bitirdi.

İki günde geri geldi.

In kelimesi **to be** fiilinden sonra gelerek bir binanın içinde veya evde oluşu ifade eder.

to be in

He is in.

Is your father in?

He was in at five o'clock.

What time will you be in?

Were you in when I came?

My mother wasn't in when we came home.

evde (bir binada) olmak

O evdedir. (bürodadır, okuldadır)

Baban evde mi?

Saat beşte evdeydi.

Saat kaçta evde olacaksınız?

Ben geldiğim zaman evde miydin?

Biz eve geldiğimizde annem evde değildi.

«Karanlıkta, aydınlıkta» gibi deyimleri teşkil ederken **in** kullanılır.

dark

in the dark

Why are you sitting in the dark?

light

in the light

She must read her book in the light of this lamp.

karanlık

karanlıkta

Niçin karanlıkta oturuyorsun?

aydınlık

aydınlıkta

Kitabını bu lâmbanın ışığında okumalı.

ON

Bildiğiniz gibi **on** kelimesinin temel anlamı «üstünde, üzerinde»dir.

The bag is on the table.

The cat is on the chair.

Çanta masanın üstündedir.

Kedi sandalyenin üstündedir.

Ayrıca, **on the right**, **on the left** gibi deyimlerde kullanılmaktadır.

The house is on the right.

The grocer's is on the left.

Ev sağdadır. (Sağ taraftadır.)

Bakkal dükkânı soldadır.

On öneki bir kelime gurubu halinde, yani bir idyom olarak 48. dersimizdeki metinde şu anlamda geçiyordu:

On their way to the farm Mrs. Miller stopped and began to look in her purse.	Çiftliğe giderken Mrs. Miller durdu ve çantasına bakmağa başladı.
on my way to school	okula giderken
On my way to school I saw the teacher.	Okula giderken öğretmeni gördüm.

On önekinin günlerle kullanıldığını öğrenmiştik.

on Sunday	pazar günü, pazar gününde
We don't go to school on Sunday.	Pazar günü okula gitmeyiz.
Can you come on Monday?	Pazartesi günü gelebilir misin?

On önekinin şimdiye kadar öğrendiğimiz anlamlarını kısaca gözden geçirdikten sonra yeni anlamlarını ele alarak öğrenelim.

Bir seyahat vasıtası için by öneki kullanmamız gerektiğini birinci kursumuzun 33. dersinde görmüştük.

I go to school by bus.	Okula otobüsle giderim.
Mr. Miller comes by train.	Mr. Miller trenle gelir.
The soldiers are going by ship.	Askerler gemiyle gidiyorlar.

Bütün genel nakil vasıtaları için kullanılan şekil budur. Lâkin, «Ben okula trenle giderim.» gibi genel bir ifade yerine, «Ben okula dokuz treniyle giderim.» diyerek treni özel bir tren halinde belirtirsek bu takdirde tren kelimesinden evvel by değil on önekini kullanmamız gerekir.

He comes to school by train.	Okula trenle gelir.
He comes to school on the nine o'clock train.	Okula (saat) dokuz treniyle gelir.
She went on the seven o'clock bus.	O (saat) yedi otobüsüyle gitti.
Did they come on the four o'clock ship?	Onlar (saat) dört vapuruyla mı geldiler?
We'll go to the football match on the two o'clock train.	Futbol maçına (saat) iki treniyle gideceğiz.

Nakil vasıtalarının hareket ve varış saatleri söylenirken saatlerin söyleniş şekli değişiktir. Bu Türkçede de böyledir. «sekizi yirmi geçe, dördü yirmibeş geçe» yerine «sekiz yirmi, dört yirmibeş» demek tercih edilir. İngilizcede de durum aynıdır.

eight fifteen

sekiz onbeş

You can come on the eight-fifteen bus.

Sekiz onbeş otobüsüyle gelebilirsin.

Will John go on the five-fifty train?

John beş elli treniyle mi gidecek?

We must go on the eleven-fifty boat.

Onbir elli vapuruyla gitmeliyiz.

The students are going on the six-thirty train.

Öğrenciler altı otuz treniyle gidiyorlar.

Özel otomobillerin muayyen bir kalkış saati olamayacağından özel bir otomobille gidiş yukarıda gördüğümüz şekilde söylenmez. «Arkadaşımın arabasıyla, kendi arabamla, onların arabasıyla» gibi deyimlerde **by** ve **on** kullanılmaz **in** kullanılır.

I'll go to Ankara in my car.

Ankaraya otomobilimle gideceğim.

Can I come to school in your car?

Otomobilinle okula gelebilir miyim?

She went to London in her father's car.

Babasının otomobiliyle Londraya gitti.

Ancak muayyen bir otomobille gidiş değil de genel olarak «otomobille gitmek» tabiri kullanılıyorsa bu takdirde **by** kullanılır.

You can go to Ankara by car.

Ankaraya otomobille gidebilirsiniz.

Bu cümledeki otomobil muayyen ve bilinen bir otomobil değildir. Herhangi bir otomobildir. Cümle ile anlatılmak istenen şey, Ankaraya bir otomobille gidilebileceğidir.

On öneki deniz, nehir veya göl kıyısında bulunan şehir veya yerlerin söylenmesinde kullanılır.

Trabzon is on the Black Sea.

Trabzon Karadenizdedir. (Karadeniz sahilindedir.)

Izmir is on the Aegean Sea.

İzmir Ege denizindedir.

Van is on lake Van.

Van (şehri) Van gölündedir.

Eskişehir is on the Porsuk river.	Eskişehir Porsuk nehri üzerindedir. (Porsuk nehri kıyısında)
Adapazarı is on the Sakarya river.	Adapazarı Sakarya nehri kıyısında- dır.
Paris is on the Seine.	Paris Sen (nehri) kıyısındadır.
London is on the Thames.	Londra Taymis kıyısındadır.
Edirne is on the Meriç river.	Edirne Meriç nehri kıyısındadır.
Istanbul is on the Marmara Sea.	Istanbul Marmara denizindedir.

On önceki «ayak» anlamına gelen foot ile beraber kullanılarak «yaya, yürüyerek» anlamını verir.

He goes to school on foot.	Okula yayan (yürüyerek) gider.
I came home on foot.	Eve yürüyerek geldim.
Did you come to school by bus or on foot?	Okula otobüsle mi yoksa yayan mı geldin?
We can go there on foot.	Oraya yürüyerek gidebiliriz.

EXERCISES

I

Boş yerleri doldurunuz.

1 — The hotel caught fire six o'clock. 2 — A bookseller is a man sells books and magazines. 3 — The teacher says he is tired. 4 — The nurses are women work in hospitals. 5 — Usually tourists come to Turkey summer. 6 — We set at five o'clock the morning. 7 — She said she was a teacher at this school ten years ago. 8 — The work will be finished two hours. 9 — I was born 1928. 10 — There are some big cities the west of Turkey. 11 — If you drink a cup coffee, you'll feel better. 12 — You have clean the room every morning. 13 — I am looking the key that I lost two days ago. 14 — What time shall we set ? 15 — My son is afraid dogs. 16 — I know a woman sells flowers at the market. 17 — Tom broke the vase was on the table. 18 — Our school is the right of this street. 19 — We go to school the eight o'clock train. 20 — She came here Mr. Miller's car. 21 — I don't like travelling bus. 22 — Yalova is the Marmara Sea. 23 — This dress is made wool. 24 — In England schools are closed Saturday and Sunday. 25 — my way to the station I met your brother.

II

Bu sorulara 3. derste okuduğunuz metinlere göre cevap veriniz.

A — 1 — How many men stood outside? 2 — What did one of them find in the hotel? 3 — Did he take the money? 4 — What was the work of the other man? 5 — Did the policeman know the work of the man? 6 — What was the answer of the man?

B — 1 — What did the thief steal? 2 — Did he steal the money from a house? 3 — Did they find him in two days? 4 — Was there a new policeman at the police station? 5 — Did the policeman and the thief come to a shop on their way to the station? 6 — Where did the thief go? 7 — What did the shopkeeper say? 8 — Did they find the thief again? 9 — What did they tell the policeman? 10 — Did the policeman go into the shop himself?

III

Translate into Turkish.

1 — The woman who is working in the kitchen is Mr. Green's wife. 2 — A poor man is waiting outside. 3 — What happened? You are very late. 4 — Robert was born in 1941. 5 — The bus will be here in five minutes. 6 — She couldn't see her way in the dark. 7 — We couldn't catch the five fifteen train. 8 — Samsun is on the Black Sea. 9 — I am very tired; I can't go there on foot. 10 — He says that he can play basketball.

IV

Translate into English.

1 — Sabahleyin çok erken kalkarlar. 2 — Kapıyı kıran adam bütün paramı aldı. 3 — Hasan babasının iyi bir çiftçi olduğunu söyler. 4 — Masa on dakikaya kadar hazır olacak. 5 — On kırkbeş treniyle gidecekler. 6 — Antalya Akdenizdedir. 7 — Okula giderken bir şişe mürekkep aldım. 8 — Parayı alan çocuk kaçtı. 9 — Bizim şehrimiz küçük bir göl kıyısındadır. 10 — Dün gelen adamı tanıyor musunuz?

I

2. dersteki çalıştırmaların yapılmış Şekilleri

1 — of 2 — in (on, under) 3 — for 4 — of 5 — to, at 6 — out 7 — away
8 — of 9 — for 10 — on

II

1 — Her gün iki Şişe süt alırız. 2 — Odaları her sabah temizlemek mecburiyetindedir. 3 — Otobüse yetişemezsen istasyona yürümek mecburiyetinde kalacaksın. 4 — Otomobil için kaç para dedin? 5 — O çok ya-vaştır, çabuk hazırlanamaz. 6 — Robert çok abuk Őiřmanlar. 7 — Bahçede çalışırsa yorulur. 8 — ğretmen ne arıyor? 9 — Bahçe kapısım açar-san atlar kaar. 10 — Okul ocukları Şimdi sınıflarında Şarkı söylüyor-lar. 11 — Bu yüzük altından yapılmıştır. 12 — Millerler bizim en iyi kom-şularımızdır. 13 — Eldivenlerini nerede bıraktı? 14 — Yazamam çünkü kalemimi kaybettim. 15 — Babam iyi bir kitapıdır, kitaplar hakkında bir çok Şeyler bilir. 16 — iekler için iki kova su getirdi. 17 — Otomobil için bir miktar yağ alacağım. 18 — En büyük ev sizinkidir. 19 — O daima çocukları hakkında (ocuklarından) Şikâyet eder. 20 — Bitişik bahçede kimi görebilirsin?

III

1 — Wool is more expensive than cotton. 2 — I'll put some coal in the stove. 3 — Please put some hot water in my glass. 4 — The baby drinks a cup of milk in the morning. 5 — The ztrks are our neighbours. 6 — We sell rice to other countries. 7 — What are you complaining about? 8 — We paid three hundred pounds for the fur. 9 — Where did you lose your ring? 10 — Please give me a piece of paper; I'll write my address.

UNIT

FI E

ÜNİTE

BEŞ

5

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

banker [benkı]
captain [keptin]
prepare [pripei]

banker
yüzbaşı
hazırlamak

unable [aneybıl]
unhappy [anhepi]

muktedir
olmayan
bedbaht, kederli

AÇIKLAMALAR

stand up sit down

«Oturmak» anlamına olan sit fiili down öneki ile, «ayakta durmak» anlamında olan stand fiili up öneki ile yakından ilgilidirler.

Stand up, the teacher is coming.	Ayağa kalk, öğretmen geliyor.
Soldiers stand up when they see the captain.	Askerler yüzbaşıyı görünce ayağa kalkarlar.
Can she sit down? She is very tired.	Oturabilir mi? Çok yorgun.
The sad boy was sitting down.	Üzgün çocuk oturuyordu.
The man did not want to stand up.	Adam ayağa kalkmak istemedi.
Will you sit down please? I'll prepare your packet in a minute.	Lütfen oturur musunuz? Paketinizi bir dakikada hazırlayacağım.
Don't stand up in front of me, I can't see the film.	Önümde ayağa kalkma, filmi göremem.
He was too tired to stand up.	Ayağa kalkamayacak kadar yorgundu.

un...

Un bir öntakıdır. Önüne geldiği kelimelere zid bir anlam kazandırır. Türkçedeki «gayri» kelimesinin vazifesini görür.

happy	mesut
unhappy	mesut olmayan, gayri mesut, bedbaht, kederli
able	muktedir
unable	muktedir olmayan, gayri muktedir
He is unhappy because his daughter died two days ago.	Bedbahttır çünkü kızı iki gün evvel öldü.
They are a happy family.	Onlar mesut bir ailedirler.
She was able to swim to the island.	Adaya yüzmeye muktedir oldu. (Adaya yüzebildi.)

I was unable to find a good hat
for my son.

The child is unable to walk.

Oğlum için iyi bir şapka bulamadım.

Çocuk yürümeye muktedir değildir.
(Çocuk yürüyemez).

kısa cevap

Sorulara cümle içindeki yardımcı fiilleri kullanarak kısa cevaplar verilebildiğini biliyoruz.

Is he a student?

O bir öğrenci midir?

Yes, he is.

Evet, o'dur. (Evet o bir öğrencidir.)

Are they learning English?

Can she go alone?

Do they wait here?

Is the doctor at home?

Has she a big house?

Are they learning English?

Has the train come?

Has he seen an elephant?

Have they broken the window?

Yes, they are.

Yes, she can.

Yes, they do.

No, he isn't.

No, she hasn't.

No, they aren't.

No, it hasn't.

No, he hasn't.

No, they haven't.

THE SHOPKEEPER'S JOURNEY

There was once a shopkeeper who often said to his friends, «If I want anything, I can always get it.»

One night he had to go to another town to buy some things for his shop. When he went into the station, he had to wait some time for his train. He found a room with some chairs in it, but it was full of people. Every chair had someone on it, but the shopkeeper did not want to stand.

He saw a bag near one of the men who was sitting. He could see the name of a town on the bag. The town was Fretton. The man was going to Fretton.

«The Fretton train has just come into the station,» said the shopkeeper.

«No, it hasn't,» said the man. «It always comes in just outside this

door. Look! There's no train there at all.»

«But today,» said the shopkeeper, «that train has come in at the other side of the station.»

The man jumped up, took his bag, and ran out of the room. The shopkeeper then sat down on the chair.

The man came back later, because the Fretton train was not at the station. He was very angry. But the shopkeeper was not in the room. He was going, with a lot of other people, to his train.

The train was very full. The shopkeeper wanted to sit down, but he was again unable to find a place. He stood for some time. Then he put his hand to his head and began to look very unhappy.

«Are you ill?» said a man who was sitting.

«Just a little,» said the shopkeeper quietly.

The man stood up. «Take my place,» he said kindly.

The shopkeeper sat down. «You're very good,» he said. «Thank you very much.» He sat with his head back, and his eyes were shut. But he was not ill at all.

The man who gave him his place was tired, but he stood all the way to the end of the journey.

At the station the shopkeeper thanked the man again and went out to find a taxi.

Outside the station there was only one taxi, and a man was just getting in. The shopkeeper did not want to walk to a hotel. So he went to the man and said, «Can I come with you?»

At first the man did not want anyone else in his taxi.

«I'll pay for the taxi if I come with you,» said the shopkeeper, «and you'll pay nothing.»

The man was very pleased when he heard this, and the two went into the town in the same taxi. At the first hotel the shopkeeper got out and began to look at his money.

«I'm going to the next hotel,» said the man in the taxi. «You can't pay now. I'll pay later. Good night.»

«You're very kind,» said the shopkeeper. «Thank you very much. Good night.»

The shopkeeper walked into the hotel and asked for a room.

«We can't give you a room,» was the answer. «We have no more rooms. The hotel is full.»

The shopkeeper walked to another hotel and got the same answer there. He went to all the hotels in the town, but they were all full. He could not find a room for the night. But he was not unhappy. He went back to the first hotel.

«Has anyone left the hotel?» he asked.

«No,» said the man. «Some of the people have gone to bed. No one is leaving tonight.»

When the man was telling him this, the shopkeeper was looking at a big book on the table.

Every hotel keeps a book of this kind. When people come to the hotel, they write their names in it.

The shopkeeper saw the names in the book. One name was Tom Curry. He was a banker who lived at Sutton.

The shopkeeper went out, found a telephone, and telephoned to the hotel.

«I want to speak to Mr. Tom Curry,» he said.

He soon heard Curry at the other end of the telephone.

«Is that Mr. Tom Curry?» he asked.

«Yes. This is Curry here.»

«I've just come from Sutton,» said the shopkeeper. «You live there don't you?»

«Yes, yes.»

«I've some bad news for you.»

«Bad news?» said Curry.

«Yes. Your house was on fire when I left. You must go back at once.»

«My house on fire?»

«Yes. Everyone was asking for you. I met your wife outside the house. She wanted you. She didn't know the name of your hotel. She asked me to find you and tell you about your house.»

The shopkeeper put down the telephone. He knew nothing about Sutton. He was very pleased. He walked about the streets a little. He thought of a nice bed at the hotel. Then he went back to the hotel.

At the door he met a man who was leaving the hotel quickly. The man ran into the street, called a taxi, and went away.

The shopkeeper laughed quietly and went inside.

«Can I have a room for tonight?» he asked. «A man has just left the hotel. Can I have his room?»

«No,» was the answer. «That man's house is on fire. He's going to bring his wife here. He's keeping his room. He'll soon come back.»

DÜKKÂNCININ SEYAHATI

Vaktiyle, arkadaşlarına sık sık, «Ben bir şey istersem onu daima elde edebilirim,» diyen bir dükkâncı vardı.

Bir gece dükkânına bazı şeyler satın almak için başka bir şehre gitmek mecburiyetinde kaldı. İstasyona girdiği zaman treni için bir müddet beklemesi gerekti. İçinde sandalyeler olan bir oda buldu, fakat o insan doluydu. Her bir sandalye üstünde biri vardı, fakat dükkâncı ayakta durmak istemedi.

Oturan adamlardan birinin yakınında bir çanta gördü. Çantanın üstünde bir şehir adını görebildi. Şehir Fretton idi. Adam Fretton'a gidiyordu.

Dükkâncı, «Fretton treni tam şimdi istasyona geldi,» dedi.

Adam, «Hayır, gelmedi,» dedi. «O daima tam bu kapının dışına gelir. Bak. Orada hiç tren yok.»

Dükkâncı, «Fakat bugün,» dedi, «bu tren istasyonun diğer tarafına geldi.»

Adam fırladı, çantasını aldı ve odadan dışarı koştu. O zaman dükkâncı sandalyenin üzerine oturdu.

Adam daha sonra döndü, çünkü Fretton treni istasyonda değildi. Çok öfkeliydi. Fakat dükkâncı odada değildi. Bir çok diğer insanla trenine gidiyordu.

Tren çok doluydu. Dükkâncı oturmak istedi, fakat yine bir yer bu-

lamadı. Bir müddet ayakta durdu. Sonra elini başına koydu ve çok kederli görünmeğe başladı.

Oturan bir adam, «Hasta mısınız?» dedi.

Dükkâncı yavaşça, «Sadece biraz,» dedi.

Adam ayağa kalktı. Nazikçe, «Benim yerimi alın,» dedi.

Dükkâncı oturdu. «Çok iyisiniz,» dedi. «Çok teşekkür ederim.» Başığı geride oturdu. Gözleri kapalıydı. Fakat katiyen hasta değildi.

Ona yerini veren adam yorgundu, fakat seyahatin sonuna kadar bütün yolda ayakta durdu.

İstasyonda dükkâncı adama tekrar teşekkür etti ve bir taksi bulmak için çıktı.

İstasyonun dışında sadece bir taksi vardı ve bir adam (tam o sırada) binliyordu. Dükkâncı bir otele yürümek istemedi. Böylece adama gitti ve «Sizinle gelebilir miyim?» dedi.

Önce adam başka birini taksisinde istemedi.

Dükkâncı, «Sizinle gelirim taksibe ben ödeyeceğim,» dedi, «ve siz hiç bir şey ödemiyeceksiniz.»

Adam bunu işittiği zaman çok memnun oldu ve ikisi aynı takside şehre girdiler. İlk otelde dükkâncı indi ve parasına bakmaya başladı.

Taksideki adam, «Ben bundan sonraki otele gidiyorum,» dedi. «Şimdi ödeyemezsiniz. Ben daha sonra ödeyeceğim. İyi geceler.»

Dükkâncı, «Çok nazıksınız,» dedi. «Teşekkür ederim. İyi geceler.»

Dükkâncı otelin içine yürüdü ve bir oda istedi.

Cevap, «Size bir oda veremeyiz,» idi. «Artık odamız yok. Otel dolu.»

Dükkâncı başka bir otele yürüdü ve orada aynı cevabı aldı. Şehirdeki bütün otellere gitti fakat hepsi doluydu. Gece için bir oda bulamadı. Fakat kederli değildi. İlk otele döndü.

«Herhangi bir kimse oteli terketti mi?» diye sordu.

Adam, «Hayır,» dedi. «Bazıları yattı. Bu gece kimse ayrılmıyor.»

Adam ona bunu söylerken dükkâncı masadaki büyük bir deftere bakıyordu.

Her otel bu cins bir defter tutar. Otele insanlar geldiği vakit onun içine isimlerini yazarlar.

Dükkâncı defterdeki isimleri gördü. Bir isim Tom Curry idi. Sutton da oturan bir bankerdi.

Dükkâncı çıktı, bir telefon buldu ve otele telefon etti.

«Mr. Tom Curry ile konuşmak istiyorum,» dedi.

Az sonra Curry'i telefonun öbür ucunda işitti.

«Mr. Tom Curry mi?» diye sordu.

«Evet, (karşınızda) Curry.»

Dükkâncı, «Şimdi Sutton'dan geldim,» dedi. «Orada oturursunuz, değil mi?»

«Evet, evet.»

«Size fena havadisim var.»

Curry, «Fena havadis mi?» dedi.

«Evet. Ayrıldığım zaman eviniz yanıyordu. Derhal dönmelisiniz.»

«Evim yanıyor mu?»

«Evet. Herkes sizi soruyordu. Evin dışında karınıza rastladım. Sizi istedi. Otelinizin ismini bilmiyordu. Benden sizi bulmamı ve eviniz hakkında söylememi istedi.»

Dükkâncı telefonu koydu. Sutton hakkında hiç bir şey bilmiyordu. Çok memnundu. Biraz sokaklarda dolaştı. Otelde güzel bir yatağı düşündü. Sonra otele döndü.

Kapıda oteli süratle terkeden bir adama rastladı. Adam sokağa koştu, bir taksi çağırdı ve uzaklaştı.

Dükkâncı sessizce güldü ve içeri gitti.

«Bu gece için bir oda alabilir miyim?» diye sordu. «Bir adam şimdi oteli terketti. Onun odasını alabilir miyim?»

Cevap «Hayır,» idi. «O adamın evi yanıyor. Karısını buraya getirmeye gidiyor. Odasını tutuyor. Yakında dönecek»

UNIT	ÜNİTE
SIX	ALTI
6	

ÖNEKLER

AT

«...de, ...da» eki karşılığı olarak kullanıldığını bildiğimiz at önekini ilk defa birinci kursumuzun 30. dersinde saatlerle beraber kullanmıştık.

at eight o'clock
I get up at seven o'clock.

saat sekizde
Saat yedide kalkarım.

At önekinin in öneki ile karşılaştırmasını görmüş ve in'in büyük yerler için kullanılmasına karşılık at'in küçük yerler ve semtler için kullanıldığını öğrenmiştik.

in Ankara
at Ulus
In Ankara at Ulus.
They live in Istanbul at Şişli.
at the station
The tourists are waiting at the station.
at home
at school
at the table

Ankarada
Ulusta
Ankarada Ulusta.
İstanbulda Şişlide otururlar.
istasyonda
Turistler istasyonda bekliyorlar.
evde
okulda
masada

at the door	kapıda
at the zoo	hayvanat bahçesinde
Is your sister at home or at school?	Kızkardeşiniz evde mi yoksa okulda mı?
Mr. Miller is sitting at that table.	Mr. Miller şu masada oturuyor.
What did you see at the zoo?	Hayvanat bahçesinde ne gördün?

At öneki yemekler (öğünler) ile beraber kullanılmaktadır.

at breakfast	kahvaltıda
at lunch	öğle yemeğinde
at dinner	akşam yemeğinde
We usually drink milk at breakfast.	Kahvaltıda ekseriya süt içeriz.
He wasn't here at dinner.	Akşam yemeğinde burada değildi.

Bunların dışında at önekini bir önek olmaktan ziyade kelime grupları yani idyomlar şeklinde gördük.

look at	...e bak
Look at the door.	Kapıya bak.
She is looking at the red dress.	Kırmızı elbiseye bakıyor.
at last	nihayet
At last we saw an island.	Nihayet bir ada gördük.
at once	derhal
He must go there at once.	Derhal oraya gitmeli.
at all	hiç, katiyen
I am not tired at all.	Hiç yorgun değilim.

Bu dersimizde at önekinin göreceğimiz yeni anlamları şunlardır: Günün çeşitli kısımları in ile kullanılmaktaydı. In the morning, in the afternoon, in the evening.

Günün bu üç parçasının in almasına mukabil «öğle» ile «gece» kelimeleri ön taraflarına at alırlar.

at noon	öğleyin
at night	geceleyin
We have lunch at noon.	Öğleyin öğle yemeği yeriz.
We can see the stars at night.	Yıldızları geceleyin görebiliriz.

Yine günün bölümleri arasında sayılabilecek olan gündeğuşu ve günbatışı anları at öneki ile söylenir.

daybreak
at daybreak
They get up at daybreak.

gündeğuşu, şafak
şafakta
Şafakta kalkarlar.

sunset
at sunset
Margaret and Tom went to the
seaside at sunset.
I like watching the sun at sunset.

gün batışı, gurup vakti
gurup vaktinde
Margaret ve Tom gurup vakti deniz-
kenarına gittiler.
Gurup vakti güneşi seyretmeyi seve-
rim.

Bir kimsenin yaşını söylerken yıl sayısı ile old kelimesinin bir arada söylenmesi gerektiğini birinci kursumuzun 23. dersinde gördük.

Ahmet is sixteen years old.
My son is ten years old.

Ahmet onaltı yaşındadır.
Oğlum on yaşındadır.

Fakat bir kimsenin yaşını, «Oğlum yedi yaşında okula gitti. Ahmet yirmi yaşında İngiltereye gitti. Selma onbeş yaşında Fransızca öğrendi.» gibi cümlelerde söylerken kalıp değişir. Buradaki «yaşında» deyimini at the age of şeklinde söylenir.

at the age of
at the age of eight
at the age of fifty
My son went to school at the age
of seven.
Ahmet went to England at the age
of twenty.
Selma learned French at the age
of fifteen.
She began to talk at the age of
two.
He could read and write at the age
of five.

... yaşında
sekiz yaşında
elli yaşında
Oğlum yedi yaşında okula gitti.
Ahmet yirmi yaşında İngiltereye
gitti.
Selma onbeş yaşında Fransızca öğ-
rendi.
İki yaşında konuşmaya başladı.
Beş yaşında okuyup yazabiliyordu.

Bu cümlelerin sorusu şöyle olur:

At what age? Hangi (ne) yaşta?
At what age did you learn to swim? Hangi yaşta yüzmeyi öğrendin?
At what age did she come here? Buraya hangi yaşta geldi?

BY

Birinci kursumuzun 33. 50. 63. 83 numaralı derslerinde by önekinin muhtelif anlamlarını öğrendik. Bunları kısaca gözden geçirelim.

by	vasıtasıyla, ile (nakil vasıtaları)
He comes to school by bus.	Okula otobüsle gelir.
You can go to Ankara by bus or by train.	Ankaraya otobüsle veya trenle gidebilirsiniz.
by	yanında, yanbaşında
Fatma Hanım is standing by the fire.	Fatma Hanım ocağın yanında duruyor.
Don't sit by the stove.	Sobanın yanında oturma.

-self kelimesiyle birlikte kullanılıncı «kendi kendine, tek başına» anlamını verir.

by myself	kendi kendime
by himself	kendi kendine
I am learning English by myself.	Kendi kendime İngilizce öğreniyorum.
She lives in that cottage by herself.	Şu kulübede kendi kendine oturur.
He is sitting in the garden by himself.	Bahçede kendi kendine oturuyor.
by	göre
by my watch	benim saatime göre
It is ten o'clock by my watch.	Benim saatime göre saat on.
It is five o'clock by his watch.	Onun saatine göre saat beş.

Evvelce öğrenmiş olduğumuz bu kullanılışlarını kısaca gözden geçirdikten sonra by önekinin yeni anlamlarını görelim.

Geleceğe ait bir zaman ifade eden bir kelimenin veya kelime topluluğunun önüne gelmesi halinde by öneki «en geç o zamana kadar» anlamını verir.

by tomorrow	(en geç) yarına kadar
You must finish this work by tomorrow.	Bu işi (en geç) yarına kadar bitirmelisiniz.
I can't learn this lesson by next week.	Bu dersi gelecek haftaya kadar öğrenemem.
Can you come back by five o'clock?	Saat beşe kadar dönebilir misin?
You will speak English by next year.	Gelecek yıla kadar İngilizce konuşacaksınız.
It will get dark by six o'clock.	Saat altıya kadar hava karacak.

İki defa söylenmiş bir rakamın ortasında bulunduğu zaman by öneki Türkçedeki «...şer, ...şar» eki karşılığında kullanılmış olur.

one by one	birer birer
two by two	ikişer ikişer
six by six	altışar altışar
Bring the chairs two by two.	Sandalyeleri ikişer ikişer getir.
She is counting the pencils five by five.	Kalemleri beşer beşer sayıyor.
Please call the boys four by four.	Lütfen çocukları dörder dörder çağır.

By önekinin bu yeni kullanılışları yanı sıra «İngilizcede en çok kullanılan idyomlar» isimli kitaplarımızdaki by kelimesi ile yapılmış idyomların da öğrenilmesi gerekmektedir.

FOR

Birinci kursta for önekinin «için» anlamına geldiğini gördük.

There is a book for Zeynep.	Zeynep için bir kitap var.
This apple is for your daughter.	Bu elma kızınız içindir.
I'll do it for you.	Onu senin için yapacağım.
I came here for two days.	Buraya iki gün için geldim.

Bu dersimizde for önekinin göreceğimiz yeni anlamlarından biri «bir şeye göre, bir şeye kıyasla»dır.

for his age	yaşma göre
He is very short for his age.	Yaşına göre çok kısadır.

for her class	sınıfına göre
She is very young for her class.	Sınıfına göre çok gençtir.
for my room	odama göre
This table is too big for my room.	Bu masa odama göre çok büyüktür.
It is very warm for March.	Marta göre hava çok ılıktır.

Verdiğimiz örneklerin hepsi mümkün olmakla beraber for önekinin bu anlamda kullanılışı daha ziyade, ilk cümlede olduğu gibi, yaş anlatmak içindir.

She is very tall for her age.	Yaşına göre çok uzundur.
Ahmet is very fat for his age.	Ahmet yaşına göre çok şişmandır.
Zeynep is very thin for her age.	Zeynep yaşına göre çok ince (zayıf) tır.

For önekinin anlamlarından biri ilk kursumuzun 69. dersinde görmüş olduğumuz Bitmiş Şimdiki Zamanla kullanıldığı vakit verdiği «...dir, ...dır, ...dur, ...dür» anlamıdır ki bu ekler zaman bildiren kelimelerin sonuna eklenir. «iki günDÜR, bir haftaDIR, üç seneDİR» kelimelerinde olduğu gibi.

Bitmiş Şimdiki Zaman halinde bir cümlenin içinde for önekli bir zaman kelimesi bulunursa Bitmiş Şimdiki Zaman kipi yeni bir anlam kazanır ve geçmişte başlamış fakat henüz bitmemiş bir işi gösterir.

two years	iki yıl
for two years	iki yıldır
I haven't seen him.	Onu görmedim. (Görmüş değilim.)
I haven't seen him for two years.	Onu iki yıldır görmedim.
three weeks	üç hafta
for three weeks	üç haftadır
I haven't written a letter.	Bir mektup yazmadım. (yazmış değilim)
I haven't written a letter for three weeks.	Üç haftadır bir mektup yazmadım. (yazmış değilim)

Bitmiş Şimdiki Zamanın bu kullanımını ilerideki derslerimizde daha etraflı bir şekilde göreceğimiz için sadece, for önekinin «...dir, ...dır» anlamı da olduğunu belirten bu örneklerle yetineceğiz.

EXERCISES

I

Bog yerleri doldurunuz.

1 — Mr. Miller lives London. 2 — My sister isn't home, she is at school. 3 — We usually have butter and eggs breakfast. 4 — He was a teacher the age of twenty-one. 5 — what age did you begin to learn German? 6 — I can't carry these packets myself. 7 — The students came in one one. 8 — He is very strong his age. 9 — Don't look me, look at your book. 10 — I haven't seen my brother two years. 11 — last they caught the thief. 12 — The girl has waited three hours. She is still standing by the window. 13 — When the teacher comes in we stand 14 — Some workers go to work daybreak. 15 — Robert began learning French the age of fifty.

II

Translate into Turkish.

1 — My sister is unhappy because she lost her ring. 2 — His father was a captain during the first world war. 3 — The baby was unable to walk to the window. 4 — Mrs. Green prepared the food and they began eating. 5 — He finished school at the age of eighteen. 6 — At what age did she come to England? 7 — I began learning English by myself. 8 — It is seven o'clock by my watch. 9 — I haven't drunk any water for two days. 10 — You'll get tired if you don't sit down. 11 — The train has just come. 12 — I know a man who drinks three cups of coffee every morning. 13 — You must clean the table at once. 14 — Who are you looking at? 15 — These baskets are heavy, you must carry them one by one.

III

Translate into English.

1 — Turistler masada oturuyorlar. 2 — O hiç iyi bir hemşire değildir. 3 — Öğle yemeğinde ekseriya et yeriz. 4 — Sabahleyin erken kalkarız, fakat geceleyin erken yatarız. 5 — Erkek kardeşim yüzmeyi altı yaşında öğrendi. 6 — Ayten Ankaraya otobüsle gitti. 7 — Benim saatime göre saat üç, fakat benim saatim doğru değil. 8 — Bu benim için çok zor bir soru. 9 — Selma çok bedbahttır çünkü okulunu bitiremedi. 10 — Çok naziksiniz, yardımınız için çok teşekkür ederim.

4. dersteki çalıştırmaların yapılmış şekilleri

I

1 — at 2 — who 3 — that 4 — who 5 — in 6 — out, in 7 — that 8 — in 9 — in 10 — in 11 — of 12 — to 13 — for 14 — out 15 — of 16 — who 17 — that 18 — on 19 — on 20 — in 21 — by 22 — on 23 — of 24 — on 25 — on

II

A — 1 — Two men stood outside. 2 — He found a lot of money. 3 — Yes, he did. 4 — He was a policeman. 5 — No, he didn't. 6 — He said that he was a writer and he wrote stories about things that didn't happen.

B — 1 — The thief stole some money from a house. 2 — Yes, he did. 3 — Yes, they did. 4 — Yes, there was. 5 — Yes, they did. 6 — The thief went into the shop. 7 — «He went out of the back door.» 8 — Yes, they did. 9 — «Take him to the city, and don't lose him again.» 10 — Yes, he did.

III

1 — Mutfakta çalışan kadın Mr. Green'in karısıdır. 2 — Fakir bir adam dışarda bekliyor. 3 — Ne oldu? Çok geçsin. (Çok geç kaldın) 4 — Robert 1941'de doğdu. 5 — Otobüs beş dakikaya kadar burada olacak. 6 — Karanlıkta yolunu göremedi. 7 — Beş onbeş trenine yetişemedik. 8 — Samsun Karadenizdedir. 9 — Çok yorgunum; oraya yayan gidemem. 10 — Basketbol oynayabildiğini söyler.

IV

1 — They get up very early in the morning. 2 — The man who broke the window took all my money. 3 — Hasan says that his father is a good farmer. 4 — The table will be ready in ten minutes. 5 — They'll go on the ten forty-five train. 6 — Antalya is on the Mediterranean. 7 — I bought a bottle of ink on my way to school. 8 — The boy who took the money ran away. 9 — Our city is on a small lake. 10 — Do you know the man who came yesterday?

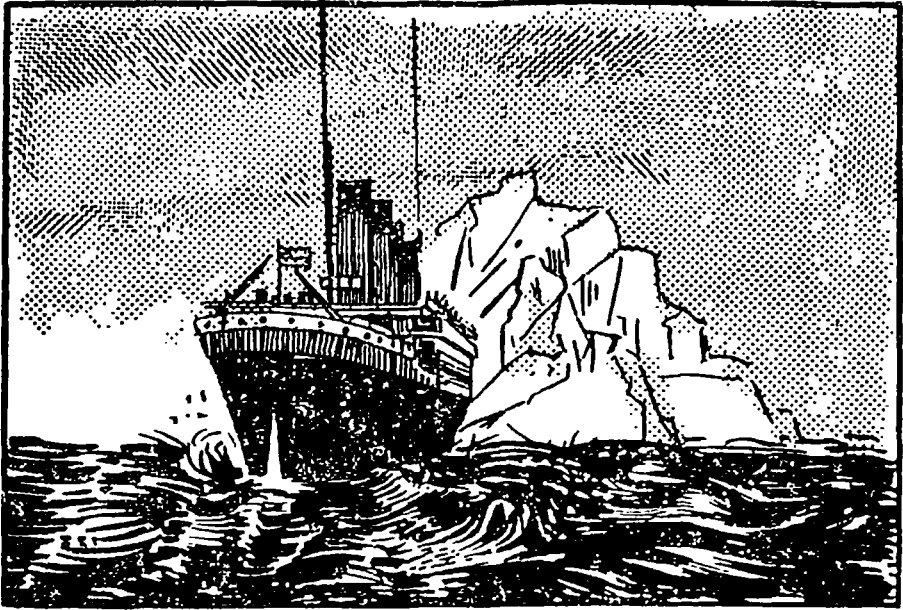
UNIT

SEVEN

ÜNİTE

YEDİ

7

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

alive [ılayv]
bottom [botım]
except [iksept]

hard [ha:d]
hit (hit-hit)
[hit, hit, hit]
ice [ays]

canlı
dip
hariç,
müstesna
sert, zor
vurmak
buz

iceberg [aysbö:g]
lifeboat [layfbout]
move [mu:v]
prisoner [priznı]
sound [saund]

buzdağı,
aysberg
tahlisiye
sandalı
hareket etm.
mahpus
ses

AÇIKLAMALAR

hard

Hard kelimesinin çeşitli anlamları vardır. Bunların önemlileri, «sert, zor, şiddetli»dir.

Stone is hard but glass is harder than stone. Taş serttir fakat cam taştan daha serttir.

It is a hard job. O zor bir iştir.

A hard winter. Şiddetli bir kış.

Get fiilinin sıfatlarla kullanılarak onları fiil haline getirdiğini ilk kursumuzda 83. derste görmüştük.

to get long = uzamak, **to get fat** = şişmanlamak, **to get cold** = soğumak, **to get old** = ihtiyarlamak, **to get dirty** = kirlenmek

To get fiili **hard** ile aynı şekilde birleşerek bir fiil meydana getirir.

to get hard sertleşmek

Water gets hard. Su sertleşir.

When water gets cold, it gets hard. Su soğuduğu zaman sertleşir.

break up

«parçalanmak, bölünmek» anlamında bir idyomdur.

The iceberg broke up. Aysberg parçalandı.

The ship broke up. Gemi parçalandı.

The car hit a tree and broke up. Otomobil bir ağaca çarptı ve parçalandı.

just

Just kelimesinin çeşitli anlamları vardır. «tam, zar zor, adil, doğru».

It is just five o'clock. Saat tam beş.

Just then we heard a sound. Tam o zaman (o sırada) bir ses işittik.

If you go now, you will just catch the train. Şimdi gidersen trene ancak yetişeceksin.

**You must be just.
She isn't just to the students.**

Adil (doğru) olmalısın.
Öğrencilere (karşı) adil değildir.

get away

«uzaklaşmak, kaçmak»

**The thief got away.
The ship could not get away from
the icebergs.
Two prisoners broke the door and
got away.**

Hırsız kaçtı.
Gemi aysberglerden uzaklaşamadı.
İki mahkûm kapıyı kırdı ve kaçtı.

go out

Go out çeşitli anlamları olan bir idyomdur. Burada sadece okuduğumuz metinde geçen «sönmek» anlamı üzerinde örnekler vereceğiz.

**The lights of the ship went out.
The fire has gone out.
The fire will go out if you don't
put some more wood.**

Geminin ışıkları söndü.
Ocak söndü. (sönmüş durumda)
Biraz daha odun koymazsan ocak
sünecek.

let

İlk kursumuzun 76. dersinde let kelimesinin us ile birlikte kullanılarak «hadi» anlamını verdiğini görmüştük.

Esas olarak «bırakmak, müsaade etmek» anlamında olan bu kelime okuduğumuz metinde de geçmektedir.

**Let me go.
Let him go.
Let that woman take my place.
Don't let them eat my cake.**

Bırakın gideyim. (Gitmeme müsaade edin.)
Bırakın gitsin.
Bırakın (müsaade edin) şu kadın yerimi alsın.
Pastamı yemelerine müsaade etme.

A TRUE STORY OF THE SHIP TITANIC

On a beautiful afternoon a big ship set out on its first journey from England to America. It was a new ship called the Titanic.

Men worked day and night to build this great ship. Everything in it was new and clean and well made. Hundreds of people were in the ship. Some were rich, and they had beautiful rooms in the ship. Poorer people were in another part of the ship.

For two days the Titanic went on its way over the sea. Everyone in it was happy. It was very cold, but there was sun all day, and inside the ship it was not cold at all. Then, the next night, it got colder and colder.

People asked, «Why is it so cold? It's not a very cold time of the year.» The answer was this: When water gets very cold, it gets hard. This is called «ice». When it gets hard, it makes very big, hard pieces called «icebergs». A part of an iceberg is on the water, but the biggest part is under the water. This part of it cannot be seen. In the cold part of the year, the icebergs stay in the cold part of the sea. When it is not so cold, the icebergs break up and move about all over the sea. When there are a lot of them, this is called an «ice-field». The Titanic was going into an ice-field.

All ships have a man in the highest part of the ship to see everything on the water. He can see another ship, or anything else on the water.

The man on the Titanic saw the icebergs coming nearer. There was not very much light, but he could just see them.

He called to other men and just then something hit the side of the ship. Very soon after that, the Titanic stopped. But it could not get away from the icebergs. One of them came slowly nearer and nearer. Then the bottom part of the iceberg hit the bottom part of the Titanic. It made a very big hole, and the water began to come inside the ship.

Everyone was told to come out of their rooms and go up to the top part of the ship. People did as they were told, quickly and quietly. But some of them did not understand. «What has happened?» they asked. «Why have we stopped?»

Men were putting the lifeboats over the sides of the ship, down into the water. Then all the men helped the women and children to get into the lifeboats.

Some of the children lost their mothers. Some of the women lost their husbands and their children. It was very cold, and there was no light, except the light from the ship. People could hear the water coming higher and higher up inside the ship. Then, all at once, the lights went out.

There was not very much time. The iceberg was on one side of the ship. It was like a high, white wall.

A woman came to the side of the ship. Her two children were in one of the lifeboats, and she was very afraid.

The lifeboat was just moving away from the ship. There was no more room in it. The woman called to the people in the lifeboat.

«Oh! please, please make a place for me,» she said. «My children are in the lifeboat. I must go with them.»

«There's no more room,» someone shouted.

«If we take one more the lifeboat will go down under the water. Every-one will be lost.»

«I must go with my children!» cried the poor woman. «You must take me!»

Her children heard her calling out. They began to cry. «Mother! Mother!» they called. They were very afraid.

There was a young woman in the lifeboat called Miss Evans. Only very little is known about her. She was not married, and she came from Boston, in America. She was going home to Boston. That is all we know about Miss Evans. We do not even know her first name.

Miss Evans heard the woman calling to her children. She stood up in the lifeboat and touched one of the men's arm.

«Let me go back to the ship,» she said. «Let that woman take my place. I have no children. I am not married.»

«The ship will go down,» said the man. «Do you know that?»

«Yes,» said Miss Evans quietly, «I know that.»

There was no time to talk. People helped Miss Evans to get back to the ship. Then they helped the children's mother to get down into the lifeboat. The lifeboat moved away from the ship. Very soon after that, there was a great noise, and the Titanic went down under the water.

Some hours later, a ship called the Carpathia came to help. Some people were still in the water, others were in the lifeboats. They were all nearly dead from the cold. The Carpathia saved everyone still alive. But it did not save Miss Evans. No one saw her again.

If you speak about Miss Evans in Boston today, they don't remember her name. But she was one of the great women of America.

TİTANİK GEMİSİNİN HAKİKİ BİR HİKAYESİ

Güzel bir akşamüstü büyük bir gemi ilk seferinde İngiltereden Amerika'ya yola çıktı. Bu Titanik diye isimlendirilen yeni bir gemiydi.

Bu büyük gemiyi inşa etmek için insanlar gece ve gündüz çalıştılar. İçindeki herşey yeni, temiz ve iyi yapılmıştı. Yüzlerce insan geminin içindeydi. Bazıları zengindi ve gemide güzel odaları vardı. Daha fakir insanlar geminin diğer bir kısmındaydı.

İki gün Titanik deniz üzerinde yoluna devam etti. İçindeki herkes me-suttu. Hava çok soğuktu, fakat bütün gün güneş vardı, geminin içinde hava hiç soğuk değildi. Sonra, ertesi akşam, hava gittikçe soğudu.

İnsanlar sordu: «Niçin hava bu kadar soğuk? Senenin çok soğuk bir zamanı değil.» Cevap bu idi: Su çok soğuyunca, sertleşir. Buna buz denilir. O sertleşince «aysberg» denilen çok büyük, sert parçalar meydana getirir. Aysbergin bir kısmı su üzerindedir, fakat en büyük kısmı su altındadır. Onun bu kısmı görülemez. Senenin soğuk kısmında, aysbergler denizin soğuk kısmında kalır. Hava o kadar soğuk değilken, aysbergler parçalanır ve bütün denizin üzerinde hareket ederler. Onlardan çok varken, buna «buz tarlası» denilir. Titanik bir buz tarlasına giriyordu.

Geminin en yüksek kısmında, su üzerindeki herşeyi görmek için, her geminin bir adamı vardır. O başka bir gemiyi veya su üzerindeki başka her hangi bir şeyi görebilir.

Titanikdeki adam yaklaşan aysbergleri gördü. Pek çok aydınlık yoktu, fakat onları ancak (zar zor) görebildi.

Diğer adamlara seslendi ve tam o sırada birşey geminin yanına çarptı. Bundan az sonra, Titanik durdu. Fakat aysberglerden kurtulamadı. Onlardan biri yavaş yavaş yaklaştı. Sonra aysbergin dip kısmı Titanikin dip kısmına çarptı. Büyük bir delik açtı (yaptı), ve su geminin içine girmeye başladı.

Herkese odalarından dışarı çıkması ve geminin üst kısmına gitmesi söylendi. İnsanlar söylenildiği gibi yaptılar, çabukça ve sessizce. Fakat onların bazıları anlamadılar. «Ne oldu?» diye sordular. «Neden durduk?»

Adamlar tahlisiye sandallarını geminin yan taraflarından aşağıya, suya indiriyorlardı. Sonra bütün erkekler kadınlara ve çocuklara tahlisiye sandallarına binmeleri için yardım ettiler.

Bazı çocuklar annelerini kaybettiler. Kadınların bazıları kocalarını ve çocuklarını kaybettiler. Hava çok soğuktu, ve geminin ışığından başka hiç ışık yoktu. İnsanlar geminin içinde gittikçe yükselen suyu duyabiliyorlardı. Sonra, aniden ışıklar söndü.

Pek çok zaman yoktu. Aysberg geminin bir yanındaydı. Yüksek, beyaz bir duvar gibiydi.

Bir kadın geminin kenarına geldi. İki çocuğu tahlisiye sandallarından birindeydi, o çok korkmuştu.

Tahlisiye sandalı tam gemiden hareket ediyordu. İçinde hiç yer yoktu. Kadın tahlisiye sandalındaki insanlara seslendi.

«Oh! lütfen, lütfen benim için bir yer açın,» dedi. «Çocuklarım tahlisiye sandalında. Onlarla gitmeliyim.»

«Daha hiç yer yok,» diye bağırdı birisi.

«Şayet birini daha alırsak tahlisiye sandalı suyun altına gidecek. Herkes kaybolacak.»

«Çocuklarımla gitmeliyim!» diye haykırdı, zavallı kadın. «Beni almalısınız!»

Çocukları onun seslenişini duydular. Ağlamaya başladılar. «Anne! Anne!» diye bağırdılar. Çok korkmuşlardı.

Tahlisiye sandalında Miss Evans isimli bir kadın vardı. Onun hakkında sadece biraz biliyordu. Evli değildi, ve Amerikada, Boston'dandı. Boston'a memlekete gidiyordu. Miss Evans hakkında bildiğimizin hepsi bu. İlk ismini bile bilmiyoruz.

Miss Evans çocuklarına seslenen kadını işitti. Tahlisiye sandalında ayağa kalktı ve adamlardan birinin koluna dokundu.

«Bırakın gemiye döneyim,» dedi. «Bırakın şu kadın yerimi alsın. Benim hiç çocuğum yok. Evli değilim.»

Adam «Gemi batacak,» dedi. «Biliyor musun bunu?»

Miss Evans sessizce, «Evet,» dedi, «Bunu biliyorum.»

Konusmak için hiç vakit yoktu. İnsanlar Miss Evans'a gemiye dönmesi için yardım ettiler. Sonra çocukların annesinin tahlisiye sandalına inmesi için yardım ettiler. Tahlisiye sandalı gemiden hareket etti. Bundan az sonra, büyük bir gürültü oldu, ve Titanik suyun altına, aşağıya gitti.

Birkaç saat sonra, Carpathia isimli bir gemi yardıma geldi. Bazı insanlar hâlâ su içindeydiler, diğerleri tahlisiye sandallarındaydılar. Onların hepsi hemen hemen soğuktan ölmek üzereydiler. Carpathia elan hayatta olan herkesi kurtardı. Fakat Miss Evans'ı kurtarmadı. Hiç kimse onu görmedi.

Bugün Boston'da şayet Miss Evans'tan bahsederseniz onun ismini hatırlamazlar. Fakat o Amerika'nın en büyük kadınlarından biriydi.

«— When I think that all the mice in that ship also died, I am not sorry.»

«— O gemideki bütün farelerin de öldüğünü düşündükçe müteessir değilim (olmuyorum)».

UNIT

EIGHT

ÜNİTE

SEKİZ

8

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

deer [di:]	geyik, geyikler	mouse [maus]	fare
dozen [dazın]	düzine	news [niu:z]	haber
fish [fiş]	balık, balıklar	pyjamas [pica:mız]	picama
geese [gi:s]	kazlar	scissors [siziz]	makas
glasses [gla:siz]	gözlük	servant [sövint]	uşak
goose [gu:s]	kaz	sheep [şi:p]	koyun ,koyunlar
mice [mays]	fareler		

WITH

Birinci kursun 27. dersinde with önekini «ile» anlamında kullanmıştık.

I am going with my father.
We cut apples with a knife.
Clean the blackboard with the
duster.

Babamla gidiyorum.
Elmaları bir bıçakla keseriz.
Tahtayı silgiyle temizle.

71. derste ise with önekinin «li, lı, lü, lu» ekleri karşılığında da kullanıldığını öğrenmiştik.

a girl with blue eyes
A girl with blue eyes is standing
near the window.

mavi gözlü bir kız
Mavi gözlü bir kız pencere yanında
duruyor.

**We saw a man with big hands.
They met a boy with one arm.
It was a room with pictures on
the walls.
Give me a book with pictures.**

**Kocaman elli bir adam gördük.
Tek kollu bir çocuğa rastladılar.
Duvarları resimli bir odaydı.
Bana resimli bir kitap verin.**

With önekinin bu derste göreğimiz yeni anlamı «olduğu halde»dir.

**He came to school with a bag in
his hand.
Don't walk with your hands in
your pockets.
She always sleeps with open
windows.
He is sleeping with a book in his
hand.
Don't read your newspaper with
your feet on the table.**

**Elinde bir çanta olduğu halde (çanta
ile) okula geldi.
Ellerin cebinde olduğu halde (cebinde
olarak) yürüme.
O daima pencereler açık olduğu hal-
de (pencereler açık olarak) uyur.
Elinde bir kitap olduğu halde (kitap-
la) uyuyor.
Gazeteni ayakların masada (masada
olarak) okuma.**

ABOUT

Birinci kursun 36. dersinde about önekinin «hakkında» ve «tahminen» anlamlarında kullanıldığını görmüştük.

**about Ahmet
They are talking about Ahmet.
He will write a book about Turkey.
I'll read a book about Italy.
He'll give me about fifteen books.
It's about eight o'clock.
He is about four years old.**

**Ahmet hakkında
Ahmet hakkında konuşuyorlar.
Türkiye hakkında bir kitap yazacak.
İtalya hakkında bir kitap okuyacağım.
Bana tahminen onbeş kitap verecek.
Saat tahminen (aşağı yukarı) sekiz-
dir.
Tahminen dört yaşındadır.**

Bu dersimizde about önekinin hareket ifade eden fiillerle beraber kullanılışını göreğiz.

«yürümek, koşmak, uçmak, yüzmek, gitmek...» gibi fiiller bir yeri bırakıp başka bir yere yönelmeyi anlatan fiillerdir. Bunlara hareket ifade

eden fiiller diyoruz. About kelimesi bu fiilleri takip ettiği zaman o fiilin sağa sola doğru, maksatsız ve gayesiz olarak yapıldığını ifade eder.

to run	koşmak
to run about	sağa sola koşmak, koşuşmak
The children are running about in the garden.	Çocuklar bahçede sağa sola koşuyorlar. (koşuşuyorlar)
to walk	yürümek
to walk about	sağa sola yürümek, dolaşmak
Boys and girls are walking about in the park.	Kızlar ve erkekler parkta sağa sola yürüyorlar. (dolaşıyorlar)
to swim	yüzmek
The fish are swimming about in the lake.	Bahıklar gölde sağa sola yüzüyorlar.
The nurses are going about in the hospital.	Hastabakıcılar hastanede sağa sola gidiyorlar.
The children are playing about in the street.	Çocuklar caddede oynuyorlar.
The iceberg is moving about on the sea.	Aysberg deniz üzerinde dolaşiyor.

OF

İlk defa birinci kursun 13. dersinde isim tamlamaları yaparken gördüğümüz of öneki daha sonra çeşitli derslerde ve çeşitli anlamlarda karşımıza çıktı. Bunların bir çoğunda kendi başına bir anlamı olmaktan ziyade bir kaç başka kelimenin de birleşmesi suretiyle bir grup öneki halindeydi. Mesela 10. derste in front of «önünde» önekinin içinde, 19. derste a lot of «bir çok» anlamında, 25. derste one of, two of ..., gibi bir çoktan belli bir sayı bildirmede ve yine aynı derste a cup of, a glass of, a basket of gibi bir ölçü bildirmede, 40. derste out of «-den dışarı» anlamındaki birleşimde, 44. derste of course «şüphesiz» olarak, 50. derste a pair of «bir çift» şeklinde, 58. derste ise full of «ile dolu» halinde gördük. Bu birleşimlerde of kelimesinin özel bir anlamı yoktu veya olsa bile 13. derste görmüş olduğumuz «masanın ayağı» birleşimindeki «-nin» takısı gibi çok belli bir anlam vermiyordu. Aynı kursun 53. dersinde görmüş olduğumuz to be afraid of fiilinde ise anlamı «-nin» olmaktan çıkmış ve «-ten, -dan» eki olmuştu.

She is afraid of dogs.
I am afraid of cows.

O köpeklerDEN korkar.
Ben ineklerDEN korkarım.

Of ekinin böyle -den, -dan eki anlamında kullanılışı bir de 101. derste karşımıza çıkmıştı.

This table is made of wood.
Some houses are made of stone.

Bu masa tahtaDAN yapılmıştır.
Bazı evler taşTAN yapılmıştır.

Bu dersimizde öğreneceğimiz of önekinin yeni anlamı aşağıdaki örneklerde göreceğiniz gibidir.

a man of sixty
a boy of fifteen
He can't understand this. He is
a boy of fifteen.
He is a man of fifty-seven.
Our teacher is a woman of thirty.

altmışında bir adam
onbeşinde bir çocuk
O bunu anlayamaz. Onbeşinde bir
çocuktur.
O elliyedisinde bir adamdır.
Öğretmenimiz otuzunda bir kadındır.

ÇOĞUL KAİDELERİ - İSTİSNALARI

Birinci kursumuzun 4. dersinde isimlerin çoğul yapılma şekillerini görmüş ve İngilizcedeki ekseri isimlerin sonlarına, bazan [s] bazan [z] sesi veren bir s harfi aldıklarını öğrenmiştik.

a dog	bir köpek	dogs [dogz]	köpeklér
a book	bir kitap	books [buks]	kitaplar

Genel kaide bu ilâve edilen s harfinin [z] sesi vermesi, ancak [z] sesi çıkarılması mümkün olamıyorsa [s] sesi çıkarılması idi.

«İngilizcede Telâffuz Esasları (FONO)» kitabının 24. sayfasında bu ilâve s harfinin okunuşu hakkında bilgi verilmiştir. Aynı kitabın 47. sayfasında bu konuya tekrar temas edilmektedir. Özet olarak şöyle ifade edilebilir.

İsim p, t, k harflerinden veya bu harflerin verdiği sesi veren harflerden birisi ile nihayetleniyorsa ilâve edilen çoğul s [s] olarak, aksi halde [z] olarak okunur.

s, sh, ch, x harfleriyle nihayetlenen isimler çoğul olurken sadece s harfi değil -es ekini alırlar, ilâve edilen bu iki harf [iz] olarak okunur.

box	kutu	boxes [boksiz]	kutular
match	kibrit	matches [meçiz]	kibritler
class	sınıf	classes [kla:siz]	sınıflar
wish	arzu	wishes [wişiz]	arzular

Yine birinci kursumuzun 6. dersinde İngilizcede bütün isimlerin s alarak değil bazan da kelimenin içinde değişiklik yapılarak çoğul olduklarını fakat bunların adet olarak mühim bir yekûn tutmadığını öğrenmiştik.

man [men]	adam, erkek	men [men]	adamlar, erkekler
woman [wumın]	kadın	women [wimin]	kadınlar
child [çayld]	çocuk	children [çildrm]	çocuklar

Böyle şekil değiştirerek veya sonuna kaide dışı harfler alarak çoğul olan isimlere 75. dersimizde «ayak» anlamına gelen foot kelimesi eklenmişti.

foot [fut]	ayak	feet [fi:t]	ayaklar
------------	------	-------------	---------

Bu dersimizde kaide dışı çoğul isimlerden bir kaçını daha göreceğiz.

ÇOĞULU VE TEKİLİ AYNI YAZILAN İSİMLER

Bazı isimler sonlarına s almaksızın veya başka bir ilâve yapılmaksızın çoğul olarak da kullanılır: Yani bunların tekilleri ile çoğulları aynıdır. Bunların tekil olarak mı yoksa çoğul olarak mı kullanıldığı cümlenin anlamından anlaşılır.

a sheep [şi:p]	bir koyun	four sheep	dört koyun
----------------	-----------	------------	------------

There is a sheep in the field. Kırdada bir koyun var.
There are four sheep in the field. Kırdada dört koyun(lar) var.

a deer [di:]	bir geyik	five deer	beş geyik
--------------	-----------	-----------	-----------

There was a deer at the zoo. Hayvanat bahçesinde bir geyik vardı.
There were five deer at the zoo. Hayvanat bahçesinde beş geyik vardı.

a fish	bir balık	two fish	iki balık
--------	-----------	----------	-----------

I ate one fish at lunch. Öğle yemeğinde bir balık yedim.
We caught two fish today. Bugün iki balık tuttuk.

one dozen [dazın] bir düzine three dozen üç düzine

I bought one dozen eggs.

Bir düzine yumurta aldım

She bought three dozen eggs.

Üç düzine yumurta aldı.

Bazı isimler içindeki harflerin değişmesiyle çoğul olurlar.

a mouse [maus] bir fare seven mice [mays] yedi fare

Can you see the mouse in the corner? Köşedeki fareyi görebilir misin?

There were a lot of mice in the kitchen.

Mutfakta birçok fare(ler) vardı.

a goose [gu:s] bir kaz

five geese [gi:s] beş kaz

We had a goose in our garden.

Bahçemizde bir kazımız vardı.

How many geese have you?

Sizin kaç tane kaz(lar)ınız var?

İki veya daha ziyade kelimenin birleşmesiyle bir tek isim olmuş olan birleşik kelimelerin sadece son kelimeleri çoğul olur.

boy friend erkek arkadaş boy friends erkek arkadaşlar

girl friend kız arkadaş girl friends kız arkadaşlar

Bazı birleşik isimlerin her ikisi de çoğul olur.

man servant |men sö:vınt|

erkek hizmetçi, uşak

men servants |men sö:vints|

uşaklar

woman doctor |wumın doktı|

kadın doktor

women doctors |wimin doktız|

kadın doktorlar

man teacher

erkek öğretmen

men teachers

erkek öğretmenler

Bazı isimlerin daima çoğulları kullanılır, bunların tekil olarak kullanıldıkları görülmez. Bu sebepten de daima çoğul fiille beraber kullanılırlar.

trousers |trauzız|

pantolon

Where are my trousers?

Pantolonum nerede?

pyjamas [pica:mız]
Here are your pyjamas.

pijama
Pijamamız buradadır.

clothes [klo:ts]
Are my clothes on the chair?

elbise
Elbisem sandalyenin üstünde mi?

scissors [sızız]
Where are your scissors?

makas
Makasınız nerede?

glasses [gla:siz]
There are my glasses.

gözlük
İşte benim gözlüğüm.

Daima tekil oldukları halde çoğul gibi yazılan isimler de vardır.

Bunlar adet itibariyle çok az olup en önemlisi «haber, havadis» anlamına gelen news [niu:z] kelimesidir. Sonunda daima bir s bulunduğunda kendisi hep tekindir ve tekil fiille beraber kullanılır.

What is the news?
The news is good.

Ne haber var?
Haber(ler) iyidir.

SORULAR ve CEVAPLARI

I

Boş yerleri doldurunuz.

1 — The prisoner got, but the policeman caught him. 2 — The light of the hospital went 3 — You can open the door this key. 4 — The girl green eyes is our neighbour. 5 — She mustn't sleep her mouth open. 6 — He is sitting in the park a hat on his head. 7 — The children are running in the school garden. 8 — Are you afraid dogs? 9 — Books are made paper. 10 — My son is a boy, eight.

II

Translate into Turkish.

1 — I can carry all the packets except this big one. 2 — The iceberg was moving slowly. 3 — We heard a sound. 4 — The man bought four fish and two geese. 5 — She doesn't use glasses. 6 — The woman was walking with a small bag in her hand. 7 — It was just seven o'clock. 8 — Yours is a very hard job. 9 — There were a lot of mice in the kitchen of the ship. 10 — He has three girl friends.

III

Translate into English.

- 1 — Tam o sırada bir trenin sesini işittik. 2 — Bırakın bahçede oynasınlar. 3 — Dükkân sahibi dört düzine kurşun kalem satın aldı. 4 — Kralın yirmi erkek uşağı vardı. 5 — Yeşil şapkalı adam bizim tarih öğretmenimizdir. 6 — Saat tahminen dokuzdur. 7 — Mr. Miller ellisinde bir adamdır. 8 — Ormanda iki geyik gördük. 9 — Mahpuslar pencereleri kırdılar ve kaçtılar. 10 — Sana haberi söylediler mi?

6. dersteki çalıştırmaların yapılmış şekilleri

I

- 1 — in 2 — at 3 — at 4 — at 5 — at 6 — by 7 — by 8 — for 9 — at 10 — for 11 — at 12 — for 13 — up 14 — at 15 — at

II

- 1 — Kızkardeşim bedbahttır, çünkü yüzüğünü kaybetti. 2 — Babası birinci dünya savaşı esnasında yüzbaşıydı. 3 — Bebek pencereye yürüyemedi. 4 — Mrs. Green yemeği hazırladı ve yemeğe başladılar. 5 — Okulunu onsekiz yaşında bitirdi. 6 — İngiltereye hangi yaşta geldi? 7 — Kendi kendime İngilizce öğrenmeye başladım. 8 — Benim saatime göre saat yedi. 9 — İki gündür hiç su içmedim. 10 — Oturmazsan yorulacaksın. 11 — Tren henüz geldi. 12 — Her sabah üç fincan kahve içen bir adam tamyorum. 13 — Masayı derhal temizlemelisiniz. 14 — Kime bakıyorsun? 15 — Bu sepetler ağırdır, onları birer birer taşımalsın.

III

- 1 — The tourists are sitting at the table. 2 — She isn't a good nurse at all. 3 — We usually have meat at lunch. 4 — We get up early in the morning but we go to bed early at night. 5 — My brother learned to swim at the age of six. 6 — Ayten went to Ankara by bus. 7 — It's three o'clock by my watch, but my watch isn't correct. 8 — This is a very difficult question for me. 9 — Selma is very unhappy because she couldn't finish her school. 10 — You are very kind, thank you very much for your help.

UNIT

NINE

ÜNİTE

DOKUZ

9

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

care [keɪ]

dikkat, ihti-
mam

machine [mʃi:n]

makine

friendship
[frendʃɪp]

arkadaşlık

need [ni:d]

ihtiyacında ol-
mak, ihtiyaç

handbag [hendbeg]

el çantası

rest [rest]

istirahat

steal [sti:l]

çalmak

AÇIKLAMALAR

need

Need kelimesinin bir yardımcı fiil olarak kullanılmasını ilerdeki derslerimizde göreceğiz. Burada sadece «ihtiyacında olmak» anlamında bir fiil ve «ihtiyaç» anlamında bir isim olarak kullanılmasını öğrenmekle yetineceğiz.

need

I need

I need a rest.

He needs some books.

Do you need any help?

I don't need you.

We need rain for our fields.

ihtiyacında olmak

ihtiyacındayım, ihtiyacım var

İstirahate ihtiyacım var.

Bazı kitaplara ihtiyacı var.

Yardıma ihtiyacın var mı?

Sana ihtiyacım yok.

Tarlalarımız için yağmura ihtiyacımız var.

She doesn't need to learn geography. Coğrafya öğrenmeye ihtiyacı yok.

Robert needed a new hat.

Robert'in yeni bir şapkaya ihtiyacı vardı.

I need your friendship.

We need some money to repair the machine.

He doesn't need us any more.

He needs us.

Arkadaşlığınıza ihtiyacım var.

Makinayı tamir etmek için bir miktar paraya ihtiyacımız var.

Artık bize ihtiyacı yok.

Bize ihtiyacı var.

need

Our need is greater than yours.

There is no need.

There is no need for your money.

There is no need to say that he is the best football player in Turkey.

There is no need to get up early.

ihtiyaç

Bizim ihtiyacımız sizinkinden daha büyüktür.

İhtiyaç yok.

Paranıza ihtiyaç yok.

Söylemeye ihtiyaç (lüzum) yok, o Türkiyede en iyi futbol oyuncusudur.

Erken kalkmaya lüzum yok.

in need of

«ihtiyacında» anlamında bir idyomdur.

in need of

I am in need of money.

ihtiyacında, muhtaç

Paraya muhtacım. (Paraya ihtiyacım var.)

She is in need of help. Yardıma ihtiyacı var.
The man is in need of good workers. Adamın iyi işçilere ihtiyacı var.
Is he in need of any help? Hiç yardıma ihtiyacı var mı?

take care

«dikkat etmek, ihtimam göstermek, alâkadar olmak».

Take care of your money. There are a lot of thieves here. Parana dikkat et. Burada çok hırsız var.
I'll take care of your children when you go to the cinema. Sinemaya gittiğiniz zaman çocuklarınıza bakacağım.
She doesn't take care of her old mother. İhtiyar annesine ihtimam göstermez.

pleased

Please kelimesinin «lütfen» anlamında kullanıldığını biliyoruz. Aynı kelime fiil olarak da kullanılır ve «memnun etmek» anlamını verir. Bu fiilin ed eki almış şekli ise ilk kursumuzun 101. dersinde görmüş olduğumuz gibi bir sıfat olarak «memnun» anlamını taşır.

pleased memnun
I am pleased. Memnunum.
I am pleased to see you. Sizi gördüğüme memnunum.
I am pleased to hear the news. Haberi işittiğıme (işitmekten) memnunum.
She was pleased to catch the train. Trene yetiştiğine memnundu.
I am very pleased to meet you again. Size tekrar rastladığıma çok memnunum.

TAKE CARE OF YOUR HANDBAG

This is a true story. When you read it, try to remember it. If you are a woman, it can happen to you.

A woman called Mrs. Carter was buying some things in a big shop in London. The name of the shop was Dickens and Edgar.

She bought a dress and a coat, and one or two other things. After that, she went to another part of the shop to eat something. She sat at a table

with another woman and put her handbag down. Soon Mrs. Carter and the other woman started to talk. Then the other woman got up to go. Her handbag fell on to the floor, and Mrs. Carter took it and gave it to her. Then the other woman went away.

Mrs. Carter finished eating, and put her hand down to get her handbag. It was not there.

Poor Mrs. Carter was very sad. She looked under the table, and on the floor, and under the chair, but the bag was not there.

The shopkeeper came to help her.

«I am very sorry,» he said. «This is a very bad thing for our shop. I will give you some money to get back to your home.»

«Thank you,» said Mrs. Carter. «I don't know what to say to My husband. There was some money in the bag. I had to do more shopping. I need some more things. Now I can't get them.

She left the shop and went sadly home. When she got there, she had to go to the people in the next house and ask them to help her to get into her house. Her door-key was in her handbag, and that was gone.

The woman in the next house brought a chair and put it under one of the windows. The window was open at the top, and Mrs. Carter got into the house that way.

Mr. Carter came home. She told him the story, and he was very angry.

«Why don't you take care of your handbag?» he said. «You must never put it on the floor. The woman at the table took it. She made you look at something else, then she took it. Now all that money is gone. I can't give you any more.»

«I'll tell the shop not to send my dress or my coat,» said Mrs. Carter. «I'll ask them to take them back.»

The poor woman was very unhappy.

The next morning she was working in her house and she heard the telephone. She answered it and a man spoke.

«Are you Mrs. Carter?» he said.

«Yes,» she said, «I am Mrs. Carter.»

«We have found your handbag. Someone has left it at the shop, in a box. We don't know anything about it. They left the box this morning and went away quickly.»

«Oh! that is good news,» said Mrs. Carter. «I am glad. Is the money still there?»

«Yes,» said the man. «Everything is still there just as you told us. A woman stole it, then she was sorry and brought it back today. Will you come and get it, please?»

«Oh! yes,» said Mrs. Carter. «I'll come as soon as I can. I have one or two things to do first, but I'll leave the house in an hour.»

«All right,» said the man. «We will see you later.»

Mrs. Carter was very happy. She telephoned to Mr. Carter to tell him the good news, but he was out. He had to see a man about some work in another place.

«It doesn't matter,» said Mrs. Carter. «I am Mr. Carter's wife. I have found my handbag. Someone took it back to the shop. I'm going to get it now. Will you tell him that, please?»

«Yes,» said the man, «I'll tell him. He'll be very pleased to hear it.»

Mrs. Carter finished her work and went out. She went to the shop, and up to the same room. The shopkeeper came to speak to her.

«I've come to get my handbag,» said Mrs. Carter.

«Your handbag?» said the shopkeeper. «Your handbag isn't here.»

«But,» said Mrs. Carter. «You said so. Someone brought it this morning.»

«I'm very sorry,» said the man, «but I never said that. I haven't spoken to you today.»

«But you telephoned to me,» said poor Mrs. Carter, «this morning.»

«No one telephoned to you from this shop this morning,» he answered. «I'm sorry, but that is true.»

«And my bag isn't here?» she said.

«No,» said the man. «We haven't seen your handbag.»

«But who telephoned to me?» said Mrs. Carter. «Someone did.»

«Was it a man or a woman?» asked the shopkeeper.

«A man,» she answered.

«He was a friend of the woman at your table,» said the man. «You must go back to your house very quickly. I will telephone to the police and ask a policeman to meet you there.»

Poor Mrs. Carter went home again.

But she was too late.

The policeman was there to meet her, and they went into the house. A great many things were gone.

In Mrs. Carter's handbag was the name of the house and the street. Also the door-key.

ÇANTANIZA DİKKAT EDİN

Bu hakiki bir hikâyedir. Onu okuduğunuz zaman, hatırlamaya çalışın. Şayet bir kadınsanız (size olabilir) sizin başınıza gelebilir.

Mrs. Carter isimli bir kadın Londrada büyük bir dükkânda bazı şeyler satın alıyordu. Dükkânın ismi «Dickens ve Edgar» idi.

Bir elbise, bir manto ve bir iki başka şey satın aldı. Ondan sonra, bir şey yemek için dükkânın diğer bir kısmına gitti. Başka bir kadınla bir masaya oturdu ve çantasını yere koydu. Çok geçmeden Mrs. Carter ve diğer kadın konuşmaya başladılar. Sonra diğer kadın gitmek üzere kalktı. Çantası yere düştü ve Mrs. Carter onu aldı ve onu ona verdi. Sonra diğer kadın uzaklaştı.

Mrs. Carter yemeği bitirdi ve çantasını almak için elini aşağıya uzattı. O orada değildi.

Zavallı Mrs. Carter çok üzgündü. Masanın altına, döşemeye ve iskemlenin altına baktı, fakat çanta orada değildi.

Dükkân sahibi (dükkâncı) ona yardıma geldi.

«Çok üzgünüm,» dedi. «Bu dükkânımız için çok kötü bir şey. Size evinize dönmek için bir miktar para vereceğim.»

«Teşekkür ederim,» dedi Mrs. Carter. «Kocama ne demeli bilmiyorum. Çantada biraz para vardı. Daha alışveriş yapmaya mecburdum. Daha birkaç şeye ihtiyacım var. Şimdi onları alamam.»

O dükkânı terketti ve üzgün bir şekilde eve gitti. Oraya vardığında, bitişik evdekilere gitmek ve onlardan evine girmesi için yardım istemek mecburiyetinde kaldı. Kapı anahtarı çantasındaydı ve o gitmişti.

Bitişik evdeki kadın bir iskemle getirdi ve onu pencerelerden birinin altına koydu. Pencere üstte açıldı ve Mrs. Carter eve bu şekilde girdi.

Mr. Carter eve geldi. O, ona hikâyeyi anlattı ve o çok kızdı.

«Niçin çantana dikkat etmiyorsun?» dedi. «Onu hiç bir zaman yere koymamalınsın. Onu masadaki kadın aldı. Seni başka bir şeye baktırdı, sonra onu aldı. Şimdi bütün o para gitti. Sana artık veremem.»

«Dükkâna elbisemi veya pardesümü göndermemelerini söyleyeceğim,» dedi Mrs. Carter. «Onlardan, onları geri almalarını isteyeceğim.»

Zavallı kadın çok mutsuzdu.

Ertesi sabah evinde çalışıyordu, telefonu duydu. Ona cevap verdi ve bir adam konuştu.

«Siz Mrs. Carter misiniz?» dedi.

«Evet,» dedi, «Ben Mrs. Carter'im.»

«Çantanızı bulduk. Birisi kutu içinde dükkâna bırakmış. Onun hakkında hiçbirsey bilmiyoruz. Onlar kutuyu bu sabah bıraktılar ve hızla uzaklaştılar.»

«Oh! bu iyi haber,» dedi Mrs. Carter. «Memnunum. Para hâlâ orada mı?»

«Evet» dedi adam. «Herşey hâlâ oradadır, tam bize anlattığınız gibi. Bir kadın onu çaldı, sonra çok üzüldü ve bugün onu geri getirdi. Gelip onu alır mısınız, lütfen?»

«Oh! evet,» dedi Mrs. Carter. «Mümkün olduğu kadar çabuk geleceğim. Evvelâ bir iki şey yapmak mecburiyetindeyim, fakat bir saat içinde evden ayrılacağım.»

Adam «Pekâlâ,» dedi. «Sonra sizi göreceğiz.»

Mrs. Carter çok mutluydu. İyi haberi anlatmak için Mrs. Carter'e telefon etti, fakat o dışardaydı. Başka bir yerde bir iş hakkında bir adamı görmek zorundaydı.

«Ehemmiyeti yok,» dedi Mrs. Carter. «Mr. Carter'in karısıyım. Çantamı buldum. Birisi onu tekrar dükkâna getirdi. Şimdi onu almaya gidiyorum. Lütfen bunu ona söyley misiniz?»

«Evet,» dedi adam, «ona söyleyeceğim. Onu işitmekten çok memnun olacak.»

Mrs. Carter işini bitirdi ve dışarı çıktı. Dükkâna gitti ve aynı odaya çıktı. Dükkân sahibi onunla konuşmak için geldi.

Mrs. Carter «Çantamı almaya geldim,» dedi.

Dükkân sahibi, «Çantanızı mı?» dedi. «Çantanız burada değil.»

«Fakat,» dedi Mrs. Carter. «Siz öyle söylediniz. Onu bu sabah birisi getirdi.»

«Çok üzgünüm,» dedi adam. «Fakat asla bunu söylemedim. Bugün sizinle konuşmadım.»

«Fakat siz bana telefon ettiniz,» dedi zavallı Mrs. Carter. «Bu sabah.»

«Hiç kimse bu sabah size bu dükkândan telefon etmedi,» diye cevap verdi. «Üzgünüm, fakat bu hakikattir.»

«Ve çantam burada değil?» dedi.

«Hayır,» dedi adam. «Sizin çantanızı görmedik.»

Mrs. Carter «Fakat kim telefon etti bana?» dedi. «Birisi etti.»

Dükkân sahibi, «O bir erkek mi yoksa bir kadın mıydı?» diye sordu.

«Bir adam,» diye cevap verdi.

«O masanızdaki kadının bir arkadaşıydı,» dedi adam. «Çok çabuk olarak evinize dönmelisiniz. Ben polise telefon edeceğim ve bir polisten sizi orada karşılamasını isteyeceğim.»

Zavallı Mrs. Carter tekrar eve gitti.

Fakat çok geç kalmıştı.

Onu karşılamak için polis oradaydı, eve girdiler. Bir hayli şey gitmişti.

Caddenin ve evin ismi Mrs. Carter'in çantasındaydı. Kapı anahtarı da.

UNIT		ÜNİTE
TEN		ON
	10	

ÖZET

Bu dersten başlayarak kurs sonuna kadar her on derste bir son on ders içinde öğretilenler bir özet halinde tekrarlanacaktır. Özet derslerini çalışırken bunlarda kısaca temas edilen konuları daha geniş olarak ihtiva eden dersleri de ele alarak tekrarlamanızı tavsiye ederiz.

I

The isimlerin önüne gelerek onların belirli ve bilinen olduğunu gösterir.

The telephone is on the table.
There is a sheep in the garden.
It is a big, white sheep.

Telefon masanın üstündedir.
Bahçede bir koyun var.
O büyük, beyaz bir koyundur.

The belirtici kelimesinin diğer kullanılma yerlerini aşağıdaki örneklerde tetkik ediniz.

The Öztürks are coming to visit us tonight.
Paris is in the north of France.

Öztürkler (Öztürk ailesi) bu gece bizi ziyaret etmeye geliyorlar.
Paris Fransa'nın kuzeyindedir.

Bring me the apple on the table.	Bana masanın üstündeki elmayı getir.
The shortest pencil in my bag is blue.	Çantamdaki en kısa kalem mavidir.
Selma is the most beautiful girl in our class.	Selma sınıfımızdaki en güzel kızdır.
There were black clouds in the sky.	Gökte kara bulutlar vardı.
The sun is behind the white clouds.	Güneş beyaz bulutların arkasındadır.
Samsun is on the Black Sea.	Samsun Karadenizedir.
The Kızılırmak river is in the north of Turkey.	Kızılırmak nehri Türkiyenin kuzeyindedir.

II

Sayılamayan isimler önlerine **a, an** veya bir rakam almazlar.

a box	bir kutu
three boxes	üç kutu
ink	mürekkep
some ink	bir miktar (biraz) mürekkep

Put some more oil in the food.	Yiyeceğe biraz daha yağ koy.
There is some milk in the glass.	Bardakta biraz süt var.

Sayılamayan şey, içinde bulunduğu kabın adediyle söylendiği zaman önüne sayı bildiren bir kelime almış gibi görünür, fakat aslında bu rakam sayılamayan maddeyi değil bunu ihtiva eden kabın adedini göstermektedir.

a cup of coffee
three glasses of milk
two buckets of water

Bunlardaki **a, three, two** sayıları **coffee, milk, water** isimlerine değil, **cup, glass, bucket** sayılabilen isimlerine aittir ve onların adetlerini göstermektedir.

III

Birinci anlamı «içinde» olan **in** önekinin verdiği anlamlar ve kullanıma yerleri çeşitlidir. İlk kursumuzda öğretilen anlamlarını aşağıdaki örnek cümlelerde tetkik ediniz.

**The key is in the box.
We get up early in the morning.
It is very cold in January.
We go for picnics in spring.**

**My father lives in İzmir.
Kars is in the east of Turkey.**

Anahtar kutunun içindedir.
Sabahleyin erken kalkarız.
Ocakta hava çok soğuktur.
İlkbaharda pikniklere (kır gezintile-
rine) gideriz.
Babam İzmirde oturur.
Kars Türkiyenin doğusundadır.

In önekinin bu anlamları dışında kullanılış yerlerini şöyle sıralayabili-
riz: tarihleri söylerken, «kadar, zarfında, içinde» anlamlarında, bir binada
veya evde oluşu anlatırken, «karanlıkta, aydınlıkta» gibi deyimlerde.

**I bought this machine in nineteen
sixty-two.
She will finish washing the plates
in twenty minutes.
He wrote the letter in two hours.
Mr. Brown isn't in; he is out.
I like sitting in the dark.**

Bu makinayı bindokuzyüz altmışikide
aldım.
Tabakları yıkamayı yirmi dakikaya
kadar bitirecek.
Mektubu iki saatte yazdı.
Mr. Brown evde değil; dışarda.
Karanlıkta oturmayı severim.

IV

Temel anlamı «üstünde» olan on önekinin çeşitli anlam ve kullanılışla-
rından bir kısmını ilk kursumuzda görmüştük.

**The blue pencil is on the table.
The school is on the left of the
station.
On his way to the station he met
a friend.
Mr. Brown will come on Friday.**

Mavi kalem masanın üstündedir.
Okul istasyonun solundadır.
İstasyona giderken bir arkadaşına
rastladı.
Mr. Brown cuma günü gelecek.

On önekinin bu kursta öğrendiğimiz yeni anlamları da aşağıdaki ör-
neklerde görülmektedir.

**I go to my work on the seven
o'clock train.
She came on the nine fifteen bus.
Rize is on the Black Sea.
This city is on a big river.
She goes to school on foot .**

İşime saat yedi treniyle giderim.
Dokuz onbeş otobüsüyle geldi.
Rize Karadenizdedir.
Bu şehir büyük bir nehir üzerindedir.
Okula yayan gider.

V

At önekinin ilk kursta öğrendiğimiz kullanılma yerleri şunlardır.

We live in Ankara at Bahçelievler.	Ankarada Bahçelievlerde otururuz.
The student is waiting at the door.	Öğrenci kapıda bekliyor.
Three of them were sitting at the table.	Onların üçü masada oturuyorlardı.
We were alone at lunch.	Öğle yemeğinde yalnızdık.
They are looking at the horses.	Atlara bakıyorlar.
At last he finished the letter.	Nihayet mektubu bitirdi.

Yeni öğrendiğimiz anlamları ise şunlardır:

Thieves work at night.	Hırsızlar gece çalışır.
We set out at daybreak.	Şafakta yola çıktık.
She began to play basketball at the age of fourteen.	Basketbol oynamaya on dört yaşında başladı.
At what age did you go to England?	Kaç yaşında İngiltereye gittin?

VI

I don't like travelling by bus.	Otobüsle seyahat etmeyi sevmem.
The teacher is standing by the blackboard.	Öğretmen karatahtanın yanında duruyor.
Can you learn English by yourself?	Kendi kendinize İngilizce öğrenebilir misiniz?

Yukarıdaki örneklerde by önekinin ilk kursumuzda öğrendiğimiz anlamlarında kullanılışını görüyoruz. Aşağıdaki örneklerde ise yeni öğrendiğimiz anlamlarını göreceğiz.

I'll finish the book by tomorrow.	Kitabı yarına kadar bitireceğim.
She'll come back by ten o'clock.	Saat ona kadar dönecek.
They killed the animals one by one.	Hayvanları birer birer öldürdüler.
Can you count six by six?	Altışar altışar sayabilir misin?

VII

Aşağıdaki ilk iki cümlede for önekinin eskiden bildiğimiz anlamlarda diğer cümlelerde ise yeni öğrendiğimiz anlamlarda kullanılışını görüyoruz.

They sent some books for the students.

It is a very difficult question for me.

It is very cold for April.

You are very short for your age.

She has worked for three hours.

I haven't eaten anything for two days.

Öğrenciler için birkaç kitap gönderdiler.

O benim için çok zor bir sorudur.

Nisan'a göre hava çok soğuk.

Yaşına göre çok kısasın.

Üç saattir çalıştı.

İki gündür birşey yemedim.

VIII

İlk kursta with önekinin «ile,» ve «...li, ...lı» ekleri karşılığında kullanıldığını öğrenmiştik.

He is walking with his friends.

She has a dog with long ears.

With önekinin diğer bir anlamı «olduğu halde, olarak»dır.

He is standing with his hands in his pocket.

She is running with a big basket on her head.

The girl went to the market with a basket on her head.

Arkadaşları ile yürüyor.

Uzun kulaklı bir köpeği var.

Elleri cebinde olduğu halde (cebinde olarak) duruyor.

Başında büyük bir sepet olduğu halde koşuyor.

Başında bir sepet olduğu halde (sepetle) kız pazara gitti.

IX

About önekinin «hakkında» ve «tahminen» anlamlarında kullanılmasını ilk kursumuzda öğrenmiştik. Bu kursun 8. dersinde de, hareket ifade eden fiillerle kullanılarak bu hareketlerin sağa sola ve maksatsız olarak yapıldığını ifade etmek için kullanıldığını gördük.

He is writing a report about them.

I don't know anything about her.

She is about sixteen years old.

It is about seven o'clock.

The girls are running about in the school garden.

They are walking about in the park.

Onlar hakkında bir rapor yazıyor.

Onun hakkında hiç bir şey bilmiyorum.

Aşağı yukarı (tahminen) onaltı yaşındadır.

Saat tahminen yedidir.

Kızlar okul bahçesinde koşuyorlar.

Parkta geziniyorlar.

X

Of önekinin çok çeşitli yerlerde kullanıldığını gördük.

Tell me the days of the week.	Bana haftanın günlerini söyle.
There is a car in front of the house.	Evin önünde bir otomobil var.
He knows a lot of things.	Birçok şeyler bilir.
One of the plates was broken.	Tabakların biri kırıldı.
I'll drink a cup of coffee.	Bir fincan kahve içeceğim.
She walked out of the garden.	Bahçeden dışarı yürüdü.
Of course he is a good friend.	Şüphesiz iyi bir arkadaşdır.
He gave me a pair of gloves as a present.	Hediye olarak bana bir çift eldiven verdi.
The station was full of people.	İstasyon insan doluydu.
Are you afraid of him?	Ondan korkar mısınız?
Books are made of paper.	Kitaplar kâğıttan yapılmıştır.

Bu kursumuzda of önekinin kullanılışlarına bir yenisini ekledik.

She is a girl of fourteen.	Ondördünde bir kızdır.
My son is a boy of seven.	Oğlum yedisinde bir çocuktur.

XI

Çoğul konusunda ilk kursumuzda önemli olan bilgilerin çoğu verilmişti. Aşağıdaki örneklerde bunları inceleyiniz.

How many cats are there in the kitchen?	Mutfakta kaç kedi var?
Dogs are useful animals.	Köpekler faydalı hayvanlardır.
She bought a box of matches.	Bir kutu kibrit aldı.
There are three boxes on the table.	Masanın üzerinde üç kutu var.
The women are waiting for the doctor.	Kadınlar doktoru bekliyorlar.
Some children are lazy.	Bazı çocuklar tembeldir.
I have two feet.	İki ayağım var.

Çoğul konusuna bu kursta ilâve ettiklerimiz aşağıdaki örneklerde görülmektedir.

I have one sheep; Ahmet has four sheep.	Benim bir koyunum var, Ahmedin dört koyunu var.
---	---

**She caught six fish.
The small goose is sleeping, but
the other geese are walking about
in the garden.
There are a lot of women doctors
in this hospital.
His trousers are on the table.
My clothes are not here.
She lost her glasses.
Did you hear the news?**

**Altı balık yakaladı.
Küçük kaz uyuyor, fakat diğer kazlar
bahçede dolaşıyorlar.
Bu hastanede bir çok kadın doktor
vardır.
Onun pantolonu masanın üstündedir.
Elbisem burada değil.
Gözlüğünü kaybetti.
Haberi işittin mi?**

XII

İleri İngilizce kursumuzun 9 dersinde gördüğümüz belli başlı konuların özetini, bu konuların ilk İngilizce kursumuzda verilen kısımlarını da zikretmek suretiyle verdik. Aşağıda, derslerimizde «açıklamalar» başlığı altında gördüğümüz küçük konularla ilgili örnek cümleler veriyoruz. Bunları dikkatle inceleyiniz. Hatırlamadığınız deyimlerle karşılaşsanız aynı konunun açıklandığı dersi bularak tekrar çalışınız.

**Can I have a cup of tea here?
Zeynep is carrying a bucket of
water.
Get ready. We are going now.
I am looking for my handbag.
If you set out early, you can
arrive there at ten o'clock.
The thief ran away.
The hospital caught fire.
The tourists who visited the museum
were Germans.
I know an old woman who works in
our hospital.
She thinks that she is beautiful.
It is a hard job.
The box hit the wall and broke up.
It is just ten o'clock.
He can't get away from this place.
The light went out.
Let him sleep.
She is in need of a good friend.**

**Burada bir fincan çay içebilir miyim?
Zeynep bir kova su taşıyor.
Hazırlan. Şimdi gidiyoruz.
Çantamı arıyorum.
Erken yola çıkarsanız oraya saat onda
varabilirsiniz.
Hırsız kaçtı.
Hastane tutuştu.
Müzeyi ziyaret eden turistler Alman-
dılar.
Bizim hastanemizde çalışan ihtiyar
bir kadın tanıyorum.
Güzel olduğunu zanneder.
O zor bir iştir.
Kutu duvara çarptı ve parçalandı.
Saat tam on.
Bu yerden kaçamaz.
Işık söndü.
Bırakın uyusun.
İyi bir arkadaşına ihtiyacı var.**

**I gave you more than the others;
are you pleased now?**

**Why didn't you take care of your
handbag?**

**Stand up please; the teacher is
coming.**

**He is unhappy because he lost all
his money.**

I was unable to find them.

**You can't understand these books
at your age.**

What are you looking for?

Put some more salt in the soup.

I can't let you go there alone.

**You'll pay seven pounds for this
dress.**

**She caught only one fish, but I
caught seven fish.**

**Size diğerlerinden daha fazla verdim;
şimdi memnun musunuz?**

Çantanıza niçin dikkat etmediniz?

**Lütfen ayağa kalkınız; öğretmen ge-
liyor.**

**Bedbahttır çünkü bütün parasını
kaybetti.**

Onları bulamadım.

**Senin yaşında bu kitapları anlaya-
mazsın.**

Ne arıyorsun?

Çorbaya biraz daha tuz koy.

**Oraya yalnız gitmene müsaade ede-
mem.**

**Bu elbise için yedi pound ödeyecek-
siniz.**

**O sadece bir balık yakaladı, fakat ben
yedi balık yakaladım.**

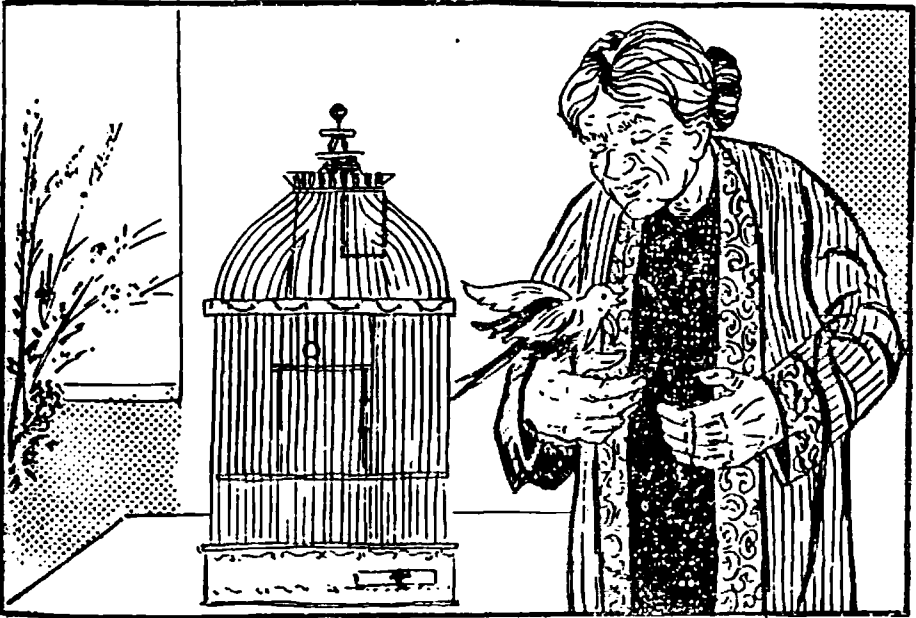
UNIT

ELEVEN

ÜNİTE

ON BİR

11

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

front [front]
mark [ma:k]
please [pli:z]

ön
işaret
memnun etmek

pretty [preti]
sound [saund]
telephone [telifoun]

güzel hoş
ses vermek
telefon etmek

THE BLUE BIRD

Old Emma Lambert lived in a small house just outside a town near London. She was an old woman and she could not go out any more. Sometimes she was ill or very tired, and she had to stay in bed. She did not see very many people. A woman called Mrs. Mooney came and cleaned the house for her and brought her some food, but most of the time old Emma was alone.

Her greatest friend was a small blue bird. It had a white mark on its head. It lived in a birdcage in her room, and it made a noise when it wanted to come out of the birdcage. The noise sounded like talking. Emma talked to the little bird each day, and it answered her with these noises. Emma loved the bird very much. She called it Billy.

Near her house, people were building a lot of new houses. Nearly all the people living in these houses were young. Most of them had children.

One day, Mrs. Mooney cleaned the birdcage, and left the door open. There was no one in the room. Billy came out of the birdcage and went to the window. That was open, too. When Emma came into the room, the blue bird was gone.

Poor Emma was very sad. She called Mrs. Mooney.

«Why did you leave the door of the birdcage open, Mrs. Mooney?» she said. «Billy has gone. He will never come back. Some animal will eat him. Oh! my poor little bird. What shall I do?» She began to cry.

«I'm very sorry,» said Mrs. Mooney, «I didn't remember to shut the door. Don't cry. It'll come back. It has gone to see some other places. Leave the window open all the time.»

On the other side of the town, a young man and his wife were moving into one of the new houses. Their names were David and Vera Scott. Vera was putting the books in their right places in the front room. David was carrying bags into the house from the car outside. It was a beautiful day, and the little house looked very clean and new. They were happy.

Just then Vera heard a small noise by the window. She went to look. There sat a small blue bird.

«Oh! you pretty little bird!» said Vera. «David! Come and look at this little bird.»

David came into the room and looked.

«That's good,» he said. «That's very good. Blue birds make people happy. We're going to be very happy here.»

His wife laughed. «Oh! how nice,» she said. «But where has it come from? Will it stay with us?»

«We mustn't keep it,» said David. «Someone must own it. They'll be unhappy to lose it.»

«But how will it get back to them?» said Vera.

«Birds know a lot,» said David, «more than we do. Leave the window open. Then it can go when it wants to.»

They gave the bird some pieces of bread, and it ate them all. Then it drank some water, and went to sleep on the back of a chair.

Vera and David worked all day in other rooms in the house. At night, they remembered the little bird. They went down and looked in the front room. It was still there.

«We'll put it in one of the bedrooms,» said Vera. «We can leave the window open.»

She took the blue bird in her hands and carried it up to the bedroom. David put a small box, near the window and they put the bird in that. They put some water near the box, and some pieces of bread. Then they opened the window.

«Good-night, little bird,» said Vera. «Thank you for coming to see us. We shall be happy here, I know.»

The next morning, they looked in the other bedroom. The blue bird was gone...

In the house on the other side of the town, old Emma opened her eyes. She thought about her little blue bird. She was so sad without it. She got up and began to dress. Just then she heard a small noise by the window. There sat the blue bird!

Old Emma was very happy. «Oh! Billy!» she said, «You've come back! Dear little Billy! I am glad to see you: Why did you go away?» She touched the bird.

Just then, Mrs. Mooney came in. «What did I say?» she cried. «It has come back, all right!»

«Yes,» said Emma. She took the bird in her hands, and carried it to the birdcage. But the bird did not want to go in the birdcage. «It doesn't want to go in the birdcage,» said Mrs. Mooney. «Don't put it there.»

«But it'll go away again,» said Emma.

«Let it go, if it wants to,» said Mrs. Mooney. «Let it stay by the window.»

Emma let the bird go, and it went and sat by the window. It did not go outside, it just sat there. Emma did not try to put it into the birdcage again. It liked to be in the room, and sat on top of the door, or on the back of a chair. The window was always open, and sometimes it went and sat in a tree just outside, but it always came back again.

One day, about two years later, Emma wasn't well. She had to stay in bed. The blue bird sat on the table by the bed nearly all the time. That night, Emma opened her eyes and tried to put on the light. Her hand touched the little bird once, then it fell back on the bed. She did not move again.

In the morning, when Mrs. Mooney came, she spoke to Emma, but Emma did not answer her. Mrs. Mooney touched her, then she went quickly, and telephoned to the doctor. The doctor came and looked at Emma. «She died in the night,» he said. «She was very old. Now, she looks very quiet and happy.»

Mrs. Mooney looked all over the room. «Where is the bird?» she said. It was always here near her. It has gone.»

«The window is open,» said the doctor. «It has gone away.»

Mrs. Mooney said, «Old Emma loved that bird. She said to me once- 'If I die, please take care of Billy, Mrs. Mooney.' I said 'All right, I'll take it with me.' I said it to please her, but I don't want it. I don't want a bird in my house, but I don't want anything bad to happen to it.»

«Birds can take care of themselves,» said the doctor. «It has gone to find another home.»

In the Scott's house, on the other side of the town, their little girl was in bed. She was only a year old, and she was very ill. Her mother sat by the bed. She looked very sad. The child's face was white, and she did not move at all.

Just then Vera Scott heard a noise by the window. There sat the blue bird.

«Oh! it has come back! said Vera. «The blue bird has come back! Something good must happen now.»

The blue bird came over and sat quietly on the bed, near the little girl. Vera looked at her, and waited.

After a time, the child opened her eyes. She looked at the blue bird and put out her hand to touch it. Her mother gave her something to drink, and she went to sleep. Soon, the doctor came. He looked carefully at the child, and touched her. Then he turned to her mother. «She's better,» he said. «Much better. You can stop being afraid now. She will live and grow well again.» Then he saw the blue bird. «Where did you get that bird?» he said.

«I don't know,» said Vera. «It came in at the window just now. It came once before, but it went away again. It's the same bird. It has a white mark on its head. Do you know anything about it?»

«I think so,» said the doctor. He told her about Emma Lambert.

«Then, can we keep it? said Vera.

«Why not?» said the doctor. «No one else wants it.»

«I want it,» said Vera. «As soon as it came, my little girl was better. The blue bird shall stay with us always.»

MAVİ KUŞ

İhtiyar Emma Lambert Londra yakınında bir kasabanın tam dışında küçük bir evde yaşıyordu. İhtiyar bir kadındı ve artık dışarı çıkamıyordu. Bazı zamanlar hasta veya çok yorgundu, ve yatakta kalmaya mecbur oluyordu. Pek çok insan görmüyordu. Mrs. Mooney adlı bir kadın geliyor ve onun için evi temizliyor ve ona biraz yiyecek getiriyordu, fakat çoğu zaman ihtiyar Emma yalnızdı.

En büyük arkadaşı küçük bir mavi kuştı. Başında beyaz bir işareti vardı. Odasındaki bir kuş kafesinde yaşıyor ve kafesten çıkmak istediği zaman bir gürültü yapıyordu. Gürültü konuşma gibi ses çıkartıyordu. Emma her bir gün küçük kuşla konuştu, ve o ona bu gürültülerle cevap verdi. Emma kuşu pek çok seviyordu. Onu 'Billy' diye çağırıyordu.

Evinin yakınında, insanlar bir çok yeni evler inşa ediyorlardı. Bu evlerde yaşayan hemen bütün insanlar gençti. Çoğunun çocukları vardı.

Birgün, Mrs. Mooney kafesi temizledi, ve kapıyı açık bıraktı. Odada kimse yoktu. Billy kafesten çıktı ve pencereye gitti. O da açıktı. Emma oda-ya girdiği zaman, mavi kuş gitmişti.

Zavallı Emma çok üzüldü. Mrs. Mooneye seslendi.

«Niçin kafesin kapısını açık bıraktınız, Mrs. Mooney?» dedi. «Billy gitmiş. Hiç geri gelmeyecek. Bir hayvan onu yiyecek. Oh! zavallı küçük kuşum! Ne yapacağım?» Ağlamaya başladı.

«Çok üzgünüm,» dedi Mrs. Mooney, «kapıyı kapamayı hatırlamadım. Ağlama. Geri gelecek. Bazı diğer yerleri görmeye gitmiştir. Hep pencereyi açık bırak.»

Kasabanın diğer tarafında, genç bir adam ve karısı yeni binalardan birine taşınıyorlardı. İsimleri David ve Vera Scott'tu. Vera kitapları ön odadaki münasip yerlerine kokuyordu. David çantaları dışarıdaki arabadan eve taşıyordu. Güzel bir gündü, ve küçük ev temiz ve yeni görünüyordu. Mesuttular.

Tam o sırada Vera pencerenin yanbaşında ufak bir gürültü işitti. Bakmaya gitti. Orada küçük bir mavi kuş oturuyordu.

«Oh! sen güzel, küçük kuş!» dedi Vera. «David! Gel ve bu küçük kuşa bak.»

David odaya girdi ve baktı.

«Güzel,» dedi. «Çok güzel. Mavi kuşlar insanları mesut ederler. Burada çok mesut olacağız.»

Karısı güldü. «Oh! ne hoş,» dedi. «Fakat nereden gelmiş? Bizimle kalır mı?»

«Onu tutmamalıyız,» dedi. David. «Birisi ona sahip olmalı. (Bir sahibi olmalı.) Onu kaybetmekle bedbaht olacaklardır.»

Vera, «Fakat onlara nasıl dönecek?» dedi.

«Kuşlar çok bilirler,» dedi David. «Bizim bildiğimizden daha çok. Pencereyi açık bırak. Sonra istediği zaman gidebilir.»

Kuşa birkaç parça ekmek verdiler, onların hepsini yedi. Sonra biraz su içti, ve bir sandalyenin arkasında uyudu.

Vera ve David evdeki diğer odalarda bütün gün çalıştılar. Geceleyin, küçük kuşu hatırladılar. Aşağıya indiler ve ön odaya baktılar. Hâlâ oradaydı.

Vera, «Onu yatak odalarından birine koyalım,» dedi. «Pencereyi açık bırakabiliriz.»

Mavi kuşu ellerinin içine aldı ve yukarı yatak odasına taşıdı. David pencerenin yanına küçük bir kutu koydu ve kuşu onun içine koydular. Kutunun yanına biraz su ve birkaç parça ekmek koydular. Sonra pencereyi açtılar.

Vera «İyi akşamlar, küçük kuş,» dedi. «Bizi görmeye gelmen için sana teşekkür. Burada mesut olacağız, biliyorum.»

Ertesi sabah, diğer yatak odasına baktılar. Mavi kuş gitmişti...

Kasabanın diğer tarafındaki evde, ihtiyar Emma gözlerini açtı. Küçük mavi kuşunu düşündü. Onsuz çok üzgündü. Kalktı ve giyinmeye başladı. Tam o sırada pencerenin yanısında ufak bir gürültü işitti. Mavi kuş orada oturuyordu.

İhtiyar Emma çok mesuttu. «Oh! Billy!» dedi. «Geri geldin! Sevgili küçük Billy! Seni görmekten memnunum. Niçin uzaklaştın?» Kuşa dokundu.

Tam o sırada Mrs. Mooney içeri girdi. «Ne dedim?» diye haykırdı. «Geri gelmiş, tamam!»

Emma, «Evet,» dedi. Kuşu ellerinin içine aldı, ve onu kafese taşıdı. Fakat kuş kafese girmek istemedi. Mrs. Mooney, «Kafese girmek istemiyor,» dedi. «Onu oraya koyma.»

«Fakat tekrar uzaklaşacak,» dedi Emma.

Mrs. Mooney, «Gitmek isterse, bırak gitsin,» dedi. «Bırak pencerenin yanında kalsın.»

Emma kuşu bıraktı, ve o gitti pencerenin yanında oturdu. Dışarıya gitmedi, sadece orada oturdu. Emma tekrar onu kafese sokmaya çalıştı. Odanın içinde olmaktan hoşlanıyor ve kapının üstünde veya bir iskemlenin arkasında oturuyordu. Pencere daima açıktı, bazan gitti ve hemen dışardaki bir ağaçta oturdu, fakat daima tekrar geri geldi.

Bir gün, takriben iki sene sonra, Emma iyi değildi. Yatakta kalmaya mecbur oldu. Mavi kuş hemen hemen bütün zaman yatağın yanındaki masada oturdu. O akşam, Emma gözlerini açtı ve ışığı yakmaya çalıştı. Eli bir kere mavi kuşa dokundu, sonra tekrar yatağa düştü. Bir daha hareket etmedi.

Sabahleyin, Mrs. Mooney geldiğinde, Emmaya seslendi, fakat Emma ona cevap vermedi. Mrs. Mooney ona dokundu, sonra çabucak gitti ve doktora telefon etti. Doktor geldi ve Emmaya baktı. «Geceleyn ölmüş,» dedi. «Çok ihtiyardı. Şimdi, çok sakin ve mesut görünüyor.»

Mrs. Mooney odaya baştan aşağıya baktı. «Kuş nerede?» dedi. «Daima burada onun yanındaydı. Gitmiş.»

Doktor «Pencere açık,» dedi. «Gitmiş.»

Mrs. Mooney «Emma o kuşu severdi. Bir keresinde bana- 'Eğer ölürsem, lütfen Billy'e dikkat et, Mrs. Mooney,' dedi. 'Pekâlâ, onu yanıma alacağım.' dedim. Onu memnun etmek için söyledim, fakat onu istemiyorum. Evimde bir kuş istemiyorum, fakat ona kötü bir şey olmasını istemiyorum.» dedi.

Doktor «Kuşlar kendilerine bakabilirler,» dedi. «Başka bir yuva bulmak için gitmiştir.»

Kasabanın diğer tarafında, Scottların evinde, küçük kızları yatakta idi. Henüz bir yaşındaydı, ve çok hastaydı. Annesi yatağın yanında oturuyordu. Çok üzgün görünüyordu. Çocuğun yüzü beyazdı, ve hiç hareket etmiyordu.

Tam o sırada Vera Scott pencerenin yanında bir gürültü işitti. Mavi Kuş orada oturuyordu .

«Oh! geri gelmiş!» dedi Vera. «Mavi Kuş geri gelmiş! İyi bir şey olmalı şimdi.»

Mavi kuş geldi ve sessizce yatağa, küçük kızın yanına oturdu. Vera ona baktı ve bekledi.

Bir zaman sonra, çocuk gözlerini açtı. Mavi kuşa baktı ve ona dokunmak için elini çıkardı. Annesi ona içecek bir şey verdi ,ve o uyudu. Çok geçmeden, doktor geldi. Dikkatle çocuğa baktı ve ona dokundu. Sonra annesine döndü. «Daha iyi,» dedi. «Çok daha iyi. Şimdi, korkmayı bırakabilirsiniz. Yaşayacak ve yine iyi olarak büyüyecek.» Sonra mavi kuşu gördü. «Nereden aldınız bu kuşu?» dedi.

Vera, «bilmiyorum,» dedi. «Henüz şimdi pencereden girdi. Önce bir kere gelmişti, fakat tekrar gitti. O aynı kuştur. Başında beyaz bir işareti var. Onun hakkında herhangi bir şey biliyor musunuz?»

Doktor «öyle zannediyorum,» dedi. Ona Emma Lambert hakkında anlattı.

«Öyleyse, onu biz muhafaza edebilir miyiz?» dedi Vera.

«Niçin olmasın?» dedi doktor. «Onu başka hiç kimse istemiyor.»

Vera «Onu ben istiyorum,» dedi. «O gelir gelmez, küçük kızım daha iyi oldu. Mavi kuş daima bizimle kalacak.»

UNIT	ÜNİTE
TWELVE	ON İKİ
12	

GENİŞ ZAMAN

Geniş zaman, tekerrür eden, yapılması adet olan hareketleri anlatmak için kullanılır.

Birinci kursumuzda bu zamanın başka kullanımına temas etmemiş ve kurs boyunca geniş zamanı daima yapılan, adet haline gelmiş olan fiilleri ifadede kullanmıştık. Geniş zamanın anlam bakımından esasen ayrı bir kullanılışı yoktur. Bu dersimizde göreceğimiz yeni kullanılışları da esas itibariyle alışıklık ifade eden anlamının başka cümle şekillerinde aldığı anlamlar olacaktır.

I drink a cup of coffee every morning.

Her sabah bir fincan kahve içerim.

We come here every day.

Her gün buraya geliriz.

They drink tea every afternoon.

Her ikindi çay içerler.

Bütün bu alışıklık ifade eden anlamları geniş zamanın esas kullanılışıdır. Şekil bakımından aynı olmakla beraber anlam bakımından farklı olan bir diğer kullanılışı Türkçemizde de aynen vardır. Meselâ biz tarihi bir olay veya bir roman konusunu anlatırken bazan geniş zaman kullanırız. 'Fatih Sultan Mehmet İstanbulu almağa karar verir, İstanbulu kuşatır, gemilerini karadan Halice indirir ve İstanbulu fetheder.'

Pek tabii tarihte olmuş olan bu işler bir alışkanlık ifade etmiyor. Bunlar bir defa olmuş işlerdir. Şu halde geniş zaman burada geçmiş zaman yerine kullanılmıştır. İngilizcede de bu durum aynıdır ve aynı şartlarla geniş zaman geçmiş zaman yerine kullanılabilir.

Geniş zamanın ayrı bir kullanımına bir de piyeslerde rastlanır ki bu Türkçede de aynıdır. Bir kişi konuşmadan önce parantez içinde verilen izahat daima geniş zamanlıdır. (Kapının zili çalar, hizmetçi kapıyı açar, içeriye yaşlı bir adam girer...)

Geniş zamanın bir de (-ing) takısı almayan fiillerle kullanıldığını biliyoruz. (birinci kurs, ders 61) Bu konuya bir kaç ders sonra daha etraflı olarak temas edeceğimiz için bu derste sadece hatırlatmakla yetiniyoruz.

Bütün bunlardan daha önemli ve daha sık olarak kullanılan, zaman ifade eden cümleciklerde kullanılışı vardır ki geniş zamanın bu anlamı alışıklık ifade eden esas anlamı kadar önemlidir. Zaman ifade eden ve bir cümlelenin bir parçasını teşkil eden bu cümlecikler 'sen geldiğin zaman, o gittiği zaman, beni görünce, onlara raslayınca.....' gibi ifadelerdir. Türkçede bu cümlecikler hiçbir değişikliğe uğramadan hem geçmiş zaman hem de gelecek zaman halindeki cümlelerde kullanılır.

Onu gördüğüm zaman kitabını vereceğim. (geçmiş zaman)
Onu gördüğüm zaman kitabını okuyordu. (gelecek zaman)
Beni görünce çok sevindi. (geçmiş zaman)
Beni görünce çok sevinecek. (gelecek zaman)

Türkçede, cümlecikte yapılmasına lüzum görmediğimiz değişikliğin İngilizcede yapılması şarttır. Cümle geçmiş zaman ise cümlecik de geçmiş zamandır.

He was reading his book when I saw him.
He was very glad when he saw me.

Cümle gelecek zaman veya geniş zaman ise, zaman bildiren cümlecik mutlaka geniş zaman halindedir.

I shall give him your book when I see him.
He will be glad when he sees me.

She will open the door when she sees you. Sizi görünce kapıyı açacak.
I shall tell him when I meet him. Ona rastlayınca söyleyeceğim.
I shall speak English when I go to England. İngiltereye gidince İngilizce konuşacağım.
He will teach English when he comes to Turkey. Türkiyeye gelince İngilizce öğretecek.
She will be a nurse when she grows up. Büyüyünce hastabakıcı olacak.
They will live at Aksaray when they come to Istanbul. İstanbula gelince Aksarayda oturacaklar.

What will you be when you grow up?	Büyüyünce ne olacaksın?
They will eat Turkish food when they come to our country.	Memleketimize gelince Türk yiyecekleri yiyecekler.
She opens the door when she sees you.	Sizi görünce kapıyı açar.
I speak English when I go to England.	İngiltereye gidince İngilizce konuşurum.
They eat Turkish meals when they come to our country.	Memleketimize gelince Türk yemekleri yerler.

Bu zaman cümlecikleri esas cümleye sadece **when** kelimesi ile bağlanmazlar. Bu işi görecek olan şu kelimeler de vardır.

before	önce
after	sonra
as soon as	olur olmaz
until ye kadar

Aşağıdaki örnekleri tetkik ediniz.

He will speak English when he goes to England.	İngiltereye gidince İngilizce konuşacak.
He will speak English before he goes to England.	İngiltereye gitmeden önce (evvel) İngilizce konuşacak.
He will speak English after he goes to England.	İngiltereye gittikten sonra İngilizce konuşacak.
He will speak English as soon as he goes to England.	İngiltereye gider gitmez İngilizce konuşacak.
He will speak English until he goes to England.	İngiltereye gidinceye kadar İngilizce konuşacak.

Görüldüğü gibi esas cümle gelecek zaman halinde olunca zaman cümlecigi daima geniş zaman halinde bulunmaktadır.

EXERCISES

I

Boş yerleri doldurunuz.

1 — She is in need money. 2 — If you don't take care your hand-bag, they will steal it. 3 — I am pleased see you again. 4 — She began to run as soon she saw the big dog. 5 — He drinks a cup of tea before he goes school.

II

9. dersteki metinle ilgili bu soruları cevaplandırınız.

1 — Did Mrs. Carter go to a big shop in London? 2 — Did she sit at a table with another woman? 3 — Where did she look for her handbag? 4 — Who came to help her? 5 — What did he give her? 6 — Where was her door-key? 7 — Was Mr. Carter very angry? 8 — What did she hear the next morning while she was working in her house? 9 — Did the man tell her to come to the shop to get her handbag? 10 — Was Mrs. Carter very happy? 11 — Who did she telephone to tell the good news? 12 — What did she say to the shopkeeper? 13 — Was her handbag there? 14 — Where did the shopkeeper telephone? 15 — Did the policeman meet her? 16 — Where did they go? 17 — Were a great many things gone? 18 — Where was the door-key?

III

Translate into Turkish.

1 — I'll take care of your children when you go to the cinema. 2 — She works twelve hours a day; she needs a long rest. 3 — He is in need of your friendship. 4 — There was a red mark on the carpet. 5 — Your dress is very pretty. 6 — We heard a sound when we came near the lifeboat. 7 — She'll write us a letter when she arrives in Ankara. 8 — Your help will please all of us. 9 — She doesn't go to bed until her children come back. 10 — I count the glasses before Mary washes them. 11 — I'll telephone you as soon as I hear the news. 12 — The blue bird came from the other side of the town. 13 — The sad mother was sitting by the bed of her child. 14 — Your dirty hands will make marks on the table. 15 — Do you read your letters after you write them?

IV

Translate into English.

1 — Büromda iki telefonum var. 2 — Almanyaya gittiğim zaman sana bir kartpostal göndereceğim. 3 — Saat onikiye kadar derslerini okurlar. 4 — Yeni bir radyoya ihtiyacınız var mı? 5 — İyi bir istirahata ihtiyacınız varsa deniz kenarına gitmelisiniz. 6 — Seni gördüğüme memnunum. 7 — Arkadaşlarını karşılama istasyona gittiler. 8 — Çantanıza dikkat etmezseniz onu çalacaklar. 9 — Bana masanın üstündeki kitabı ver. 10 — Bitişik evdeki adam karısıyla günde iki kere kavga eder.

8. dereceli polislerin yapmış oldukları

I

1 — away 2 — out 3 — with 4 — with 5 — with 6 — with 7 — about
8 — of 9 — of 10 — of

II

1 — Bu büyük hariç bütün paketleri taşıyabilirim. 2 — Aysberg yavaşça kımıldıyordu. 3 — Bir ses işittik. 4 — Adam dört balık ve iki kaz aldı. 5 — Gözlük kullanmaz. 6 — Kadın elinde küçük bir çanta olduğu halde yürüyordu. 7 — Saat tam yedi idi. 8 — Sizininki çok zor bir iş. 9 — Geminin mutfağında birçok fare vardı. 10 — Onun üç kız arkadaşı var.

III

1 — Just then we heard the sound of a train. 2 — Let them play in the garden. 3 — The shopkeeper bought four dozen pencils. 4 — The king had twenty men servants. 5 — The man with the green hat is our history teacher. 6 — It's about nine o'clock. 7 — Mr. Miller is a man of fifty. 8 — We saw two deer in the forest. 9 — The prisoners broke the windows and got away. 10 — Did they tell you the news?

İNGİLİZCE DEYİMLER

to look at

bakmak

She looked at her friend's new dress.

Arkadaşının yeni elbisesine baktı.

Don't look at me, look at your book.

Bana bakma, kitabına bak.

I was looking at the map when you came in.

Sen içeri girdiğin zaman ben haritaya bakıyordum.

What are you looking at?

Neye bakıyorsun?

to look for

aramak

My mother is looking for her bag.

Annem çantasını arıyor.

What are you looking for?

Ne arıyorsun?

They are looking for you.

Seni arıyorlar.

When are you going to look for a house?

Ne zaman ev arayacaksın?

to get on

(bir taşıta) binmek

They get on the train at this station.

Trene bu istasyonda binerler.

She got on the tram.

Tramvaya bindi.

The old woman couldn't get on the bus.

Yaşlı kadın otobüse binemedi.

You can get on the bus at this bus stop.

Bu otobüs durağında otobüse binebilirsin.

to get off

(bir taşıttan) inmek

They get off the train at this station.

Trenden bu istasyonda inerler.

She got off the tram.

Tramvaydan indi.

The old woman couldn't get off the bus.

Yaşlı kadın otobüsten inemedi.

You can get off at the next stop. The station is very near.

Bundan sonraki durakta inebilirsiniz. İstasyon çok yakındır.

to catch a bus (train, boat...)

bir otobüse (trene, vapura...) yetişmek

I have to catch the first bus every morning.

Her sabah ilk otobüse yetişmek zorundayım.

Did you catch the last train yesterday night?

Dün gece son trene yetiştiniz mi?

If you don't hurry up, you can't catch the boat.

Acele etmezsen vapura yetişemezsin.

to get back

dönmek, geriye gelmek

She got back from Ankara two days ago.

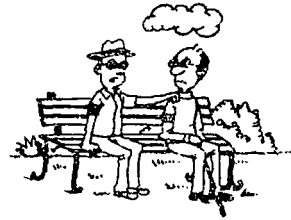
Ankara'dan iki gün önce döndü.

When did you get back from school?

Okuldan ne vakit döndünüz?

**I will sit with you until
your blind friend gets back
from the cinema.**

Kör arkadaşın sinemadan
gelinceye kadar seninle
oturacağım.

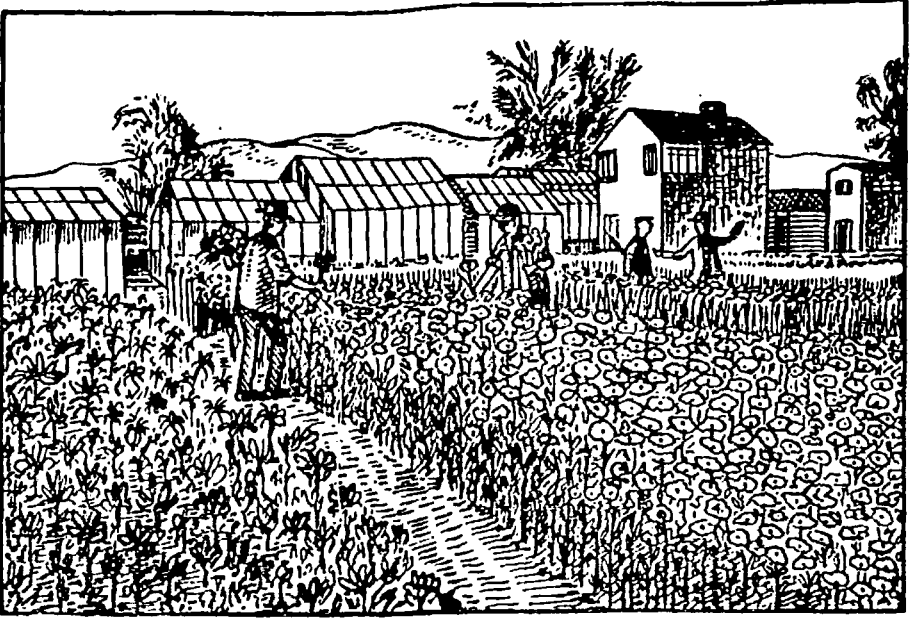
UNIT

THIRTEEN

ÜNİTE

ON ÜÇ

13

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

certainly [sö:tinli]	şüphesiz	library [laybrri]	kütüphane
cheque [çek]	çek	matter [meti]	mesele
following [folowing]	takip eden	mile [mayl]	mil
in charge of	sorumlu,	owner [oum]	sahip
[in ça:c ov]	vazifeli	plan [plen]	plân

laud [lend]	tarla	quite [kwayt]	tamamen, çok, epey, oldukça
return [ritö:n]	dönmek	start [sta:t]	başlamak
salary [seliri]	aylık	surprise [sıprayz]	sürpriz, şaşırtmak
save [seyv]	kurtarmak, biriktirmek	waste [weyst]	israf etmek
seem [si:m]	görünmek	workman [wö:kmən]	işçi

AÇIKLAMALAR

to make money

«para yapmak, para kazanmak» anlamına gelen bir deyimdir.

He made a lot of money last year. Geçen yıl çok para yaptı. (kazandı)

I couldn't make money from farming. Çiftçilikten para kazanamadım.

He was a poor workman but he made a lot of money in Germany. Fakir bir işçiydi, fakat Almanyada çok para kazandı.

quite

Quite kelimesinin İngilizcede iki anlamı vardır. Birincisi «tamamen, çok, pek» anlamına gelen ve ziyadelik gösteren anlamıdır.

They are quite happy. Onlar çok mutludurlar.

I am quite well. Çok (pek) iyiyim.

The station is quite far. İstasyon çok uzaktır.

İkinci anlamı ise «bir hayli, epey, oldukça» dır.

He is quite rich. O bir hayli zengindir. (Çok zengin değilse bile çoğa yakındır.)

They are quite poor. Onlar oldukça fakirdir. (Çok değilse bile.)

Görüldüğü gibi **quite** kelimesinin hangi sıfatlarla çok, hangi sıfatlarla oldukça anlamına geldiğini ayırd etmek mümkün değildir. Konuşma dilinde bu anlamlardan hangisini vermek istediğimiz, **quite** kelimesini takip eden sıfatın baskılı söylenmesine veya söylenmemesine bağlıdır. Konuşurken **quite** kelimesini ve onu takip eden sıfatı vurgulu, yani diğer kelimelerden daha farklı olarak üzerine basarak söylersek **quite** kelimesinin «çok, tamamen» anlamını kullanmış oluruz. Yazıda ise **quite**'in hangi anlamda kullanıldığı sözün gelişinden anlaşılır.

in charge of

«bir işten, bir yerden sorumlu, vazifeli» anlamında bir deyimdir.

- Who is in charge of this school?** Bu okuldan kim sorumludur?
My father is in charge of a library. Babam bir kütüphaneden sorumludur.
(Bir kütüphanenin sorumlusudur.)
Are you in charge of this bus? Bu otobüsün sorumlusu siz misiniz?

to have a talk

Bir iş konusunda «konuşmak, dertleşmek, akıl danışmak, bir konuşma yapmak» anlamına gelir.

- Let's have a talk about your house.** Evin hakkında konuşalım. (Bir konuşma yapalım.)
She had a talk with her father. Babasıyla konuştu.
You must have a talk with your son. Oğlunla konuşmalısın.

yours truly (sincerely)

İngilizcede mektupların sonuna Türkçedeki «Saygılarımla» sözünün karşılığı olarak **Yours truly** veya **Yours sincerely** konulur. Kelime olarak anlamları «hakiki olarak sizin, samimi olarak sizin» dir.

THE FLOWER GARDENS

Mr. Albert Morris was a man who owned a lot of flower gardens in different places in England, and he made quite a lot of money selling his flowers to shops in all parts of the country. He paid his men well and they liked him. In each place he had a man in charge of the work, and Morris himself worked in his office in Newbury.

One of the gardens was up in the hills near Tarne and old Appleby was in charge there. One day Morris heard of some land which was going to be sold about five miles from the garden at Tarne. He thought that he could make another flower garden there, and he talked to Appleby about his plan.

But Appleby was getting old and he said that he did not want to work any longer. So Morris gave the old man some money, thanked him for all his work, and started to look for someone else to take his place.

He found a young man, Alan Tindall, who knew a lot about flowers. He seemed to know a lot about many things, and Morris thought that he could be very useful to him. So he had a talk with him and told him his plan, and Tindall said that he was ready to work for him.

Morris bought the new land and took Tindall to see it. He also showed him the old garden at Tarne, and Tindall said that he could easily take care of both gardens, because they were only five miles from each other.

During the following week the two men had a long talk in Newbury about the new land and the flowers that were going to grow on it. Then Tindall went to Tarne by train to start his work.

One day Morris received a letter from Tindall:

Tarne,
September 9th, 1960

Dear Mr. Morris,

Everything is going on very well, but I need a horse so that I can go more easily from here to the new land five miles away. It is a long walk, and I have to go there nearly every day. So you will understand that I waste a lot of time going and returning.

I can buy a horse here for seventy-five pounds. Will you please send me a cheque for seventy-five pounds, so that I may buy the the horse? I will pay you back five pounds at the end of every month until it is all paid.

Yours very truly,
Alan Tindall

Morris thought that Tindall was quite right, and that it was a good thing to buy a horse and save time. So he sent Tindall the cheque.

At the end of September, when Tindall received his salary, he sent five pounds to Morris. He said that the horse was very useful, and that he now had time to do a lot more work.

In the middle of October, Morris received another letter from Tindall. It was very short:

Tarne,
October 17th, 1960

Dear Mr. Morris,

There is a small matter that I wish to know about the horse. Whose horse is it? Is it yours or mine?

Yours very truly,
Alan Tindall

Morris was surprised by the letter, but he answered it as soon as he received it:

Newbury,
October 18th, 1960

Dear Tindall,

I do not understand your question about the horse. It is certainly mine until you have paid for it. I have now paid seventy pounds, but you have only paid five. It is my horse, and I do not think that this is a small matter.

Yours faithfully,
Albert Morris

Morris received another short letter from Tarne two days later:

**Tarne,
October 19th, 1960**

Dear Mr. Morris,

Thank you very much for your letter. I was very glad to hear that you were still the owner of the horse, because it died on Saturday, October 15th, two days before I wrote my last letter to you.

**Yours very truly,
Alan Tindall.**

ÇIÇEK BAHÇELERİ

Mr. Albert Morris İngilterede çeşitli yerlerde birçok çiçek bahçesine sahip bir adamdı, ve memleketin bütün kısımlarındaki dükkânlara çiçeklerini satarak oldukça çok para yaptı. Adamlarına iyi para verirdi ve onlar onu severdi. Her bir yerde sorumlu bir adamı vardı, ve Morrisin kendisi Newbury'deki bürosunda çalışırdı.

Bahçelerden biri Tarne yakınındaki tepelerde yukarda idi, ve ihtiyar Appleby orada vazifeliydi. Birgün Morris Tarne'deki bahçeden takriben beş mil uzakta satılacak bir toprak duydu. Orada başka bir çiçek bahçesi yapabileceğini düşündü, ve plâni hakkında Appleby ile konuştu.

Fakat Appleby ihtiyarlıyordu ve daha fazla çalışmak istemediğini söyledi. Böylece Morris ihtiyar adama biraz para verdi, bütün çalışması için ona teşekkür etti, ve onun yerini alacak bir başkasını aramaya başladı.

Çiçekler hakkında çok bilen genç bir adam, Alan Tindallı buldu. Çok şeyler hakkında biliyor görünüyordu, ve Morris ona çok faydalı olabileceğini düşündü. Böylece onunla bir konuşma yaptı ve ona plânını anlattı; ve Tindall onun için çalışmaya hazır olduğunu söyledi.

Morris yeni toprağı aldı ve Tindall'ı onu görmesi için götürdü. Keza ona Tarne'daki eski bahçeyi de gösterdi, ve Tindall kolaylıkla her iki bahçeye de bakabileceğini söyledi, çünkü onlar biribirinden sadece beş mil uzaktaydılar.

Müteakip hafta esnasında yeni toprak ve üzerinde yetişecek çiçekler hakkında Newbury'de iki adam uzun bir konuşma yaptılar. Sonra Tindall işine başlamak için trenle Tarne'a gitti.

Bir gün Morris Tindall'dan bir mektup aldı:

Tarne,
9. Eylül. 1960

Sayın Bay Morris,

Herşey iyi gidiyor, fakat buradan beş mil uzaktaki yeni toprağa daha kolay gidebilmem için bir ata ihtiyacım var. Uzun bir yürüyüş, ve hemen hergün oraya gitmek mecburiyetindeyim. Bu sebeple giderek ve dönerek çok zaman israf ettiğimi anlayacaksınız.

Burada yetmiş beş pound'a bir at satın alabilirim. Atı satın alabilmem için lütfen bana yetmiş beş pound'luk bir çek gönderir misiniz? Hepsini ödeneceye kadar her ayın sonunda size beş pound geri ödeyeceğim.

Saygılarımla,
Alan Tindall.

Morris Tindall'ın oldukça haklı olduğunu ve bir at satın almanın ve zaman kazanmanın iyi bir şey olduğunu düşündü. Böylece Tindall'a çek gönderdi.

Eylülün sonunda, Tindall maaşını aldığı zaman Morris'e beş pound gönderdi. Atın çok faydalı olduğunu, ve şimdi daha çok iş yapmak için zamanı olduğunu söyledi.

Ekimin ortalarında, Morris Tindall'dan bir başka mektup aldı. Çok kısaydı:

Tarne,
17. Ekim. 1960

Sayın Bay Morris,

At hakkında bilmek istediğim ufak bir mesele var. O kimin atıdır? O sizinki mi yoksa benimki mi?

Saygılarımla,
Alan Tindall.

Morris mektuptan şaşırmişti, fakat onu alır almaz cevap verdi:

Newbury,
18. Ekim. 1960

Sayın Tindall,

At hakkındaki sorunuzu anlamıyorum. Onu ödeyinceye kadar muhakkak ki benimdir. Şimdi ben yetmiş pound ödedim, fakat siz sadece beş (pound) ödediniz. O benim atımdır, ve bunun ufak bir mesele olduğunu zannetmiyorum.

Saygılarımla,
Albert Morris.

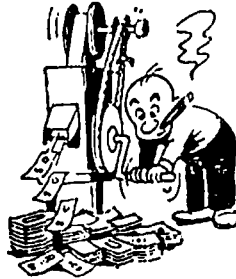
Morris iki gün sonra Tarne'dan bir başka kısa mektup aldı:

Tarne,
19. Ekim. 1960

Sayın Bay Morris,

Mektubunuz için çok teşekkür ederim. Halen atın sahibi olduğunuzu işitmekten çok memnunum, çünkü o, size son mektubumu yazmadan iki gün önce, 15. Ekim. Cumartesi günü öldü.

Saygılarımla,
Alan Tindall.

He makes a lot of money every week.
Her hafta çok para yapar.

UNIT		ÜNİTE
FOURTEEN		ON DÖRT
	14	

appreciate [ɪpri:ʃieyt]	takdir etmek	forgive (forgave, forgiven) [fɔ:giv] [fɔ:geyv]	affetmek
believe [bili:v]	inanmak	complain [kɪmpleyn]	şikâyet etmek
hate [heyɪt]	nefret etmek	miss [mis]	özlemek
		object [obcekt]	itiraz etmek

ŞİMDİKİ ZAMAN

Birinci kursumuzun 17. dersinde ilk defa görmeye başladığımız şimdiki zaman için şöyle bir tarif vermiştik.

«Şimdiki zaman, halihazırda olan, yani sözü söylediğimiz an devam etmekte olan bir hareketi anlatmak için kullanılır.»

I am going to the garden.	Bahçeye gidiyorum.
They are shutting the windows.	Onlar pencereleri kapıyorlar.
She is coming from the field.	O tarladan geliyor.
She isn't going there.	Oraya gitmiyor.

64. derste ise bu zamanın gelecek zaman olarak da kullanılabileceğini öğrenmiştik.

I am going to the cinema now.	Şimdi sinemaya gidiyorum. (Şimdiki zaman)
I am going to the cinema tomorrow.	Yarın sinemaya gidiyorum. (Gelecek zaman)
Selma is coming next week.	Selma gelecek haftaya geliyor.
We are leaving Turkey next month.	Gelecek ay Türkiyeden ayrılıyor. (ayrılacağız.)

Şimdiki zamanın gelecek zaman gibi kullanılmasında dikkat edilecek bir husus şudur. Burada ifade edilen gelecek yakın bir gelecektir. Ancak «gelmek» veya «gitmek» fiilleriyle kullanılması hali hariç, diğer fiillerle beraber kullanıldığı zaman «yarın, gelecek hafta, gelecek ay...» gibi gelecek zaman ifade eden kelimeler cümleye mutlaka ilâve edilmelidir. Cümlede «gelmek ve gitmek» fiili olduğu takdirde bu kelimelerin olması şart değildir, zira bu fiillerin içinde haliyle bir gelecek zaman anlamı vardır.

Bu dersimizde bu zaman şeklinin yeni bir kullanımını göreceğiz. Şimdiki zaman ile beraber «her zaman» anlamına gelen **always** kelimesini kullanacak olursak Türkçeye 'yapıp duruyor, edip duruyor' şeklinde tercüme edilebilecek olan bir kip meydana gelir.

You are complaining.	Şikâyet ediyorsun.
You are always complaining.	Hep şikâyet edip duruyorsun.
She is always asking questions.	Mütemadiyen sualler sorup duruyor.
I am always losing my pencil.	Kalemimi kaybedip duruyorum.

Dikkat edileceği gibi bu işlerin şu anda olmalarından ziyade mütemadiyen ve tekrar tekrar olduğu belirtilmektedir. Bu şekilde kullanıldığı zaman şimdiki zaman bir memnuniyetsizlik, bir rahatsızlık, bir can sıkıntısı ifade eder.

It is always raining.	Hep yağmur yağıp duruyor.
You are always listening to the radio.	Mütemadiyen radyo dinleyip duruyorsun.
They are always talking in the classroom.	Sınıfta mütemadiyen konuşuyorlar.
He is always writing letters.	Hep mektup yazıp duruyor.

Şimdiki zamanın bu anlamdaki kullanımında tek kelime **always** değildir. Onun anlamına yakın bazı devamlılık bildiren kelimeler de bu maksatla kullanılırlar.

Şimdiki zaman bir de bir şeyi yasaklamak halinde kullanılır. Bu kullanılışında cümle genellikle olumsuzdur. Bu cümlelerin bildiğimiz olumsuz şimdiki zaman cümlelerinden veya yakın gelecek ifade eden cümlelerin olumsuzlarından şekil bakımından hiç bir farkı yoktur. Yegâne fark olumsuzluk ifade eden not kelimesinin diğerlerinden daha kuvvetli ve yüksek sesle söylenmesidir.

You are not going anywhere this afternoon.

Bu öğleden sonra bir yere gitmiyorsun.

(gitmeyeceksin, yasak)

I am not buying you anything.

Sana bir şey almıyorum. (ceza olarak)

He is not coming here again.

Buraya bir daha gelmeyecek.

He is not selling me bad potatoes again.

Bana bir daha fena patatesler satmayacak.

-ing eki almayan fiiller

Birinci kursumuzun 61. dersinde, şimdiki zaman olarak kullanılacakları zaman sonlarına -ing takısı almayan bazı fiiller görmüştük.

I see a man in the room.

Odada bir adam görürüm. (görüyorum)

I don't remember your name.

İsminizi hatırlamıyorum.

I hear a noise in the garden.

Bahçede bir gürültü işitiyorum.

I like this book.

Bu kitabı beğeniyorum.

You don't understand my English.

Benim İngilizcemı anlamıyorsunuz.

I forget his name.

Onun ismini unutuyorum.

I want to come with you.

Sizinle gelmek istiyorum.

Does she know your house?

Evinizi biliyor mu?

Bu fiillerin hem geniş zaman hallerinin hem de şimdiki zaman hallerinin aynı olduğunu, daha doğrusu ayrıca bir şimdiki zaman şekillerinin mevcut olmayıp geniş zamanın şimdiki zaman yerine de kullanıldığını o dersimizde öğrenmiştik.

Bu dersimizde de böyle, şimdiki zaman olarak kullanılırken sonlarına -ing takısı almayan bir miktar fiil daha göreceğiz.

to love
I love to walk in the rain.

She loves you.
Do you love your mother?
I don't love her any more.
Mary loves Turkey.

to believe
I don't believe you.
You never believe me.
Who do they believe?

sevmek
Yağmurda dolaşmaya bayılırım. (seviyorum)
Sizi seviyor.
Annemi seviyor musun?
Artık onu sevmiyorum.
Mary Türkiyeyi seviyor.

inanmak
Size inanmıyorum.
Bana hiç inanmıyorsunuz.
Kime inanıyorlar?

Bu arada believe - inanmak fiili için küçük bir açıklama yapalım. Görüldüğü gibi bu fiil Türkçede kendisinden sonra gelen ismi -e haline getirdiği halde İngilizcede böyle bir şey olmuyor, yani isim to öneki almıyor.

Bu hususa çok dikkat etmek lâzımdır. Zira İngilizcede

I don't believe to you.

cümlesi yanlıştır. Türkçede -e eki var diye İngilizcesine de to koymamağa çok dikkat etmelidir.

to forgive
Do you forgive me?
She doesn't forgive her mother.
Why don't you forgive your son?

to hate
I hate you.
I hate walking in the rain.

Does she hate her husband?
Why do you hate her?

affetmek
Beni affediyor musunuz?
Annesini (bir türlü) affetmiyor.
Oğlunu niçin affetmiyorsun?

nefret etmek
Senden nefret ediyorum.
Yağmurda dolaşmaktan nefret ediyorum. (ederim)

Kocasından nefret ediyor mu?
Niye ondan nefret ediyorsun?

Believe fiili için ilâve etmiş olduğumuz açıklama hate fiili için de lüzumludur. Dikkat edilecek olursa bu fiil Türkçede kendisinden sonra gelen ismi -den haline getirdiği halde İngilizcesinde isim hiç bir önek almıyor. Bu bakımdan İngilizcede I hate from you. cümlesi yanlış olur.

to miss
Do you miss your country?

özlemek, hasretini çekmek
Memleketini özleyiyor musun?

**I miss my mother very much.
She misses her children.
What do you miss most?
Do you miss me?**

**Annemi çok özliyorum.
Çocuklarını özliyorum.
En çok neyi özliyorsun?
Beni özliyor musun?**

**to object
I object to this plan.
Do you object to his coming here?**

**itiraz etmek
Bu plâna itiraz ediyorum.
Onun buraya gelmesine itiraz ediyor
musun?**

**She objects to smoking in the
bedrooms.
We object to his friends.
What do you object to?**

**Yatak odalarında sigara içilmesine
itiraz ediyor.
Onun arkadaşlarına itiraz ediyoruz.
Neye itiraz ediyorsunuz?**

**to appreciate
I appreciate your book very much.
She doesn't appreciate my help.
His mother doesn't appreciate
his work.
Why don't you appreciate my
coming?**

**takdir etmek, çok beğenmek
Kitabını çok takdir ediyorum.
Yardımlımı takdir etmiyor.
Annesi onun çalışmasını (işini)
takdir etmiyor.
Benim gelişimi niçin takdir etmiyor-
sunuz?**

**Who do you appreciate most in
your class?
I appreciate her cleanliness.**

**Sınıfında en çok kimi takdir ediyor-
sun?
Onun temizliğini takdir ediyorum.**

**to Imagine
Can you imagine my swimming in
whater?**

**hayal etmek, göz önüne getirmek
Benim kışın yüzüşümü gözünün
önüne getirebiliyor musun? (tahayyül
edebiliyor musun?)**

**to feel
Do you feel the table shaking?**

**hissetmek, duygulanmak
Masanın sallandığını hissediyor
musun?**

**What do you feel?
I feel nothing.
I don't feel the hot weather.
What do you feel when you touch
the machine?**

**Ne hissediyorsun?
Hiç bir şey hissetmiyorum.
Sıcak havayı hissetmiyorum.
Makinaya dokunduğun zaman ne
hissediyorsun?**

Who stole your bag while you were stealing someone else's money?

Sen başka birinin parasını çalıyorken senin çantanı kim çaldı.

EXERCISES

I

Boş yerleri doldurunuz.

1 — She is complaining about the boy broke her pencil. 2 — I hate him because he objected my coming to the cinema with you. 3 — We'll have talk with them about the land. 4 — It is not a small matter, it quite difficult. 5 — At the end of a letter we write truly. 6 — Who is charge of this machine? 7 — You'll make lot of money if you come to this country. 8 — Certainly, we can't go there Sunday. 9 — How much did you pay the glasses? 10 — That old man is in charge the school building.

II

Bu sorulara 13. dersteki matne göre cevap veriniz.

1 — What did Mr. Albert Morris sell? 2 — Did he make a lot of money selling his flowers? 3 — Where did Morris work? 4 — Where was one of his gardens? 5 — Was Agleby an old man? 6 — What was the young man's name? 7 — Did Alan Tindall know a lot about flowers? 8 — Where did Morris take

Tindall? 9 — How far were the gardens from each other? 10 — What did Tindall need? 11 — How much was a horse? 12 — Did Morris send Tindall a cheque? 13 — When did Tindall receive his salary? 14 — How much did he send to Morris? 15 — What did Tindall say about the horse? 16 — When did Morris receive another letter from Tindall? 17 — Did Morris answer the letter as soon as he received it? 18 — Did he say that the horse was his? 19 — Did Morris receive a short letter or a long one? 20 — Was Tindall glad because Morris was still the owner of the horse?

III

Türkçeye çeviriniz.

1 — My sister works in a library. 2 — I need a long rest. 3 — Who is the owner of this shop? 4 — Do you object to my coming with you? 5 — She didn't believe him because he was a boy of seven. 6 — I was surprised at his coming so early. 7 — He is quite rich; he can give you the money you need. 8 — I save fifty liras every month. 9 — Morris started to look for a new workman. 10 — Forgive me please, I forgot to bring your book. 11 — They miss their country and their family. 12 — What is your father's salary? 13 — A school child mustn't waste his time walking about in the streets. 14 — The plan seems very interesting. 15 — I believe you but I have no money to give you.

IV

İngilizceye çeviriniz.

1 — Robertten nefret mi ediyorsun? 2 — Recep bu kütüphaneden sorumludur. 3 — Makinanın arkasında bir işçi var. 4 — Anneni özleyiyor musun? 5 — Birmingham Londradan takriben yüz mildir. 6 — Çiftliğin sahibini görmek istiyorum. 7 — Öğretmen oldukça hastadır, oraya yayan gidemez. 8 — Kızkardeşinin aylığı nedir? 9 — Okulumuzda büyük bir kütüphane var. 10 — Vaktinizi israf etmemelisiniz.

12. dersteki çalıştırmaların yapılmış şekilleri

I

1 — of 2 — of 3 — to 4 — as 5 — to

II

1 — Yes she did. 2 — Yes, she did. 3 — She looked under the table, and on the floor, and under the chair. 4 — The shopkeeper. 5 — He gave her some money. 6 — Her door-key was in her handbag. 7 — Yes, he was. 8 — She heard the telephone. 9 — Yes, he did. 10 — Yes she was. 11 — She telephoned to her husband to tell the good news. 12 — «I've come to get my handbag.» 13 — No, it wasn't. 14 — He telephoned to the police. 15 — Yes he did. 16 — They went into the house. 17 — Yes, they were. 18 — It was in Mrs. Carter's handbag.

III

1 — Siz sinemaya gittiğiniz zaman çocuklarına ben bakacağım. 2 — Günde oniki saat çalışır, uzun bir istirahate ihtiyacı var. 3 — Sizin arkadaşlığınıza ihtiyacı var. 4 — Halının üstünde kırmızı bir leke vardı. 5 — Elbiseniz çok güzel. 6 — Tahlisiye sandalının yanına geldiğimiz zaman bir ses işittik. 7 — Ankaraya varınca bize mektup yazacak. 8 — Yardımınız hepimizi memnun edecek. 9 — Çocukları dönünceye kadar yatmaz. 10 — Mary onları yıkamadan önce bardakları sayarım. 11 — Haberi duyar duymaz sana telefon edeceğim. 12 — Mavi kuş şehrin öbür tarafından geldi. 13 — Üzgün anne çocuğunun yatağının kenarında oturuyordu. 14 — Kirli ellerin masâda lekeler yapacak. 15 — Yazdıktan sonra mektuplarını okur musun?

IV

1 — I have two telephones in my office. 2 — I'll send you a postcard when I go to Germany. 3 — They read their lessons until twelve o'clock. 4 — Do you need a new radio? 5 — If you need a good rest you must go to the seaside. 6 — I am pleased to see you. 7 — They went to the station to meet their friends. 8 — If you don't take care of your handbag, they'll steal it. 9 — Give me the book on the table. 10 - - The man in the next house quarrels with his wife twice a day.

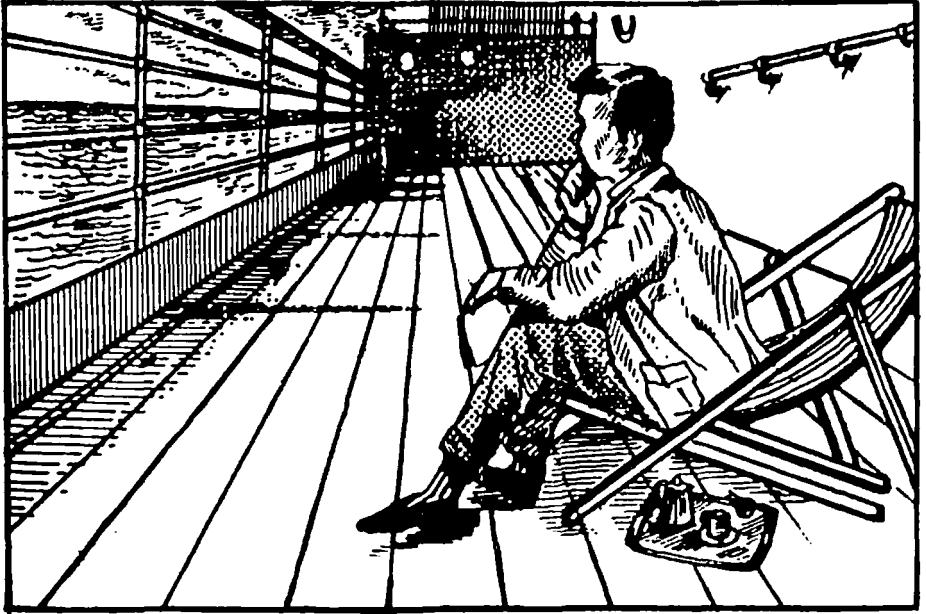
UNIT

FIFTEEN

ÜNİTE

ON BEŞ

15

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

a great deal
[ı greyt di:l]
gentle [centl]
kind [kaynd]

bir hayli
nazik
cins, nevi

reach [ri:ç]
several [sevırl]
traveller [trevırl]
trouble [trabl]

vasıl olmak
birkaç
seyyah, yolcu
üzmek, can
sıkmak

true [tru:]	doğru, hakiki	voice [voys]	ses (insan)
truth [tru:t]	hakikat	wish wiʃ	arzu etmek
usual yu:ju:l	mutad, olağan		

AÇIKLAMALAR

to have a party (dance)

Have fiili bir çok kelime ile beraber kullanılır. Yiyecek ve içecek isimleriyle kullanıldığı zaman (yemek, içmek) fiili olur. Have fiili dans, ziyafet gibi isimlerle de birleşerek yeni bir fiil meydana getirir.

to have a dance	dansetmek
May I have a dance with you?	Sizinle (bir) dans edebilir miyim?
Let's have a dance.	Hadi dans edelim.
to have a party	ziyafet vermek
We had a nice party last night.	Dün gece hoş bir ziyafet verdik.
When will you have a party?	Ne zaman bir ziyafet vereceksiniz?

it is (will be) best to.....

Bir cümle başlangıcı olan bu kelime topluluğu Türkçeye «en iyisi» şeklinde tercüme edilebilir. Gelecek zaman şekli, yani «will be» tercih edilir.

It will be best if you go now.	Şimdi gidersen en iyisi. (Şimdi gitsen en iyi şekilde hareket etmiş olursun.)
It will be best if he takes all his books with him.	Kitaplarını yanına alırsa en iyisi. (En iyisi kitaplarını yanına alsın.)

right

«sağ» anlamına geldiğini bildiğimiz right kelimesi «doğru, haklı» anlamlarında da kullanılır.

I know that I am right.	Haklı olduğumu biliyorum.
-------------------------	---------------------------

**Wasn't I right when I told her
that she wasn't beautiful?
Why are you always right?**

Onun güzel olmadığını söylediğim
zaman haklı değil miydim?
Niçin daima sen haklısın?

to make clear

Bir meseleyi «açıklamak, açıkça anlatmak» anlamına gelen bir deyimdir.

**Can you make this matter clear to
me?**

Bu meseleyi bana açıklayabilir mi-
siniz?

Have I made it clear?

(Onu) açıkladım mı? (İyice aydın-
landı mı?)

**You must make it clear to everybody
that they cannot smoke here.**

Herkese iyice anlatmalısın ki burada
sigara içemezler.

How shall I make this clear to you?

Bunu sana nasıl anlatayım? (Nasıl
açıklayacağım?)

NOT TO HONG KONG

My journey from England in the ship Orsino was like most others that I have made. We had the usual dances and dinners, but I spent much of my time reading. Among the other travellers there was only one that I remembered well, and I spent only about three minutes with him.

It happened on our last day before we reached Alanga. I was sitting in a chair, just looking at the sea, when this man sat down by my side. We talked for a minute or two about the people in the ship, and then I told him that I was on my way to Hong Kong, and that I had to wait several days at Alanga for my next ship.

He turned to look at my face, and then he said, very quietly, the words that I remember so well:

«You will never see Hong Kong again in your life.»

I looked at him with surprise, but without another word he stood up and walked away. I never spoke to him again.

It was a strange thing to say, but it did not trouble me very much because I did not believe it. It is true that I thought about it a great deal on that day and the next. But we reached Alanga on the Monday afternoon, and I had other things to think about. When I left the ship I came at once to this hotel, which is the best in the place.

I was sitting in the garden of the hotel after dinner on that first night when another man spoke to me. He was about thirty years old. I did not know him, of course, but I am always glad to talk to people because they may say something interesting. So when he asked me to drink something I thanked him.

The night was very beautiful. As we sat under the trees, we could hear nothing except a few quiet voices and the gentle sound of the sea. He told me that he was a tea-planter, and that he hoped to spend most of his life in this part of the world.

«And what are your plans?» he asked.

«I have come from England,» I answered, «and I am on my way to Hong Kong. But I haven't reached Hong Kong yet.» I laughed.

«Why do you laugh?» he asked.

I told my new friend the story of the man in the Orsino. «He says that I shall never see Hong Kong again in my life, but I don't believe things like that. How does he know anything about me? I've never seen him before. My ship leaves on Friday, and I shall be in it.»

«The people who live in this part of the world know a lot more than we do,» said the tea-planter. «Of course, we mustn't believe all of them. Some of them say things like that just to get money from people. The same kind of thing happens in every country in the world. But some of them know the truth. What kind of man was this?»

«I remember him quite well,» I answered. «He had strange eyes. And there were other things. He had only three fingers on his right hand, and there was the mark of an old cut on his face.»

The tea-planter listened to these words with a very strange look on his face. He said nothing for a long time. But when he spoke, it seemed that he knew this man.

«That man was about sixty years old,» he said.

«You know him, then,» I said. «Where did you meet him?»

«I have never seen him in my life,» said the tea-planter.

I am not a man who is easily surprised, but I could not understand this. How could a tea-planter in Alanga know the age of a traveller in the Orsino?

We had some more drinks. There was something here that I wished to know, and I wanted my new friend to talk. «So,» I said, «you have never met this man, but you know his age. What is his name?»

«I don't know,» he looked at me and laughed quietly. «Perhaps you won't believe this,» he said, «but it's something that I must tell you. It's the story of a party.»

I looked at his face. It was the face of a man who lived in the open air.

«Many years ago,» he said, «a number of people had a party. One of the girls was going to marry a young man there. The party was going very well and everyone was quite happy, when an unknown man came to the door. He said that he was ready to tell anyone there some of the things that were going to happen in future.»

«Like the man in the Orsino,» I said.

«Yes,» said the tea-planter, «very like him. The girl saw this man at the door and said that she was ready to listen. You must understand that everyone was laughing, this was an evening party.»

The tea-planter put his glass on the table.

«This man,» he said, «told the girl several things that were quite clear. Very often men of that kind say things that are not clear at all: they say that you will travel, or that you will meet a beautiful lady or a tall gentleman. But this man was different.»

(Devamı 17. derste)

HONG KONG'A DEĞİL

İngiltere'den Orsini vapuru ile seyahatim, yapmış olduğum çoğu diğerleri gibi idi. Her zamanki gibi danslar yaptık ve yemekler yedik, fakat ben vaktimin çoğunu okuma ile geçirdim. Diğer yolcular arasında iyi hâ-tırladığım sadece biri vardı, ve ben onunla takriben sadece üç dakika geçirdim.

O bizim Alanga'ya erişmemizden önce son günümüzde oldu. Bir sandalyede oturuyor, sadece denize bakıyordum ki (o zaman) bu adam yanı başıma oturdu. Bir iki dakika için gemideki insanlar hakkında konuştuk, ve sonra ben ona Hong Kong yolu üzerinde olduğumu (gitmekte olduğumu) ve Alanga'da diğer vapurum için bir kaç gün beklemek mecburiyetinde olduğumu söyledim.

Yüzüme bakmak için döndü, ve sonra, çok sessizce çok iyi hatırladığım kelimeleri söyledi:

«Hayatınızda hiç bir zaman Hong Kong'u bir daha görmeyeceksiniz.»

Ona hayretle baktım, fakat başka bir kelimesiz (başka bir şey söylemeden) ayağa kalktı ve uzağa yürüdü (uzaklaştı). Onunla asla bir daha konuşmadım.

O söylemesi acayip bir şeydi (bu çok garip bir sözdü), fakat o beni pek çok rahatsız etmedi çünkü ona inanmadım. Onun hakkında o gün ve ertesi gün bir çok düşündüğüm doğrudur. Fakat Alanga'ya pazartesi öğleden sonra vardık, hakkında düşüncecek başka diğer şeylerim vardı. Vapurunu terk edince derhal bu otele geldim ki o mahalde en iyisidir.

Bir diğer adam benimle konuştuğu zaman o ilk gece yemekten sonra otelin bahçesinde oturuyordum. O tahminen otuz yaşında idi. Onu, pek tabii, tanıımıyordum, fakat ben insanlarla konuşmaktan daima memnun olurum çünkü onlar ilgi çekici bir şey söyleyebilirler. Bu bakımdan benden bir şey içmemizi rica ettiği zaman ona teşekkür ettim.

Gece çok güzeldi. Ağaçların altında oturuyorken bir kaç hafif sestem ve denizin tatlı (nazik) sesinden başka hiç bir şey duyamıyorduk. O bana bir çay-yetiştiricisi olduğunu ve hayatının büyük kısmını dünyanın bu kısmında geçirmeyi ümit ettiğini söyledi.

«Ve sizin planlarınız nedir?» diye sordu.

«İngiltereden geldim,» diye cevap verdim, «ve Hong Kong yolu üzerindeyim (Hong Kong'a gidiyorum). Fakat henüz Hong Kong'a vasil olmadım.» diyerek güldüm.

«Niçin gülüyorsunuz?» diye sordu.

Arkadaşıma Orsini'deki adamın hikâyesini söyledim. «Benim Hong Kong'u hayatımda bir daha görmeyeceğimi söylüyor,» dedim. «Fakat ben böyle şeylere inanmam. Benim hakkımda nasıl her hangi bir şey bilir? Onu daha önce hiç görmedim. Vapurum Cuma günü ayrılıyor ve ben onun içinde olacağım.»

Çay-yetiştiricisi: «Dünyanın bu kısmında yaşayan insanlar bizim bildiğimizden çok daha fazlasını bilirler» dedi. «Pek tabii onların hepsine inanmamalıyız. Onların bazıları bu şeyleri sadece insanlardan para elde etmek için söylerler. Aynı cins şey dünyada her memlekette olur. Fakat bazıları hakikati bilir. Bu ne biçim bir adamdı?»

«Onu çok iyi hatırlıyorum,» diye cevap verdim. «O acayip gözlere sahipti ve başka şeyler (de) vardı. Sağ elinde sadece üç (tane) parmağı ve yüzünün üzerinde eski bir kesik işareti vardı.»

Çay-yetiştiricisi yüzünde çok garip bir görünüş ile bu kelimeleri dinledi. Uzun bir süre için hiç bir şey söylemedi. Ama konuştuğu zaman öyle göründü ki o bu adamı tanıyordu.

«O adam takriben altmış yaşında idi,» dedi.

«Onu tanıyorsunuz, şu halde,» dedim. «Ona nerede rastladınız?»

Çay yetiştiricisi «onu hayatımda asla görmedim.» dedi.

Ben kolaylıkla hayret eden bir adam değilim, fakat bunu anlayamadım. Alanga'daki bir çay-yetiştiricisi Orsino'daki bir seyyahın yaşını nasıl bilebilirdi?

Bir kaç içki daha içtik. Burada bilmek istediğim bir şey vardı, ve yeni arkadaşımın konuşmasını istiyordum. «Demek» dedim, «bu adama hiç rastlamadınız, fakat yaşını biliyorsunuz. Onun adı nedir?»

«Bilmiyorum.» Bana baktı ve sessizce güldü. «Belki buna inanmayacaksınız,» dedi, «fakat o size söylemem gereken bir şeydir. O bir ziyafetin hikâyesidir.»

Yüzüne baktım. O açık havada yaşamış bir adamın yüzüydü.

«Bir çok seneler evvel,» dedi, «birkaç kişi bir ziyafet verdi. Kızlardan bir tanesi orada genç bir adamla evlenecekti. Bilinmeyen bir adam kapıya geldiği zaman ziyafet çok iyi gidiyordu, ve herkes çok mutlu idi. O, oradaki her hangi bir kimseye gelecekte olacak bazı şeyleri söylemeğe hazır olduğunu söyledi.»

«Orsino'daki adam gibi,» dedim.

«Evet» dedi çay-yetiştiricisi, «çok onun gibi (tıpkı onun gibi). Kız bu adamı kapıda gördü ve dinlemeğe hazır olduğunu söyledi. Anlamalısınız ki herkes gülüyordu, bu bir akşam ziyafeti idi.»

Çay yetiştiricisi bardağını masanın üstüne koydu.

«Bu adam» dedi, «kıza çok yazık olan bir çok şeyler söyledi. Ekseriya bu çeşit insanlar hiç de çok vazih olmıyan şeyleri söyler: Onlar sizin seyahat edeceğinizi yahut da sarışın bir hanımla veya uzun bir beyle tanışacağınızı söylerler. Fakat bu adam başkaydı.»

UNIT

ÜNİTE

SIXTEEN

ON ALTI

16

Ö Ğ R E N İ L E C E K K E L İ M E L E R

ablé [eybıl]

muktedir,
güçlü
dal

lift [lift]
vinegar [vinığı]

kaldırmak
sirke

branch [bra:nç]

can could to be able to

Can yardımcı fiilini ilk kursumuzun 21. dersinde görmüş ve (güç, kuvvet, bilgi) ifade eden «bilmek» takısı anlamını öğrenmiştik.

I can go.
You can take.
She can fill.
We can say.

Gidebilirim.
Alabilirsin.
Doldurabilir.
Söyleyebiliriz.

Şimdi buna ilâveten can'in ikinci anlamını görelim. Can «müsaade» anlamını da verir. Türkçede de durum aynıdır; «bilmek» takısı almış fiil «güç, kuvvet» ifade ettiği gibi «müsaade» anlamını da verir.

You can break this box.

Bu kutuyu kırabilirsin. (Gücün yeter.)

You can go now.

Şimdi gidebilirsin. (Gitmene müsaade var.)

Can we come with you?	Sizinle gelebilir miyiz? (Müsaade ediyor musunuz?)
He can shut the window.	Pencereyi kapayabilir. (Müsaade var.)
She can take this apple.	Bu elmayı alabilir. (Almasına müsaade var.)
Can I dance with your daughter?	Kızınızla dansedebilir miyim? (Dans etmeme müsaade eder misiniz?)
Can we come late?	Geç gelebilir miyiz? (Geç gelmemize müsaade eder misiniz?)

Can yardımcı fiilinin bu iki anlamını gördükten sonra onun geçmiş hali olan could'u ele alalım.

Could'un olumlu ve soru halindeki cümlelerde verdiği anlamla olumsuz cümlede verdiği anlam arasında bir fark olduğunu ilk kursumuzda görmüştük.

I could swim five kilometres.	Beş kilometre yüzebilirdim.
Could you answer his questions?	Onun sorularına cevap verebilir miydiniz?

Olumsuz bir cümlede ise could'un tercümesi,

I couldn't swim five kilometres.	Beş kilometre yüzemedim.
---	--------------------------

şeklinde oluyordu. Halbuki olumlu ve soru cümlelerine göre bunun «yüze-medim» değil «yüzemezdim» olması gerekirdi. Buna göre, olumlu ve soru cümlelerinde could geçmişte, fiilin gösterdiği işin bir çok kereler yapılabil-diğini bildirmekte veya sormaktadır. Olumsuz cümlede ise fiilin gösterdiği işin bir defaya mahsus yapılamadığını anlatmaktadır.

I could go.	Gidebilirdim. (Bir defaya mahsus değil, her zaman.)
I couldn't go.	Gidemedim. (Bir defaya mahsus.)
Could you play in the garden?	Bahçede oynayabilir miydiniz? (Bir defaya mahsus değil, her zaman.)
You couldn't play in the garden with your friends because you were ill.	Arkadaşlarınızla bahçede oynayamadınız çünkü hastaydınız. (Bir defaya mahsus.)

Can nasıl müsaade veya güç bildirmek gibi iki ayrı anlamda kullanılıyorsa **could** için de durum aynıdır.

You can go now.	Şimdi gidebilirsin. (Müsaade var.)
You could go to football matches.	Futbol maçlarına gidebilirdiniz. (Müsaade vardı.)
You can run to that hill.	Şu tepeye koşabilirsiniz. (Gücünüz var.)
You could run to that hill.	Şu tepeye koşabilirdiniz. (Gücünüz vardı.)
Can she come with you?	Sizinle gelebilir mi? (Müsaade var mı?)
Could she come with you?	Sizinle gelebilir miydi? (Müsaade var mıydı?)
Can they break the door?	Kapıyı kırabilirler mi? (Güçleri yeter mi?)
Could they break the door?	Kapıyı kırabilirler miydi? (Güçleri yeter miydi?)

Could ile yapılmış cümlelerde görüldüğü gibi bunlardaki fiillerin geçmişte bir defaya mahsus değil bir çok defalar yapıldığı söylenmekte veya bir çok defalar yapıp yapılmadığı sorulmaktadır. Halbuki **could** olumsuz bir cümlede olsaydı bu cümledeki fiilin geçmişte bir defa yapılamadığını bildirecekti.

I can't carry the basket.	Sepeti taşıyamam.
I couldn't carry the basket.	Sepeti taşıyamadım.

Could'un bir kullanılışı daha vardır, bu da kibar bir şekilde müsaade isterken **can** yerine kullanılmasıdır.

Can I come with you?	Sizinle gelebilir miyim?
Could I come with you?	Sizinle gelebilir miyim?

Bu iki sorudan ikincisi ilkinen nazaran daha kibar bir sorudur.

Şimdi **be able to** deyimini ele alarak öğrenelim:

Can yardımcı fiilinin sadece geçmiş şekli vardır, **could**; o da olumlu ve soruda bir devamlılık, olumsuzda bir defaya mahsus yapılan hareketleri göstermektedir. Olumlu veya soru halindeki bir cümlede bir defaya mahsus

bir hareketi could ile ifade etmek mümkün değildir. Ayrıca can fiili her ne kadar tomorrow, next gibi istikbal gösteren kelimelerle kullanıldığında gelecek zaman ifade ediyorsa da tam bir gelecek zaman kipi anlamında değildir. (Zira can fiili shall, will ile kullanılmaz.)

İşte can fiilinin bu eksik tarafları be able to deyimi ile karşılanır. Be able to deyimi can'ın sadece «güç, kuvvet, kapasite, imkân» anlamında yerini tutar, «müsaade» anlamı yoktur. Be able to'nun bütün zamanlarını yapmak mümkündür.

to be	olmak
able	güçlü
to be able...	güçlü olmak
I am able...	Güçlüyüm.
I am able to carry.	Taşımaya güçlüyüm. Taşıyabilirim.
He is able to break the cage.	Kafesi kırabilir.
I was able to carry the box to the station.	Kutuyu istasyona taşıyabildim.
He was able to break the cage.	Kafesi kırabildi.
I'll be able to speak English.	İngilizce konuşabileceğim.
He is ill but next week he will be able to walk.	Hasta, fakat gelecek hafta yürüye-bilecek.
You will be able to see better with these glasses.	Bu gözlükle daha iyi görebileceksiniz.
She will be able to buy a new car.	Yeni bir araba alabilecek.
Robert was able to pay five hundred liras for the coat.	Robert ceket için beşyüz lira ödeyebil-di.
I was able to catch the train.	Trene yetişebildim.
I will be able to catch the train.	Trene yetişebileceğim.
I am not able to catch the train.	Trene yetişemem.
I could run to the hill when I was young.	Gençken tepeye koşabilirdim.
I was able to run to the hill yesterday.	Dün tepeye koşabildim.
Will you be able to go there alone?	Oraya yalnız gidebilecek misiniz?
Was he able to finish the work?	İşi bitirebildi mi?
Is she able to learn English?	İngilizce öğrenebilir mi?
Were you able to catch the horse?	Atı yakalayabildin mi?
Ahmet was not able to read without glasses.	Ahmet gözlüksüz okuyamazdı.
She can read.	Okuyabilir.
She is able to read.	Okuyabilir.

She could read.	Okuyabilirdi.
She was able to read.	Okuyabildi.
She will be able to read.	Okuyabilecek.

SOME ANY

Birinci kursumuzun 6. dersinden itibaren görmeye başladığımız **some** ve **any** kelimelerinin hem sayılabilen hem de sayılmayan isimlerle beraber kullanıldıklarını, sayılabilen isimlerle **some**'ın birkaç tane **any**'nin hiç (bir tane), sayılmayan isimlerle ise **some**'ın bir parça **any**'nin hiç (bir parça) anlamına geldiklerini biliyoruz. Keza aynı dersimizde **some** kelimesinin olumlu cümlelerde, **any** kelimesinin ise soru ve olumsuz cümlelerde kullanıldıklarını görmüştük.

There are some apples in the basket.	Sepette birkaç elma var.
There aren't any apples in the basket.	Sepette hiç (bir tane) elma yok.
Are there any apples in the basket?	Sepette hiç (bir tane) elma var mı?
There is some vinager in this soup.	Bu çorbada bir miktar sirke var.
There isn't any vinegar in this soup.	Bu çorbada hiç sirke yok.
Is there any vinegar in this soup?	Bu çorbada hiç sirke var mı?

Genel kaidenin böyle olmasına rağmen bazı sorularda **some** kelimesinin kullanıldığı görülür. Eğer sorduğumuz sorunun cevabı mutlaka «evet» ise, yani karşımızdakinin bu soruya «evet» diye cevap vereceğini biliyorsak o zaman soruda **any** kelimesi yerine **some** kelimesini kullanabiliriz.

Do you want any cakes?	Birkaç parça pasta istiyor musun?
-------------------------------	-----------------------------------

Bu soru ile karşımızdaki kimsenin pasta isteyip istemediğini öğrenmek arzusundayız. **Any** ile sorulmuş sorular bilgi edinmek içindir.

Do you want some cakes?	Birkaç parça pasta mı istiyorsunuz?
--------------------------------	-------------------------------------

Türkçe tercüme şeklinden de kolayca anlaşılacağı gibi sorunun cevabı «evet» olacaktır, çünkü karşımızdaki bütün halleriyle pasta istemekte olduğunu ifade etmektedir. Yukarıdaki tercümede de görüldüğü gibi bu iki

cümle arasındaki farkı Türkçede gayet açık olarak soru ekini değişik yerlerde kullanmak suretiyle ifade ederiz.

Do you want any cakes?	Bir parça (hiç) pasta istiyor musun?
Do you want some cakes?	Bir parça pasta mı istiyorsun?
Have you any money?	Biraz (hiç) paran var mı?
Have you some money?	Biraz paran mı var?
Did you buy any tickets?	Birkaç (hiç) bilet aldın mı?
Did you buy some tickets?	Birkaç bilet mi aldın?
Are there any cows in the field?	Kırda birkaç (hiç) inek var mı?
Are there some cows in the field?	Kırda birkaç inek mi var?
Did you drink any milk?	(Hiç) süt içtin mi?
Did you drink some milk?	Biraz süt mü içtin?
Is there anyone in the next room?	Bitişik odada bir kimse var mı?
Is there someone in the next room?	Bitişik odada bir kimse mi var?

EXERCISES

I

Aşağıdaki cümlelerde mastar halinde verilen fiillerle bu cümleleri şimdiki zaman cümlesi yapınız.

1 — I (to see) a white dog in the room now. 2 — She (to want) a bottle of vinegar. 3 — The man (to hear) a sound. 4 — We (to understand) the lessons easily. 5 — He (to like) to surprise his friends.

II

Boş yerleri doldurunuz.

1 — We'll have party tonight. 2 — It will be best wash the plates now. 3 — I was not able swim to the boat. 4 — He made great deal of money in Canada. 5 — She was unable reach the branch. 6 — Will you have a cup coffee? 7 — Can you lift this basket one arm? 8 — Do you want learn the truth? 9 — He wants to have dance with you. 10 — Your hair is longer his hair.

III

Translate into Turkish.

1 — We'll have a party on Saturday evening. 2 — I can't lift this window with one arm. 3 — She couldn't understand the question. 4 — Could you read English books when you were ten years old? 5 — You could run to the lake when you were young. 6 — She couldn't touch the branch because it was too high. 7 — The news troubled him very much. 8 — She spent a great deal of money in London. 9 — This is a kind of fruit. 10 — A bus driver must be gentle to the passengers. 11 — There were a lot of German travellers in the ship. 12 — He was able to finish the work before seven o'clock. 13 — You'll be able to read easy books after six months. 14 — What kind of books do they like? 15 — He was right, you broke the pen on purpose.

IV

Translate into English.

1 — Bu hakiki bir hikâyedir. 2 — Onun (erkek) sesi seninkinden daha iyidir. 3 — Bu bir nevi makastır. 4 — Saat altıdan sonra parka gidebilirdik çünkü günler uzundu. 5 — Cümleleri doğru olarak tercüme edemediler. 6 — Pencereyi açabilir miyim? 7 — Seni üzmem istemem. 8 — Daha erken gelebilir miydiniz? 9 — Gelecek sene İngilizce konuşabileceğim. 10 — Çorbada hiç tuz yok. 11 — Sepette hiç elma yok. 12 — Sana daha iyi bir hediye vermeyi arzu ediyorum. 13 — Haklısınız, fakat o onikisinde bir çocuk. 14 — Küçük kız çantayı istasyona taşıyabildi. 15 — Onun doğru olduğunu zannetmiyorum. Hakikati öğrenmek istiyorum.

14. derste ki çalıştırmaların yapılmış şekilleri

I

1 — who 2 — to 3 — a 4 — is 5 — yours 6 — in 7 — a 8 — on 9 — for
10 — of

II

1 — He sold flowers. 2 — Yes, he did. 3 — He worked in his office in Newbury. 4 — It was up in the hills near Tarne. 5 — Yes, he was. 6 — His name was Alan Tindall. 7 — Yes, he did. 8 — He took Tindall to see the new land. 9 — They were five miles from each other. 10 — He needed a horse. 11 —

It was seventy-five pounds. 12 — Yes, he did. 13 — At the end of September. 14 — He sent Morris five pounds. 15 — He said that the horse was very useful. 16 — In the middle of October. 17 — Yes, he did. 18 — Yes, he did. 19 — He received a short letter. 20 — Yes, he was.

III

1 — Kızkardeşim bir kütüphanede çalışır. 2 — Uzun bir istirahat ihtiyacım var. 3 — Bu dükkânın sahibi kimdir? 4 — Sizinle gelişime itiraz ediyor musunuz? 5 — Ona inanmadı çünkü o yedisinde bir çocuktü. 6 — Bu kadar erken gelişine şaştım. 7 — O oldukça zengin, ihtiyacın olan parayı sana verebilir. 8 — Her ay elli lira biriktiririm. 9 — Morris yeni bir işçi aramaya başladı. 10 — Beni affedin, kitabımı getirmeyi unuttum. 11 — Memleketlerini ve ailelerini özliyorlar. 12 — Babanızın aylığı nedir? 13 — Bir okul çocuğı zamanını sokaklarda dolaşarak israf etmemelidir. 14 — Plân çok enteresan görünüyor. 15 — Sana inanıyorum fakat sana verecek param yok.

IV

1 — Do you hate Robert? 2 — Recep is in charge of this library. 3 — There is a workman behind the machine. 4 — Do you miss your mother? 5 — Birmingham is about one hundred miles from London. 6 — I want to see the owner of the farm. 7 — The teacher is quite ill; he can't go there on foot. 8 — What is your sister's salary? 9 — There is a big library in our school. 10 — You mustn't waste your time.

UNIT

ÜNİTE

SEVENTEEN

ON YEDİ

17

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

else [els]
feeling [fi:ling]
mad [med]
midday [middey]
mother-in-law
[madı in lo:]

başka
his
deli
öğle üzeri
kayınvalide

shade [şeyd]
suddenly [sadımlı]
suppose [sıpouz]
unknown [annoın]

gölge
aniden
zannetmek,
farzetmek,
meçhul

wake (woke-woken)	uyanmak,	whole [houl]	bütün
[weyk] [wouk]	uyandırmak	worry [wari]	üzülmek
[woukım]			

AÇIKLAMALAR

to go to sleep

Uyumak üzere «yatmak» deyiminin go to bed şeklinde söylendiğini biliyoruz.

I go to bed early.

Erken yatarım.

When do you go to bed?

Ne zaman yatarsınız?

Go to sleep deyimini Türkçedeki «uykuya dalmak» sözünün karşılığıdır.

The workman went to sleep.

İşçi uykuya daldı.

If she sits on this chair she goes to sleep.

Bu sandalyeye oturursa uykuya dalar.

He went to sleep while he was listening to me.

Beni dinlerken uykuya daldı.

wake up

«Uyanmak ve uyandırmak» anlamına gelen wake fiili çok kere up öneki ile kullanılır.

Wake up; it is nine o'clock.

Uyan; saat dokuz.

I must go to bed now because I woke up early this morning.

Şimdi yatmalıyım çünkü bu sabah erken uyandım.

What time do you wake up?

Saat kaçta uyanırsınız?

Don't wake him up.

Onu uyandırma.

I'll wake the baby.

Bebeği uyandıracam.

The noise woke me.

Gürültü beni uyandırdı.

else

«başka, ayrıca» anlamındadır.

What else do you want?

Başka ne istiyorsun?

He isn't our teacher; he is somebody else.

O bizim öğretmenimiz değildir; başka biridir.

This is somebody else's pencil.

Bu başka birinin kalemi.

You can't take someone else's money.

Başka birisinin parasını alamazsın.

What else did they give you?

Size başka ne verdiler?

This is something else, it is not your business.

Bu başka bir şey, sizin işiniz değil.

There was someone else in his place somewhere

Onun yerinde başka biri vardı.
bir yer

somewhere else

başka bir yer

I'll go somewhere else.

Başka bir yere gideceğim.

Don't worry, I'll give you something else.

Üzülme, (endişe etme) sana başka bir şey vereceğim.

NOT TO HONG KONG

(15. dersten devam)

«He said that she was not going to marry that man. He also said that she was going to marry another young man at the party. But at that time she did not like that man at all, and so she laughed very much. But the strange visitor did not laugh. I can remember all the words: 'You will marry the other man, and he will buy you a present, a blue dress, before you marry him. You will have three sons, and one of them will die before he is fifteen years old. You yourself will die when you are sixty-nine.' And after he said this, they gave him some money and he went away. No one believed him, of course.»

«If you remember those words so well.» I said, «you were at the party yourself, I suppose.»

«No» he said. «I wasn't there. Perhaps it will be best if I finish the story, and then you'll understand.»

«Very well,» I said. «Please go on.»

«Well,» he said, «the first man was killed by a car a few weeks later. The girl fell in love with the other man and one day, when they were walking along the streets together, they saw some dresses in a shop, and he bought a blue dress for her. After they were married, they had three sons and one of them died at the age of fourteen. So, you see, the strange man who came to the party was quite right.»

The tea-planter sat back in his chair and looked at the tops of the trees at the end of the garden.

I found this story very hard to believe. It is easy to tell a story like this, but the planter's face was not the face of a dreamer.

«Did the girl die at the age sixty-nine?» I asked.

«I don't know,» he said. «My mother isn't sixty-nine yet.»

«Your mother!»

«Yes,» he said. «The girl who married the other man was my mother, and I am one of the sons who did not die. My younger brother died when he was fourteen. My other brother is in India. My father died some time ago, but my mother is still alive. She's fifty-eight.»

So the story was true! He was telling me about his own family! And the unknown man who went to that party knew quite well all these things that happened later. A strange feeling came over me, and I did not feel very happy when I remembered the man in the Orsino. Perhaps that man's words were also true!

«Why were you so surprised when I told you about that man in the ship?» I asked. «How did you know his age? You haven't told me.»

«Oh, I'm sorry,» he said. «I haven't made it clear. The strange man who came to the party was about twenty-five years old. My mother told me the whole story. I never saw him myself, of course. You will understand why. I am thirty-two. My mother was married after the party, and if I am thirty-two, that man must be sixty or more now.»

«But how do you know that it's the same man?» I asked looking at him with troubled eyes.

«The man who came to the party,» he said, «had only three fingers on his right hand, and there was a cut on the left side of his face.»

The tea-planter left me then, and I sat there in the beautiful garden with a sad heart. That was on Monday night. It is Friday night now, but the ship has left for Hong Kong without me. I am not on my way to Hong Kong; I am in bed, waiting for the doctor to come. I feel very hot. I hope that I have written this clearly.

HONG KONG'A DEĞİL

(15. dersten devam)

«O kızın o adamla evlenmeyeceğini söyledi. Onun ziyafetteki bir başka genç adamla evleneceğini de söyledi. Fakat o esnada o (kız) o adamı

hiç de sevmiyordu, ve bu bakımdan pek çok güldü. Fakat garip ziyaretçi gülmedi. Bütün kelimeleri hatırlayabiliyorum. 'Siz diğer adamla evleneceksiniz, ve o size onunla evlenmeden önce bir hediye satın alacak, bir mavi elbise. Üç oğlunuz olacak, ve onlardan biri onbeş yaşında olmadan ölecek. Siz kendiniz altmış dokuz yaşında iken öleceksiniz.' Ve bunu söyledikten sonra, ona bir parça para verdiler ve o uzaklaştı. Ona hiç kimse inanmadı, pek tabii.»

«O kelimeleri o kadar iyi hatırlıyorsanız,» dedim, «siz kendiniz (de) o ziyafette idiniz, zannederim.»

«Hayır,» dedi, «Ben orada değildim. Belki en iyisi hikâyeyi bitirmektir, ve o zaman anlıyacaksınız.»

«Pekâlâ,» dedim, «lütfen devam edin.»

«Evet (ee!)» dedi. «İlk adam bir kaç hafta sonra bir otomobil tarafından öldürüldü. Kız diğer erkeğe âşık oldu, ve bir gün, caddede beraber yürüyorlarken, bir dükkânda bazı elbiseler gördüler, ve o (adam) onun (kız) için mavi bir elbise satın aldı. Evlendikten sonra üç oğulları oldu, ve onlardan bir tanesi ondört yaşında öldü. Böylece, görüyorsunuz ki, ziyafete gelen acayip adam çok haklıydı.»

Çay yetiştiricisi sandalyesinde geriye oturdu ve bahçenin sonundaki ağaçların tepelerine baktı.

Bu hikâyeyi çok güç inanılır buldum. Böyle bir hikâye anlatmak kolaydır, fakat yetiştiricinin yüzü bir hayalcinin yüzü değildi.

«Kız altmışdokuz yaşında öldü mü?» diye sordum.

«Bilmiyorum,» dedi, «Annem henüz altmış dokuz (yaşında) değil.»

«Anneniz!...»

«Evet,» dedi. «Diğer adamla evlenen kız benim annemdi ve ben ölmeyen oğullardan birisiyim. Daha genç erkek kardeşim on dört (yaşında) iken öldü. Diğer erkek kardeşim Hindistan'dadır. Babam bir zaman önce öldü, fakat annem hâlâ sağdır. O elli sekiz (yaşında) dır.»

Demek hikâye doğrudu! Bana kendi ailesi hakkında söylüyordu. Ve o ziyafete giden bilinmeyen adam daha sonra olan bütün şeyler hakkında çok iyi bildi (bilmişti). Üzerime acayip bir his geldi, ve Orsine'daki adamı hatırlayınca (kendimi) çok mutlu hissetmedim. Belki o adamın sözleri de (kelimeleri de) doğrudu.

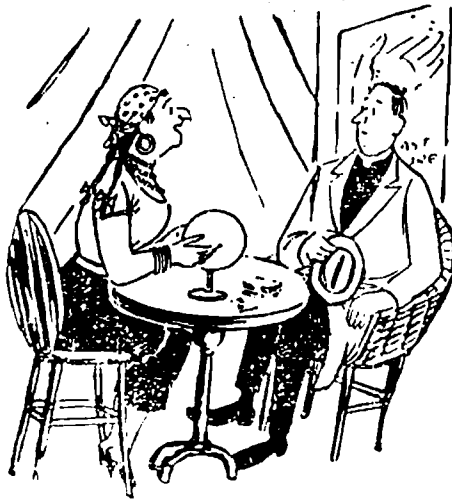
«Gemideki o adam hakkında söyleyince niçin o kadar şaşırıyorsunuz?» diye sordum. «Onun yaşını nasıl bildiniz? Bana söylemediniz.»

«Oh... Müteessirim,» dedi. «Açıklamadım. Ziyafete gelen garip adam tahminen yirmibeş yaşında idi. Annem bana bütün hikâyeyi söyledi. Ben kendim onu hiç görmedim, pek tabii. Niçin olduğunu anlayacaksınız. Ben otuziki (yaşında) yım. Annem ziyafetten sonra evlendi, ve ben otuziki olursam, o adam şimdi altmış veya daha fazla olmalı.»

Ona üzüntülü gözlerle bakarak, «Ama onun aynı adam olduğunu nasıl (nereden) biliyorsunuz?» diye sordum.

«Ziyafete gelen adam» dedi, «Sağ elinde sadece üç parmağa sahipti ve yüzünün sol tarafında bir kesik vardı.»

Ondan sonra çay-yetiştiricisi beni bıraktı, ve ben o güzel bahçede üzüntülü bir kalble oturdum. O pazartesi gecesi idi. Şimdi cuma gecesidir, fakat gemi bensiz Hong Kong için (Hong Kong'a gitmek üzere) ayrıldı. Hong Kong yolu üstünde değilim. (Hong Kong'a gitmiyorum) doktorun gelmesini bekliyerek yataktayım. Çok sıcak hissediyorum (çok ateşim var). Umarım ki bunu açıkça yazdım.

You'll marry your mother-in-law.

Kayınvalidenizle evleneceksiniz.

NASREDDİN

Nasreddin put two big baskets of grapes on his donkey and went to market. At midday it was very hot, so he stopped in the shade of a big tree. There were several other men there, and all of them had donkeys and baskets of grapes too. After their lunch they went to sleep. After some time, Nasreddin began to take grapes out of the other men's baskets and to put them in his.

Suddenly one of the men woke up and saw him. «What are you doing?» he said angrily.

«Oh,» said Nasreddin, «don't worry about me? I am half mad, and I do a lot of strange things.»

«Oh, really?» said the other man. «Then why don't you sometimes take grapes out of your baskets and put them in somebody else's baskets?»

«You did not understand me,» said Nasreddin. «I said that I was half mad, not quite mad.»

NASREDDİN

Nasreddin iki büyük üzüm sepetini eşeğine koydu ve pazara gitti. Öğle-yin hava çok sıcaktı, bu yüzden büyük bir ağacın gölgesinde durdu. Orada birçok başka adamlar vardı. Onların hepsinin de eşekleri ve üzüm sepetleri vardı. Öğle yemeklerinden sonra uykuya daldılar. (Uyudular). Bir müddet sonra Nasreddin diğer adamların sepetlerinden üzümler almaya ve onları kendisinininkine koymaya başladı.

Aniden adamlardan biri uyandı ve onu gördü. Öfkeli bir şekilde, «Ne yapıyorsun?» dedi.

Nasreddin, «O!» dedi, «benim için endişe etme. Ben yarı deliyim, bir çok garip şeyler yaparım.»

Diğer adam, «O! sahi mi?» dedi. «O halde niçin bazan kendi sepetlerinden üzümler alıp başkasının sepetlerine koymuyorsun?»

Nasreddin, «Beni anlamadın,» dedi. «Ben yarı deli olduğumu söyledim, tam deli değil.»

SORULAR ve CEVAPLARI

How many baskets did Nasreddin put on his donkey?
Nasreddin eşeğine kaç sepet koydu?

He put two baskets.
İki sepet koydu.

What were there in the baskets?
Sepetlerde neler vardı?

There were grapes in them.
Onlarda üzüm (ler) vardı.

Where did he stop?
Nerede durdu?

He stopped in the shade of a big tree.
Büyük bir ağacın gölgesinde durdu.

Was he alone there?
O orada yalnız mıydı?

No, he wasn't. There were several other men there.
Hayır değildi. Orada bir çok başka adamlar vardı.

Had they donkeys and baskets of grapes too?
Onların da eşekleri ve üzüm sepetleri var mıydı?

Yes, they had .
Evet, (onların) vardı.

When did they go to sleep?
Ne zaman uyudular?

They went to sleep after lunch.
Öğle yemeğinden sonra uyudular.

What did Nasreddin do?
Nasreddin ne yaptı?

He began to take grapes out of the other men's baskets.
Diğer adamların sepetlerinden üzüm almaya başladı.

Did he put the grapes in his basket?
Üzümleri kendi sepetine mi koydu?

Yes, he did.
Evet, koydu.

Who woke up suddenly?
Kim aniden uyandı?

One of the men.
Adamların biri.

What did he say angrily?
Öfkeyle ne dedi?

He said, «What are you doing?»
«Ne yapıyorsun?» dedi.

Did Nasreddin say that he was half made?
Nasreddin yarı deli olduğunu mu söyledi?

Yes, he did.
Evet, söyledi.

Why didn't Nasreddin put his grapes into somebody else's baskets?
Nasreddin niçin kendi üzümünü başka birinin sepetlerine koymadı?

Because he was half mad, not quite mad.
Çünkü o yarı deliydi, tam deli değildi.

UNIT

ÜNİTE

EIGHTEEN

ON SEKİZ

18

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

dish [diş]

tabak

hardly [ha:dli]

hemen hemen

frequently

sık sık

hiç

[fri:kwntli]

seldom |seldm|

nadiren

silent |saylnt|

sessiz

ZARFLAR

Birinci kursumuzun 59. dersinde zarfları şu şekilde tarif etmiştik: «Bir fiilin yapılış şekli, yeri ve zamanını bildiren kelime veya kelime gruplarına zarf denir.»

O dersimizde zaman ve yer zarfları üzerinde şimdilik durulmayacağını söyleyerek sadece, fiillerin nasıl yapıldıklarını bildiren hal zarflarını incelemiştik.

He opens the door slowly.

O kapıyı yavaşça açar.

Your car goes quickly.

Senin otomobilin hızlı gider.

My son walked quietly.

Oğlum sessizce yürüdü.

Böylece sıfatların sonuna getirdiğimiz -ly eki ile hal zarfları meydana geldiğini öğrenmiştik.

Yine birinci kursun 61. dersinde sonları -ing eki ile biten fiillerin birer isim ve sıfat gibi kullanıldıklarını gördükten sonra bunların Türkçedeki «-rek, -rak» ekine benzeyen bir anlamda kullanıldıklarını da öğrenmiştik.

He came into the room eating an apple. Bir elma yiyerek odaya geldi.

She ran to the door laughing. Gülerek kapıya koştu.

The girl went home crying. Kız ağlayarak eve gitti.

Dikkat edilecek olursa bu cümledeki (yiyerek), gelmek fiilinin; (gülerek), koşmak fiilinin; (ağlayarak) ise gitmek fiilinin nasıl yapılmış olduklarını anlatıyor. Şu halde bunlar da birer hal zarfıdır.

sıklık zarfları

Hal, yer ve zaman zarflarının dışında, ayrı bir çeşit zarf olarak birinci kursumuzun 30. dersinde 'ne kadar sık, kaç defa' anlamına geldiğini öğrendiğimiz how often sorusunun cevabını teşkil eden kelimeler veya kelime gruplarını görmüş fakat bunları (zarf) adı altında incelememiştik.

I go to the cinema once a week. Sinemaya haftada bir defa giderim.
How often do they drink coffee? Ne kadar sık kahve içerler?
They drink coffee three times a day. Günde üç defa kahve içerler.
How often do you come to school? Okula ne kadar sık gelirsin?
I come to school six times a week. Haftada altı defa okula gelirim.

Cümlelerden, ve zarfların gördükleri vazifeden anlaşılacağı üzere (haftada bir defa), sinemaya gitmek fiilinin; (günde üç defa), kahve içmek fiilinin; (haftada altı defa) ise okula gelmek fiilinin kaç defa yapılmış olduğunu belirtiyorlar ve mademki fiile ait bilgi veriyorlar şu halde birer zarftırlar. Fiillerin kaç defa, ne kadar sık, ne kadar ara ile yapılmış olduğunu bildiren kelimelere «sıklık zarfları» denir. Bu dersimizde sıklık zarflarını inceleyeceğiz.

30. derste sıklık zarflarının nasıl meydana getirileceğini öğrenmiştik.

once a day (week, year...)

twice a day...

three times a day...

günde (haftada, yılda...) bir defa

günde iki defa...

günde üç defa...

Sıklık zarfları «bir defa, iki defa...» kelimelerinden ibaret değildir. Birinci kursumuzun çeşitli yerlerinde geçen **always**, **sometimes** kelimeleri ile başlarında **every** bulunan zaman kelimeleri bu gruba dahildir.

every morning	her sabah
every evening	her akşam
every night	her gece
every day	her gün
every week (year, month...)	her hafta (yıl, ay...)
He comes here every morning.	O buraya her sabah gelir.

Bu cümledeki **every morning** kelime grubu gelmek fiilinin ne kadar sık yapıldığını belirttiğinden bir sıklık zarfıdır.

I always see him at the station.	Onu her zaman istasyonda görürüm.
We sometimes walk in the fields.	Bazan tarlalarda yürürüz.

Burada dikkat edilmesini önemle isteyeceğimiz bir husus vardır. Sıklık zarflarının bazıları fiilden sonra geliyor, bazıları ise özne ile fiil arasında yer alıyorlar. Bunun için genel kaide şudur: Sıklık bildiren zarf bir tek kelimedenden ibaretse fiilden önce gelir, aksi halde yeri fiilden sonradır.

I (always) read a book before going to bed.	Yatmadan önce daima kitap okurum.
She (sometimes) sleeps at the cinema.	Bazan sinemada uyur.
They come here (every morning).	Her sabah buraya gelirler.
She drinks tea (four times a day.)	Günde dört defa çay içer.

Fakat cümlelerin fiili **to be** ise tek kelimelik sıklık zarfları da fiilden sonra gelir.

I am always late.	Daima geç kalırım.
She is sometimes sad.	O bazan üzüntülüdür.

Cümlede bir yardımcı fiil bulunuyorsa tek kelimelik sıklık zarfı bundan sonra gelir.

She can always buy a car.	Her zaman bir araba alabilir.
We must sometimes walk in the fields.	Bazan tarlalarda yürümeliyiz.

Bu konuda şöyle bir özet yapabiliriz. Tek kelimelik sıklık zarfları cüm-
lenin esas fiilinden önce gelirler. **To be** fiili esas bir fiil olmadığı için bu
kaidenin dışındadır.

Always ve **sometimes** gibi cümlelerin esas fiilinden önce kullanılan di-
ğer sıklık zarflarını aşağıdaki örneklerde inceleyiniz.

I usually see him in the park.	Onu genellikle parkta görürüm.
He often gets up at nine o'clock.	Ekseriya saat dokuzda kalkar.
We never have lunch here.	Burada asla öğle yemeği yemeyiz.
They can hardly understand you.	Seni zor anlayabilirler. (Hemen hemen hiç anlamazlar.)
They seldom come here for lunch.	Öğle yemeğine nadiren buraya gelirler.

hardly

Sıklık bildiren bu tek kelimelik zarflardan «hemen hemen hiç» anla-
mına gelen **hardly** zarfı üzerinde bir parça durmak gerekiyor. Anlamından
da anlaşılacağı üzere kelinede bir olumsuzluk vardır. Bu olumsuzluk sa-
dece anlam bakımından ve yine de tam sayılmayacak derecede bir olum-
suzluktur. Bu zarfın cümleye kattığı anlam şudur; «o kadar az veya sey-
rek ki yok dense de olabilir.»

I hardly go to restaurants at night.	Geceleri hemen hemen hiç lokantaya gitmem. (O kadar az giderim ki gitmem desem de olur.)
We hardly see you.	Sizi hemen hemen hiç görmüyoruz.
She hardly writes to her father.	Babasına hemen hemen hiç yazmaz.

Hardly kelimesi genellikle konuşma dilinde **ever** kelimesi ile kullanı-
lır. Yukarıda **hardly** ile vermiş olduğumuz örneklerin hepsi **hardly ever** ile
daha güzel ve daha kullanışlı bir İngilizce olur.

I hardly ever write letters.	Hemen hemen hiç mektup yazmam.
She hardly ever goes to the country.	Köye hemen hemen hiç gitmez.
We hardly ever buy anything at the market.	Pazardan hemen hemen hiç bir şey almayız.
They hardly ever help poor people.	Onlar fakir halka hemen hemen hiç yardım etmezler.
She hardly ever studies her lessons.	Derslerine hemen hemen hiç çalışmaz.

Zarfların cümledeki yerleri

Birinci kursumuzun 59. dersinde hal zarflarının nasıl meydana getirildiğini görmüş, yer ve zaman zarflarını ise kelime olarak öğrenmiş fakat gramer bakımından tetkikini yapmamıştık. Şimdi kısaca bunları görelim:

Bir cümlenin fiilinin yapıldığı yeri gösteren kelime veya kelime grubuna «yer zarfı» denir.

They are sitting in the park. Parkta oturuyorlar.

cümlesinde **in the park** «= parkta» bir yer zarfıdır ve oturma fiilinin yapıldığı yeri göstermektedir.

Bir cümlenin fiilinin yapıldığı zamanı gösteren kelime veya kelime grubuna «zaman zarfı» denir.

I go to school every morning. Her sabah okula giderim.

cümlesinde **every morning** «= her sabah» bir zaman zarfıdır ve gitme fiilinin yapıldığı zamanı göstermektedir.

Yer ve zaman zarflarını kısaca gördükten sonra şimdi bir cümlede bunların hepsinin birden olması halinde nasıl bir sırayla yerleştirileceklerini öğrenelim.

Zarflar arasında en önemli sırayı işgal eden «sıklık» zarflarının cümlede ne zaman ve nasıl kullanıldığını öğrenmiş olduğumuza göre diğer zarfların cümle içindeki yerlerini incelemeye geçelim.

Bir cümle içinde, seyrek bir ihtimal olmasına rağmen, hal, yer ve zaman zarflarının üçü de bulunuyorsa genel kaide olarak, verdiğimiz sırayı takip ederler, yani evvela hal zarfı söylenir, onu yer zarfı takip eder ve zaman zarfı en son gelir.

Ben her sabah odamda dikkatlice çalışırım.

Bu cümlede özne «ben» kelimesi ve fiil ise çalışırım'dır. Onun dışında kalan kelimeler çalışmak fiilinin NASIL, NEREDE ve NE ZAMAN yapıldığını anlatan hal, yer ve zaman zarflarıdır. Verdiğimiz kaideye göre bu cümlelerin İngilizcesini şöyle sıralamak gerekir.

I study carefully in my room every morning. Ben her sabah odamda dikkatlice çalışırım.

«Nasıl» sorusuna cevap veren **carefully** kelimesi hal, «nerede» sorusuna cevap veren **in my room** kelimeleri yer ve «ne zaman» sorusuna cevap veren **every morning** kelimeleri ise zaman zarfıdır.

My father reads his newspaper silently in his chair after dinner. Babam gazetesini yemekten sonra koltuğunda sessizce okur.
My son does his homework quietly at the table before lunch. Oğlum ödevini öğle yemeğinden evvel masada sessizce yapar.
They lived happily in their little cottage all their lives. Hayatları boyunca küçük kulübelelerinde mutlu bir şekilde yaşadılar.

İngilizcede fiilden sonra zarfların dizilişi genel olarak bu şekilde olur. Yani kaide budur. Ama haliyle istisnaları da vardır. Meselâ bir fiil yer değiştirmeye hareketi ifade ediyorsa o zaman bu dizilişte küçük bir değişiklik yapılır, yer zarfı hal zarfından evvel söylenir. Fakat hangi fiil olsa zaman zarfı cümlede sonunda kalır. Hareket ifade eden fiiller sayı bakımından pek çok olmamakla beraber en sık kullanılan fiillerden olduğu için bu kaidenin önemi çoktur. Hareket gösteren fiillerin bugüne kadar görmüş olduğumuz en önemlileri şunlardır:

to go «gitmek», **to come** «gelmek», **to run** «koşmak», **to swim** «yüzmek», **to walk** «yürümek».

He goes to school slowly every morning. O her sabah okula yavaş yavaş gider.
She comes into the room quietly every evening. Her akşam odaya sessizce girer.
They come to our garden laughing every day. Her gün bizim bahçemize gülererek gelirler.
The children run about in the park shouting all day long. Çocuklar parkta bütün gün bağırarak koşuşurlar.

İster hal zarfının, isterse yer zarfının biraz uzunca olması halinde zaman zarfı cümlede en başında, öznenin de evvel söylenebilir. Hatta cümlede hem yer hem de hal zarfının bulunması halinde, bu zarflar kısa olsalar dahi, zaman zarfı cümlede başına getirilebilir.

Every evening she comes to our house quietly. Her akşam bizim evimize sessizce gelir.

Dersin başında verilmiş olan (hal, yer, zaman) sırasına aykırı olan bu kullanılış özellikle konuşma dilinde çok yaygındır.

EXERCISES

I

Boş yerleri doldurunuz.

1 — The old man sat on the chair and went sleep. 2 — Wake! it is nine o'clock. 3 — He wasn't able move his broken leg. 4 — The men suddenly woke 5 — She goes sleep very easily. 6 — I suppose you will not be able carry these baskets of grapes. 7 — Don't worry; she'll come again Friday. 8 — The travellers were sleeping the shade of the tree. 9 — The woman walked out the garden. 10 — She went to visit her mother law.

II

Parantez içinde verilen zarfları cümlede uygun yere koyunuz.

1 — They go to the mountain (often). 2 — She drives her car (slowly). 3 — We have tea at five o'clock (never). 4 — He is a good student (always). 5 — She makes a lot of mistakes (sometimes). 6 — They can't get up early (in the morning). 7 — We go to the theatre (seldom). 8 — She comes to our parties (seldom). 9 — They get up early (usually) (in the morning). 10 — This small boy can understand these books (hardly)

III

Translate into Turkish

1 — The man who was sleeping suddenly opened his eyes. 2 — We were sitting in the shade of the tree. 3 — His mother-in-law is a teacher. 4 — She drives the car slowly. 5 — I suppose you are the man in charge of the library. 6 — They often make mistakes when they translate Turkish sentences into English. 7 — We seldom see them in the park. 8 — You can hardly understand them. 9 — We frequently visit our neighbours. 10 — The baby went to sleep in the car.

IV

Translate into English.

1 — Uyan; saat sekiz. 2 — Başka ne yiyeceksiniz? 3 — Haftada iki kere sinemaya gideriz. 4 — Biz daima okula saat sekizde gideriz. 5 — Onlar daima yorgundurlar. 6 — Robert bazan okula geç gelir. 7 — Sabahleyin asla kahve içmeyiz. 8 — Üzülme; oğlun iki hafta içinde daha iyi olacak. 9 — Bu sabah erken mi uyandınız? 10 — Pencerelemi çabuk kapa ve buraya gel.

16. dersteki çalıştırmaların yapılmış şekilleri

I

1 — I see a white dog in the room now. 2 — She wants a bottle of vinegar. 3 — The man hears a sound. 4 — We understand the lessons easily. 5 — He likes to surprise his friends.

II

1 — a 2 — to 3 — to 4 — a 5 — to 6 — of 7 — with 8 — to 9 — a 10 — than

III

1 — Cumartesi akşamı bir ziyafet (parti) vereceğiz. 2 — Bu pencereyi tek kolla kaldıramam. 3 — Soruyu anlayamadı. 4 — On yaşındayken İngilizce kitaplar okuyabilir miydiniz? 5 — Gençken göle koşabilirdiniz. 6 — Dala dokunamadı çünkü çok yüksekti. 7 — Haber onu çok üzdü. 8 — Londrada bir hayli para sarfetti. 9 — Bu bir çeşit meyvadır. 10 — Bir otobüs şoförü yolculara nazik olmalıdır. 11 — Vapurda çok Alman seyyah vardı. 12 — Saat yediden önce işini bitirebildi. 13 — Altı ay sonra kolay kitaplar okuyabileceksiniz. 14 — Ne çeşit kitaplar severler? 15 — Haklıydı; kalemi kasten kırdın.

IV

1 — This is a true story. 2 — His voice is better than yours. 3 — This is a kind of scissors. 4 — We could go to the park after six o'clock because the days were long. 5 — They couldn't translate the sentences correctly. 6 — Can I open the window? 7 — I don't want to trouble you. 8 — Could you come earlier? 9 — I'll be able to speak English next year. 10 — There isn't any salt in the soup. 11 — There aren't any apples in the basket. 12 — I wish to give you a better present. 13 — You are right, but he is a boy of twelve. 4 — The small girl was able to carry the bag to the station. 15 — I don't think it is true. I want to learn the truth.

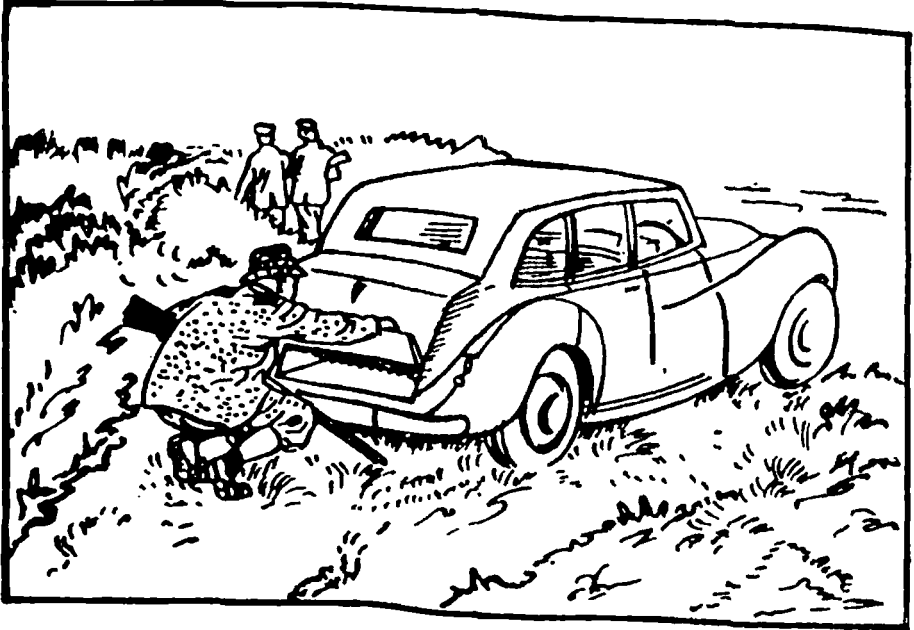
UNIT

NINETEEN

ÜNİTE

ON DOKUZ

19

ÖĞRENİLECEK KELİMELEK

close [klouz] kapamak
mountain [mauntin] dağ
keep (kept-kept) muhafaza et.,
[ki:p] [kept] [kept] saklamak

shoot (shot-shot)
[ʃu:t] [ʃot] [ʃot]
spare [speɪ]
wheel [wi:l]

silâhla vurmak,
ateş etmek
yedek
tekerlek

AÇIKLAMALAR

to spend (day, week month...)

Bir yerde bir süre «zaman geçirmek, kalmak» anlamında bir terimdir.

They spend two weeks at Erdek every summer.	Her yaz Erdek'te iki hafta geçirirler.
Where did you spend the day?	Günü nerede geçirdin?
Can you spend a month with us?	Bizimle bir ay geçirebilir misiniz?
She will spend a night at the Hilton.	Hiltonda bir gece geçirecek.
He spent two days in London.	Londrada iki gün geçirdi.

to be in order

«Her şeyin yerli yerinde, işlerin yolunda olması» anlamındadır.

Everything is in order at the hospital.	Hastanede her şey yolundadır.
Nothing is in order at this school.	Bu okulda hiç bir şey yolunda değildir.
Is everything in order at your home?	Evinizde her şey yolunda mıdır?
Everything is in bad order here.	Burada herşey bozuk düzendedir.

to keep something to oneself

«Bir şeyi kendine saklamak, başkasına vermemek» anlamında bir deyimdir.

Why are you keeping this book to yourself?	Bu kitabı niçin kendine saklıyorsun?
Keep the story to yourself.	Hikâyeyi kendine sakla. (Kimseye söyleme.)
He must keep that news to himself.	O haberi kendine saklamalı. (Kimseye söylememeli.)

to do something about...

«Bir şeyin icabına bakmak, çaresini bulmak» anlamındadır.

Can you do anything about my car?	Arabama bir şey yapabilir misiniz? (Çaresini bulabilir misiniz?)
--	--

I can't do anything about his watch. Onun saatine hiç bir şey yapamam.
(Yapılacak bir şey yok.)

I can do nothing about his watch. Onun saatine hiç bir şey yapamam.

Cümleler olumsuz olduğu zaman something yerine anything gelmesi gerektiğini eski derslerimizden biliyoruz. Bu deyimın passive şekli daha çok kullanılır.

Nothing can be done about this radio. Bu radyo için hiç bir şey yapılamaz.
(Tamir edilemez)

to go wrong (with)

«Bozulmak, aksilik olmak»

Something went wrong with my watch. Saatim bozuldu.
Did anything go wrong at the party? Ziyafette bir aksilik oldu mu?
Nothing went wrong at school. Okulda hiç bir aksilik olmadı.
What can go wrong in this village? Bu köyde ne aksilik olabilir?
What's wrong with your car? Otomobilinizin nesi var? (Ne bozukluğu var?)

it doesn't matter

Sadece olumsuz ve soru cümlelerinde kullanılan ve «ziyanı yok, farketmez» anlamına gelen bir birleşik fiildir.

Does it matter if I go now? Şimdi gidersem bir ziyanı var mı?
No, it doesn't matter. Hayır, ziyanı yok.
What does it matter if he comes home late? Eve geç gelirse ne ziyanı var? (Ne fark eder?)
Does it matter much if I take your daughter to the cinema? Kızınızı sinemaya götürsem çok mahzurlu olur mu?

it is a good thing (that)

Cümle başlarında görülen ve Türkçeye «isabet ki...» şeklinde tercüme edilebilecek olan bir deyimdir.

It is a good thing that you brought all your books. İsalet ki bütün kitaplarımı getirmişsin. (getirdin)
It is a good thing that my father isn't here. İsalet ki babam burada değil.

turn on

Radyoyu, musluğu, elektriği v.s. yi «açmak» anlamındadır.

Turn on the lights please. Lütfen ışıkları yakınız.
She turned on the radio. Radyoyu açtı.
I turned on the light and went in. Işığı yaktım ve içeri girdim.

DON'T TELL THE BAD NEWS

Early one morning three men, Ashley, Watson and Petter, came out of their hotel, got into their car, and set out for the mountains. They were going to spend the whole day there and shoot animals.

It was a long journey but three hours later they all got out of the car. Ashley and Watson walked away together with their guns. But Petter was a man who always liked to be sure that everything was in good order. They were not going to go back before sunset, and so he turned on all the lights of the car. He was glad to see that there was nothing wrong.

Before he followed the other two, he opened the back of the car. The spare wheel was kept in the back. Petter opened it. There was no spare wheel in it. He closed it quietly and followed his friends.

Petter said nothing about the spare wheel for a long time. But when Ashley was watching an animal, Petter was unable to keep the bad news to himself any longer.

«Watson,» he said in a quiet voice, «I'm sorry to tell you that we haven't got a spare wheel with us. I looked in the back of the car, and it isn't there!»

«I know,» Watson answered. «When we stopped on the way here this morning, I looked in the back for it, and I saw that it wasn't there. But it was better not to tell anyone. We can't do anything about it.»

Petter laughed. He said, «we won't tell Ashley. He can't do anything. Let him spend the day with a quiet mind. We may reach the hotel safely, but those roads are certainly very bad. If nothing goes wrong, we can tell him when we're safely back in the hotel.»

Watson drove carefully and they reached the hotel without any trouble. They sat down to have a drink together.

They talked about animals for some time, and then Petter said, «Ashley, we didn't want to tell you this before, but it doesn't matter now. There isn't a spare wheel in the back of the car. We left it at the hotel. It's a good thing that we didn't need to change a wheel to-day!»

«I knew about it,» said Ashley. «Yesterday, when I was getting the car ready for the journey, I took the spare wheel out and I didn't remember to put it back. I didn't remember it until we were in the mountains this morning, and then, of course, it was too late. I didn't want to tell you.»

KÖTÜ HABERİ SÖYLEME

Bir sabah erkenden üç adam, Ashley, Watson, ve Petter otellerinden dışarı çıktılar, arabalarına bindiler ve dağa doğru yola çıktılar. Onlar bütün günü orada geçirecekler ve hayvanlar vuracaklardı.

O uzun bir seyahatti, fakat üç saat sonra onların hepsi arabadan dışarı çıktılar. Ashley ve Watson birlikte silâhlarıyla uzağa gittiler (uzaklaştilar). Ama Petter her zaman her şeyin düzenli olduğundan emin olmayı seven bir adamdı. Onlar güneşin batışından evvel geri dönmiyeceklerdi, bu sebepten arabanın bütün ışıklarını yaktı. Hiç bir şeyin bozuk olmadığını görmekten memnun oldu.

Diğer ikisini takip etmeden önce, arabanın arkasını açtı. Yedek tekerlek arkada muhafaza edilirdi. Petter onu açtı. Onun içinde bir yedek tekerlek (lâstik) yoktu. Onu sessizce kapadı ve arkadaşlarını takip etti.

Petter uzun bir süre için arkadaşlarına yedek lâstik hakkında hiç bir şey söylemedi. Fakat Ashley bir hayvanı gözetliyorken, Petter kötü haberi daha fazla kendisinde tutamadı (saklıyamadı).

«Watson,» dedi hafif bir sesle, «sana söylediğime müteessirim ki yanımızda yedek bir lâstiğimiz yok. Arabanın arkasına baktım, orada değil.»

Watson «biliyorum» diye cevap verdi. «Bu sabah buraya gelirken durduğumuz zaman, arkaya onun için baktım, ve onun orada olmadığını gör-

düm. Fakat hiç kimseye söylememek daha iyi idi. Bu hususta bir şey yapamayız. (Elimizden bir şey gelmez.)

Petter güldü. «Ashley'e söylemiyeceğiz. O bir şey yapamaz. Bırakalım gününü sakın bir kafa (akıl) ile geçirsin. Otele (belki) salimen varabiliriz, fakat yollar hakikaten çok fenadır. Eğer hiç bir şey fena gitmezse salimen otele olduğumuzda (döndüğümüzde) ona söyleyebiliriz.» dedi.

Watson dikkatle (arabayı) sürdü ve her hangi bir dert olmadan otele vardılar. Birlikte bir içki içmek için oturdular.

Bir süre hayvanlar hakkında konuştular, ve sonra Petter, «Ashley, bunu sana daha evvel söylemeği istemedik, fakat şimdi önemi yok. Otomobilin gerisinde yedek tekerlek yok. Biz onu otele bıraktık. İsabet ki bugün bir tekerlek değiştirmeye ihtiyacımız olmadı.»

«Ben onu biliyordum,» dedi Ashley. «Dün arabayı seyahat için hazırlarken yedek tekerleği dışarı aldım ve onu geri koymak aklıma gelmedi. Bu sabah dağlarda oluncaya kadar onu hatırlamadım, ve o zaman, pek tabii çok geçti. Size söylemek istemedim.»

— I must tell you the bad news, you are five minutes late.

— Sana kötü haberi söylemeliyim, (söylemem lâzım) beş dakika geç kaldım.

SORULAR ve CEVAPLARI

Where did Ashley, Watson and Petter go?

Ashley, Watson ve Petter nereye gittiler?

They went to the mountains.

Dağlara gittiler.

Was it a long journey?

Uzun bir seyahat miydi?

Yes, it was.

Evet, uzundu.

What did Petter do to be sure that everything was in order?

Petter herşeyin yolunda olduğundan emin olmak için ne yaptı?

He turned on the lights of the car.

Otomobilin ışıklarını açtı.

Where is the spare wheel kept?

Yedek lastik nerede saklanır?

It is kept in the back of the car.

Otomobilin arkasında saklanır.

Was there a spare wheel in the car?

Otomobilde bir yedek lastik var mıydı?

No, there wasn't.

Hayır, yoktu.

Did Watson know that there was not a spare wheel in the car?

Watson otomobilde yedek lastik olmadığını biliyor muydu?

Yes, he did.

Evet biliyordu.

Why didn't they tell the bad news to Ashley?

Fena haberi Ashley'e niçin söylemediler?

Because they wanted him to spend the day with a quiet mind.

Çünkü günü sakin bir kafayla (üzüntüsüz) geçirmesini istediler.

Who forgot to put it in the car?

Onu otomobile koymayı kim unuttu?

Ashley forgot it.

Onu Ashley unuttu.

When did Ashley remember about the spare wheel in the car?

Ashley otomobildeki yedek lastiği ne zaman hatırladı?

He remembered about it when they were in the mountains.

Onu dağda oldukları zaman hatırladı.

C Ü M L E L E R

Will you close the door, please?

The door was closed.

**Is this the highest mountain
in Turkey?**

They shot the deer.

**I didn't put a spare wheel in
my car.**

Where do you keep your money?

**They spent two days in the
mountains.**

**I want everything to be in good
order.**

She kept this book for herself.

**What can you do about this
machine?**

**Something went wrong with the
car and we had to wait for hours.**

What is wrong with your machine?

**It doesn't matter; the boy didn't
break it on purpose.**

**It is a good thing that her
passport is in her handbag.**

Lütfen kapıyı kapat mısınız?

Kapı kapalıydı.

**Türkiyedeki en yüksek dağ bu
mudur?**

Geyiği vurdular.

**Otomobilime bir yedek lâstik
koymadım.**

Paranı nerede muhafaza edersin?

Dağlarda iki gün geçirdiler.

**Herşeyin yerli yerinde olmasını
isterim.**

Bu kitabı kendisi için sakladı.

Bu makinaya ne yapabilirsin?

**Otomobil bozuldu ve biz saatlerce
beklemek zorunda kaldık.**

Makinenizin nesi var?

**Ehemmiyeti yok, çocuk onu isteyerek
kırmadı.**

İsabet ki pasaportu çantasında.

UNIT		ÜNİTE
TWENTY		YİRMİ
	20	

ÖZET

10. dersimizde ilk dersten 10. derse kadar öğretilenleri kısaca gözden geçirmiştik. Bu dersimizde de 10. dersten 20. derse kadar öğrendiklerimizi örnekler üzerinde tekrarlıyacağız.

I

Geniş zaman, tekerrür eden, yapılması adet olan hareketleri anlatmak için kullanılır.

The man opens his shop at eight o'clock every morning.

She sings at this club every night.

My daughter always loses her pencils.

Adam dükkânını her sabah saat sekizde açar.

Her gece, bu klüpte şarkı söyler.

Kızım her zaman kalemlerini kaybeder.

Geniş zamanın tarihî olayları anlatırken, piyeslerde şahısların yaptığı hareketleri söylerken kullanıldığını zikretmiş ayrıca ing eki almayan fiillerin geniş zaman halinde bulduklarını tekrarlamıştık.

Geniş zamanın önemli bir kullanılışı zaman gösteren cümleciklerde bulunmasıdır.

«geldiği zaman, gördüğü zaman, gelince, görünce» gibi deyimler zaman gösteren birer cümleciktir.

Türkçede bu cümlecikler cümlenin esas fiili hangi zamanda olursa olsun hep aynı kalırlar. Halbuki İngilizcede cümlenin esas fiili geçmiş zaman halinde ise bu cümlecik de geçmiş zaman halindedir.

She saw me when she came here. Buraya geldiği zaman beni gördü.
They were singing in the garden Babaları kapıyı açtığı zaman onlar
when their father opened the door. bahçede şarkı söylüyorlardı.

Görüldüğü gibi bu örneklerde esas fiiller «see ve sing» geçmiş zaman halinde olduklarından zaman cümleciklerindeki fiiller «come ve open» da geçmiş zaman halindedirler.

Cümlenin esas fiili gelecek zaman veya geniş zaman halinde ise zaman gösteren cümlecğin fiili geniş zaman halinde olur.

I'll see you when I come here. Buraya geldiğim zaman seni
göreceğim.
She'll send a letter when she Ankaraya vardığı zaman (varınca)
arrives in Ankara. bir mektup gönderecek.
He speaks English when he goes İngiltereye gittiği zaman (gidince)
to England. İngilizce konuşur.
We drink beer when we come to this Bu lokantaya geldiğimiz zaman bira
restaurant. içeriz.

Zaman cümlecikleri sadece when ile yapılmazlar before, after, until gibi kelimeler de zaman cümlecikleri meydana getirmekte kullanılırlar. Bunlar olduğu zaman da kaide yine yukarıda when ile yapılmış cümleciklerde olduğu gibidir.

Tom telephoned to me before he Gelmeden önce Tom bana telefon etti.
came.
Tom will telephone to me before Gelmeden önce Tom bana telefon
he comes. edecek.
Tom telephones to me before he Gelmeden önce Tom bana telefon
comes. eder.
He rested until we finished the Biz işi bitirinceye kadar istirahat
work. etti.
He will rest until we finish the Biz işi bitirinceye kadar istirahat
work edecek..

II

Şimdiki zamanın, halihazırda yani sözün söylendiği anda yapılan hareketleri anlatmak için kullanıldığını biliyoruz.

I am writing a letter now.

Şimdi bir mektup yazıyorum.

Şimdiki zaman yakın bir geleceği anlatmak için de kullanılır. Ancak bu durumda gelecek zaman gösteren «yarın, gelecek hafta» gibi gelecek zaman ifade eden kelime veya kelime gruplarının da cümleye sokulması gereklidir.

She is going to her friend now.
She is going to her friend
tomorrow.

Şimdi arkadaşına gidiyor.
Yarın arkadaşına gidiyor.

Aynı durum Türkçede de vardır. Şimdiki zaman bir çok hallerde gelecekte yapılacak bir işi anlatmakta kullanılır.

Şimdiki zaman always kelimesi ile birlikte kullanılarak bir hareketin devamlı olarak yapılıp durduğunu anlatır.

The boy is always asking questions. Çocuk sorular sorup duruyor.
(Habire sorular soruyor.)

She is always reading story books. Hep hikâye kitapları okuyup duruyor.
You are always smoking in the Yatak odasında hep sigara içiyorsun.
bedroom.

Görüldüğü gibi bu tarz cümlelerle bir memnuniyetsizlik ifade edilmektedir.

Bir şeyin yasak edildiği veya ceza olarak yapıldığı yine şimdiki zaman halinde cümlelerle yapılır.

You are not going to the cinema
today.

Bugün sinemaya gitmiyorsun.

She is not coming here again.

Buraya bir daha gelmiyor.

Bu cümlelerdeki yasaklama anlamını belirtmek için not kelimesi üzerinde bir vurgu yaparak söylenir.

III

İngilizcede bazı fiiller şimdiki zamanda vuku bulan hareketleri anlatıyor da olsalar sonlarına *ing* eki almazlar. Yani bunların geniş zaman mı, yoksa şimdiki zaman olarak mı kullanıldığı fiilden değil ancak cümlenin durumundan anlaşılır.

I see a key in the handbag. Çantada bir anahtar görüyorum.
(görürüm)
We hear a noise in the ship. Gemide bir gürültü işitiyoruz.
(işitiriz)

Biraz önce dediğimiz gibi bu cümlelerin fiilleri «görüyorum, işitiyoruz» şeklinde tercüme edilebileceği gibi «görürüm, işitiriz» şeklinde, yani geniş zaman olarak da çevrilebilirler. Hangi anlamda kullanıldığı ancak sözün gelişinden anlaşılır.

The girl remembers my name. Kız ismimi hatırlıyor. (hatırlar)
Do you understand this sentence? Bu cümleyi anlıyor musun? (anlar mısın)
I want a cup of coffee. Bir fincan kahve istiyorum. (isterim)
I love this girl. Bu kıızı seviyorum. (severim)
She doesn't believe you. Sana inanmıyor. (inanmaz)

IV

Can bir yardımcı fiildir ve hem «güç, kuvvet» hem de «müsaade» anlatmak için kullanılır.

I can lift the bucket. Kovayı kaldırabilirim. (güç)
I can go now. Şimdi gidebilirim. (müsaade)

Could kelimesi **can** fiilinin geçmiş zaman halidir. Özelliği, olumlu veya soru halinde bulunduğu zaman bir hareketin bir defaya mahsus değil bir çok kere tekrar yapılabildiğini anlatmasıdır. Olumsuz durumda ise bir hareketin bir defaya mahsus yapılamadığını göstermesidir.

I could go. Gidebilirdim. (Bir kere için değil her zaman gitmem mümkündü. - gücüm yeterdi veya müsaadem vardı)
Could I go? Gidebilir miydim? (Her zaman için gücüm yeter miydi veya müsaadem var mıydı?)
I couldn't go. Gidemedim. (Bir defaya mahsus)

Görüldüğü gibi olumsuz cümlede «Gidemezdim.» gibi bir devamlılık yoktur. Hareketin sadece bir defa yapılamadığı «Gidemedim.» şeklinde anlatılmaktadır.

Bir hareketin geçmişte her zaman yapılabildiği could ile anlatıldığına göre bir defa yapılabilmiş olduğu nasıl anlatılacaktır? İşte bu maksatla kullanılan deyim to be able to'dur.

I could go.	Gidebilirdim.
I was able to go.	Gidebildim.
Could you swim?	Yüzebilir miydiniz?
Were you able to swim?	Yüzebildiniz mi?

Örneklerde görüldüğü gibi could bir şeyi yapma gücünün mevcut olduğunu bildirmektedir. to be able to ise bir şeyin yapılmış olduğunu anlatmaktadır.

He could catch the dog.	Köpeği yakalayabilirdi. (Yakalamaya gücü yeterdi.)
He was able to catch the dog.	Köpeği yakalayabildi. (Gücü yetti ve yakaladı.)

Bu anlam farkları dolayısıyla geçmişte belirli bir zamanda yapılmış bir hareketi could ile ifade etmek yanlış, to be able to kullanmak şarttır.

I was able to finish the work at ten o'clock yesterday.	Dün işi saat onda bitirebildim.
--	---------------------------------

Bu cümlede was able to yerine could kullanılması yanlış olurdu zira hareket bir defaya mahsus yapılmıştır ve anlatılan şey bitirme gücünün mevcut oluşu değil bitirmek için gücün yetmiş olduğudur.

to be able to'nun bir kullanılma yeri de can yardımcı fiilinin eksik olan bir tarafını yani gelecek zamanını temin etmesidir.

She can come.	Gelebilir.
She could come.	Gelebilirdi.
*She was able to come.	Gelebildi.
She will be able to come.	Gelebilecek.
They will be able to understand it.	Onu anlayabilecekler.
He will be able to speak English next year.	Gelecek sene İngilizce konuşabilecek.

V

Zarflar fiillerin yapılış tarzını, yerini ve zamanını bildiren kelimelerdir.

He drives the car (slowly). Otomobili (yavaş) sürer.
She goes (to school) by bus. (Okula) otobüsle gider.
We meet them (in the morning). Onlara (sabahleyin) rastlarız.

Bu üç örnekten ilkinde fiilin nasıl yapıldığını gösteren *slowly* bir tarz zarfı, ikincisinde fiilin yapılma yerini gösteren *to school* deyimi bir yer zarfı, son cümlede fiilin yapılma zamanını gösteren *in the morning* kelime grubu ise zaman zarfıdır.

Fiillerin ne kadar zamanda bir tekrarlandığını gösteren zarflara sıklık zarfları denir. Bunların özelliği bir cümlede fiil ile özne arasında yer almalarıdır.

They usually come to school late. Ekseriya okula geç gelirler.
We sometimes don't believe them. Bazan onlara inanmayız.

Bu cins zarflar tek kelimedenden değil de birkaç kelimedenden meydana gelmişlerse fiil ile özne arasına girmezler, fiilden sonra yer alırlar.

We go there every day. Her gün oraya gideriz.
She opens the windows in the morning. Pencereleri sabahleyin açar.

Şayet cümlede *to be* fiili varsa sıklık zarfları *to be* fiilinden sonra gelir.

He is sometimes unhappy. O bazan bedbahttır.

Cümlede bir esas ve bir de yardımcı fiil varsa sıklık zarfları bu ikisinin arasına girer.

She can always answer this question. Bu soruya daima cevap verebilir.

He must never come here. Buraya asla gelmemeli.

We hardly see them in our club. Onları bizim klübümüzde hemen hemen hiç görmeyiz.

You can hardly understand it. Onu hemen hemen hiç anlayamazsın.

They hardly ever write to us. Onlar bize hemen hemen hiç yazmazlar.

We hardly ever object to their plans. Onların planlarına hemen hemen hiç itiraz etmeyiz.

Sıklık zarflarının cümlenin neresinde olacağını gördük. Bir cümlede hem hal (veya tarz) hem yer ve hem de zaman zarfı varsa bunların nasıl sıralanacağını görelim: Cümlede zarf sırası, hal, yer ve zaman şeklindedir.

I drive my car slowly to the station every morning.

Otomobilimi her sabah yavaş yavaş istasyona sürerim.

On ders içinde gördüğümüz belli başlı konuların özetini tamamlamış olduk. Şimdi derslerde «açıklamalar» başlığı altında verilen küçük konular için örnekler verelim. Bunları tetkik ederken ait olduğu dersi de ele alarak tekrarlırsanız faydalı olur.

They made a lot of money in Turkey. She made some money by selling flowers.

Türkiyede çok para kazandılar. Çiçekler satarak bir miktar para kazandı.

She is quite rich. She can give you as much as you want.

Hayli zengindir. Size istediğiniz kadar çok verebilir.

It is quite cold. We can't go out now.

Hava epey soğuk. Şimdi çıkamayız.

You are quite right.

Çok haklısınız.

I want to see the man who is in charge of this department.

Bu kısımdan sorumlu olan adamı görmek istiyorum.

We must have a talk about your plan.

Sizin planınız hakkında bir konuşma yapmalıyız.

She'll have a party next week.

Gelecek hafta bir ziyafet verecek.

It will be best not to invite them.

Onları davet etmemek en iyisi olacak.

Am I right or wrong?

Haklı mıyım yoksa haksız mıyım?

Can you make it clear to the men? Mary goes to sleep if she eats too much.

Bunu adamlara açıklayabilir misin? Çok yerse Mary uykuya dalar.

I can't wake up before seven o'clock.

Saat yediden önce uyanamam.

Do you want something else?

Başka bir şey ister misiniz?

They invited somebody else.

Başka birini davet ettiler.

You can't take someone else's money.

Başka birinin parasını alamazsınız.

The tourists spent only two days in Istanbul.

Turistler İstanbulda sadece iki gün geçirdiler.

She spent fifty liras.

Elli lira harcadı.

Everything was in order in the ship.

Gemide her şey yerli yerindeydi.

Nothing is in order in Margaret's house.

Margaretin evinde hiç bir şey yerli yerinde değildir.

I'll keep this present to myself.

Bu hediyeyi kendime saklıyacağım.

Why do you keep the news to yourself?

Haberi niçin kendine saklıyorsun? (Niçin başkasına söylemiyorsun?)

I can't do anything about your car. It is very old model. Something went wrong with the car.

What is wrong with your watch? It is a good thing that the questions are easy. Turn on the radio. She turned off the lights. Where shall I keep this money?

The man shot the deer. Is there a spare wheel in your car? They hardly understand these words.

I suppose you are right. The visitors came in one by one. Shall I tell them the whole story? Don't worry, you'll receive a letter soon.

He was not able to lift the branch.

I don't want to trouble you. What he says is true.

I wish you a happy life. Do you believe these stories? The woman is complaining about her son.

Do you object to our coming with you?

Certainly she is a good girl. Morris sent a cheque to the owner of the land.

Certainly your salary will be higher next year.

She wanted to surprise us. The sentence seems very easy but I can't translate it.

You mustn't waste your time. I need a new workman.

They started to look for the thief. I can't please you.

Otomobiline bir şey yapamam. O çok eski model. Otomobil bozuldu.

Saatinin nesi var? (Bozukluğu ne?) İsbet ki sorular kolay.

Radyoyu aç. Işıkları söndürdü. Bu parayı nerede muhafaza edeceğim?

Adam geyiği vurdu. Otomobilinde yedek lastik var mı? Bu kelimeleri hemen hemen hiç anlamazlar. Zannederim haklısınız. Ziyaretçiler birer birer girdiler. Onlara bütün hikâyeyi anlatayım mı? Üzülme, yakında bir mektup alacaksın. Dalı kaldıramadı.

Seni üzmemek (taciz etmek) istemem. Söylediği doğrudur. Sana mesut bir hayat temenni ederim. Bu hikâyelere inanıyor musunuz? Kadın oğlu hakkında şikâyet ediyor.

Sizinle gelmemize itiraz ediyor musunuz?

Şüphesiz iyi bir kızdır. Morris tarla sahibine bir çek gönderdi.

Şüphesiz aylığınız gelecek sene daha yüksek olacak.

Eize sürpriz yapmak istedi. Cümle çok kolay görünüyor fakat onu tercüme edemem.

Vaktini israf etmemelisin. Yeni bir işçiye ihtiyacım var. Hırsızları aramaya başladılar. Seni memnun edemem.

UNIT

TWENTY-ONE

ÜNİTE

YİRMİ BİR

21

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

cost [kost]
inside [insayd]
miss [mis]

point [poynt]

değerinde olm.
iç kısım, içeri
(bir vasıtayı)
kaçırmak,
yetişmemek
işaret etmek

raise [reyz]

shopgirl [şopgö:l]

side [sayd]

start [sta:t]

wait [weyt]

kaldırmak,
yükseltmek
tezgâhtar kız
taraf
başlamak,
hâreket etmek
bekleyiş

AÇIKLAMALAR

to like better

«Bir şeyi veya kimseyi daha fazla sevmek, bir şeyi veya kimseyi bir başkasına tercih etmek» anlamında bir deyimdir. Beğenilen veya sevilen şey veya kimse **like** fiili ile **better** kelimesinin arasında bulunur.

I like this book better.

Bu kitabı daha çok severim. (onu tercih ederim.)

Do you like your son better?

Oğlunu daha çok mu seversin?

He likes me better.

O beni daha çok sever.

Did they like you better?

Seni daha mı çok sevdiler?

an hour's wait

Metinde «bir saatlik bekleme» olarak geçen bu terim, bütün zaman kelimelerinin sonuna virgüllü bir (s) harfi eklemek suretiyle yapılır.

a day

bir gün

a day's wait

bir günlük bekleme

After a day's wait the ship arrived.

Bir günlük bir beklemeden sonra gemi yaşıldı.

Kullanılan zaman kelimesi tekil olduğu zaman, yani yukarıda olduğu gibi, bir saat, bir gün... şeklinde olunca, zaman kelimesinden sonra bir virgül ve ondan sonra da (s) harfi getirilir. Zaman kelimesinin çoğul olması halinde (s) harfinden sonra sadece bir virgül getirilir.

two days

iki gün

a two days' wait

iki günlük bir bekleme

After a two days' wait I wrote him a letter.

İki günlük (bir) beklemeden sonra ona bir mektup yazdım.

Bu kalıptaki terimde sondaki kelime daima **wait** değildir. Daha sık olarak (tatil) anlamına gelen **holiday** kelimesi yer alır.

I have a two weeks' holiday next month.

Gelecek ay iki haftalık bir tatilim var.

When do you have a month's holiday?

Ne zaman bir aylık tatilin var?

Özel olarak (istirahat, teneffüs) anlamına da gelen break kelimesi bu kalıpta çok sık görülen zaman kelimelerindendir.

a five minutes' break Beş dakikalık teneffüs (istirahat)
We are very tired. Let's have a Çok yorulduk. Beş dakikalık (bir)
five minutes break. teneffüs yapalım.

Bu kalıpta görülen diğer kelimeler şunlardır:

a ten minutes' walk on dakikalık yürüyüş.
You can get to the station after On dakikalık (bir) yürüyüşten sonra
a ten minutes' walk. istasyona varabilirsiniz.
a two days' journey (trip, travel) iki günlük (bir) seyahat
They got to Paris after a two days' İki günlük (bir) seyahattan sonra
journey. Paris'e vardılar.
a three hours' run üç saatlik bir koşma (koşuş)
The policeman caught the thief Üç saatlik (bir) koşuştan sonra polis
after a three hours' run. hırsızı yakaladı.

Bu kelimelerin dışında bütün isim fiiller bu kalıpta yer alabilirler:

He went to bed after an hour's Bir saatlik okuyuştan sonra yattı.
reading.
They reached the top of the moun- Üç haftalık (bir) tırmanıştan sonra
tain after a three weeks' climbing. dağın tepesine vardılar.

to go with

«Uymak, gitmek (renk bakımından), olmak» anlamında bir deyimdir.

Blue doesn't go with green. Mavi yeşille gitmez (birbirine uymaz-
lar).
Does this tie go with this shirt? Bu kravat bu gömlekle gider mi?
(Uyar mı?)
Her handbag didn't go with her hat. Elçantası şapkasına uymadı.
What does brown go with? Kahverengi ne ile gider? (Hangi renk
uyar)
Which blouse goes with my skirt? Etekliğimle hangi bluz gider? (uyar)

just a minute

Türkçede, karşınızdaki şahsın biraz beklemesini söylerken, «bir da-
kika» sözü ne anlama geliyorsa İngilizcede de just a minute aynı işi görür.

Just a minute. I'll bring your packet.

Just a minute madam. You can't cross the road now. The red light is on.

Bir dakika, (bir dakika müsaade edin) paketinizi getireceğim.

Bir dakika madam; şimdi yolu geçemezsiniz. Kırmızı ışık yanıyor.

cost

«değerinde olmak, fiatı olmak» anlamındadır.

This coat costs ten pounds.

I can't buy this car; it costs twenty thousand liras.

Bu ceket on pound değerindedir. (Bu ceketin fiatı on pound'dur.)

Bu otomobili alamam; fiatı yirmi bin liradır.

WHICH HANDBAG?

In a London shop Hilda Mond was looking at two handbags.

«Which do you like better, Tom?» she asked.

«I like them both,» he said. He was sitting quietly on a chair. He did not know much about women's handbags: they all looked the same to him. He was a little tired after an hour's wait: but when he went to a shop with his wife, he always had to wait.

The shopgirl was very kind. She opened the blue handbag and showed Hilda for the tenth time all the parts inside. Hilda opened the white bag and looked at them together. They both cost the same: three pounds. But the white bag was bigger than the blue.

Ten minutes later Tom and his wife left the shop. Hilda was carrying the blue handbag. They walked to the station and got into the train to Liverpool.

«A beautiful handbag!» said Tom.

«I'm not sure.» said Hilda. «I bought the wrong bag.»

«Why?»

«I liked the white one better. Women can use a white handbag with different dresses and different hats. White will go with any other colour. But I can't use this blue handbag with a red dress or a green dress.»

«I don't know,» he said. «You know better. But if you think that, why did you buy the blue one?» He looked at his watch. «I'll go back to the shop and change it for you» he said. «The girl was very kind. I'm sure that she'll change it if you want the white one.»

«But there isn't time,» Hilda said.

«I have eighteen minutes before the train leaves,» he said. He opened the door. «Give me the bag. Here's your ticket. I'll try to catch the train, but if I don't come, you must go on. I'll come on the next train.»

He ran out of the station with the blue handbag in his hand. He crossed the road outside the station, ran along it and turned left. Was this the street? No! He went back and turned right instead of left. Yes, this was the way. There was the shop. He could see it at the end of the street.

People were watching him.

A policeman raised his hand and stopped Tom. «Just a minute, sir; just a minute! Where are you going with that handbag?»

«To the shop!» Tom cried. He pointed to the shop and looked at his watch. Fourteen minutes!

«Which shop, Sir?»

«There at the end of the street. I want to change the bag for my wife.»

«I'll come with you, sir.»

«You can come with me if you like,» said Tom, «but you must run. I'll miss my train.»

The policeman walked. Tom started to run again, but the policeman stopped him. «We'll wait, sir, please,» he said.

When they reached the shop, the girl was showing a large green handbag to a fat woman in a green dress.

«Please,» Tom cried, «will you change this blue bag with the white one? My wife bought the wrong bag.»

The fat woman looked with surprise. «I was here first,» she said.

«Did you sell this handbag to this man, miss?» asked the policeman.

The girl looked at Tom's face and the bag. «Yes,» she said.

Tom laughed and the policeman walked out with an angry look.

«Please change this for me quickly,» Tom cried. He looked at the fat woman. «I have to catch a train. Will you change it?» he asked the girl. «The white bag's the same price: three pounds.»

«I haven't much time myself,» said the woman. «I have to go home to get the dinner ready.»

The girl was looking at some white handbags in the shop-window. «Which bag was it?» she asked. «I have seven or eight white bags here for three pounds each.»

When Tom looked at them, they all seemed the same to him. «This is the right one,» he said. «No, wait a minute. No, it is the other one. Yes, that's it. Will you change it?»

«Certainly,» said the girl. «Are you sure that this is the right bag?»

«Yes, yes.» Tom looked at his watch. Nine minutes! «Please put it in a paper bag,» he said. «I don't want the policeman to stop me again.»

She put it into a paper bag and he ran out of the shop and along the street to the station. He reached the station, but he was on the wrong side of the road. He had to cross it. There were too many cars, and he waited. He looked at the station clock. Four minutes now! But he still had to wait.

At last he ran across the road in front of two taxis. Angry cries followed him. He looked at his watch. He had a lot of time: more than two minutes.

He found the train and walked slowly to Hilda. He could see her pretty face at the window. She was waiting for him, and she opened the door. He got in and the train started.

«Oh Tom,» she said; «I thought that you weren't coming in time!»

«Here's the bag,» he said.

«Thank you, Tom, very much,» she said. She took it out of the paper.

«Oh, Tom! It isn't the right bag!»

HANGİ ELÇANTASI?

Bir Londra dükkânında (mağazasında) Hilda Mond iki elçantasına bakıyordu.

«Hangisini daha çok seviyorsun (beğeniyorsun) Tom?» diye sordu.

«Onların her ikisini (de) beğeniyorum,» dedi. O sessizce bir sandalyede oturuyordu. O kadınların elçantaları hakkında çok bilmiyordu. Onların hepsi ona aynı göründü (görünüyordu). Bir saatlik beklemeden sonra o bir parça yorgundu, fakat karısıyla bir mağazaya gittiği zaman, daima beklemek mecburiyetinde idi.

Tezgâhtar kız çok kibardı. Mavi elçantasını açtı ve Hilda'ya onuncu defa içerdeki bütün kısımları gösterdi. Hilda beyaz çantayı açtı ve onlara birlikte baktı. İki (de) aynı (fiyata) mal oluyordu: üç pound. Fakat beyaz çanta maviden daha büyüktü.

On dakika sonra Tom ve karısı mağazayı terketti. Hilda mavi elçantasını taşıyordu. Onlar istasyona yürüdüler ve Liverpool'a (giden) trenin içine girdiler (bindiler).

«Güzel bir elçantası.» dedi Tom.

«Emin değilim,» dedi Hilda. «Ben yanlış çantayı satın aldım.»

«Niçin?»

«Beyazını daha çok beğendim. Kadımlar beyaz bir elçantasını değişik elbiselerle ve değişik şapkalarla kullanabilirler. Beyaz herhangi bir diğer renkle gider (uyar). Fakat ben bu mavi elçantasını kırmızı bir elbise veya yeşil bir elbise ile kullanamam.»

«Bilmiyorum,» dedi. «Sen daha iyi bilirsin. Fakat bunu düşünüyorsan niçin mavisini satın aldın?» Saatine baktı. «Mağazaya geri gideceğim (döneceğim) ve onu senin için değiştireceğim,» dedi. «Kız çok kibardı. Eğer beyazını istiyorsan eminim ki onu değiştirecek.»

«Fakat vakit yok,» dedi Hilda.

«Tren hareket etmeden önce (edinceye kadar) onsekiz dakikam var,» dedi. O kapıyı açtı. «Bana çantayı ver. Biletin burada (işte biletin). Ben trene yetişmeğe çalışacağım, fakat gelmezsem, sen devam etmelisin. Ben ondan sonraki trenle geleceğim.»

Elinde mavi elçantası ile istasyondan (dışarıya) koştu. İstasyonun dışındaki yolu geçti, onun boyunca koştu ve sola döndü. Cadde bu muydu? Hayır! Geri gitti ve sol yerine sağa döndü. Evet yol buydu. Mağaza oradaydı. Onu yolun nihayetinde görebiliyordu.

İnsanlar onu seyrediyorlardı.

Bir polis elini yükseltti (kaldırdı) ve Tom'u durdurdu. «Bir dakika, efendim (bayım), bir dakika. O elçantası ile nereye gidiyorsunuz?»

«Mağazaya» diye bağırdı Tom. Mağazayı (eliyle) gösterdi ve saatine baktı. Ondört dakika!

«Hangi mağaza, bayım?»

«Orada caddenin nihayetinde. Çantayı karım için değiştirmek istiyorum.»

«Ben sizinle geleceğim, bayım.»

«Arzu ediyorsanız benimle gelebilirsiniz,» dedi Tom, «fakat koşmalısınız. Trenimi kaçıracağım.»

Polis yürüdü. Tom tekrar koşmağa başladı, fakat polis onu durdurdu. «Yürüyeceğiz bayım, lütfen» dedi.

Mağazaya vardıkları zaman, kız, yeşil elbiseli şişman bir kadına büyük bir yeşil elçantası gösteriyordu.

«Lütfen,» diye Tom bağırdı, «bu mavi çantayı beyazıyla değiştirir misiniz? Karım yanlış çantayı satın aldı.»

Şişman kadın hayretle baktı. «Önce ben buradaydım.» dedi.

«Bu elçantasını bu adama siz mi sattınız, bayan?» diye sordu polis.

Kız Tom'un yüzüne ve çantaya baktı. «Evet,» dedi.

Tom güldü ve polis kızgın bir bakışla dışarı yürüdü.

«Lütfen bunu benim için çabucak değiştirin,» diye bağırdı Tom. Şişman kadına baktı. «Bir trene yetişmek mecburiyetindeyim. Onu değiştirir misiniz?» diye kızı sordu. «Beyaz çanta aynı fiyattır, üç pound.»

«Ben kendim (de) fazla vakte sahip değilim (benim de fazla vaktim yok),» dedi kadın. «Yemeği hazırlamak için eve gitmek mecburiyetindeyim.»

Kız vitrindeki bazı beyaz elçantalarına bakıyordu. «O hangi çantaydı?» diye sordu. «Benim burada herbiri üç pound olan yedi veya sekiz beyaz çantam var.»

Tom onlara baktığı zaman, onların hepsi ona aynı göründü. «Bu doğru olanıdır,» dedi. «Hayır, bir dakika bekleyin. Hayır o diğeridir. Evet odur. Onu değiştirir misiniz?»

«Pek tabii» dedi kız. «Bunun doğru çanta olduğundan emin misiniz?»

«Evet, evet.» Tom saatine baktı, dokuz dakika! «Lütfen onu bir kâğıt torbaya koyun,» dedi. «Polisin beni yine durdurmasını istemiyorum.»

Onu bir kâğıt torbaya koydu ve (Tom) mağazadan dışarıya ve cadde boyunca istasyona koştu. İstasyona vardı, fakat yolun yanlış tarafında idi. Onu geçmek mecburiyetinde idi. Pek çok araba vardı, ve o bekledi. İstasyon saatine baktı. Şimdi dört dakika! Fakat o hâlâ beklemek mecburiyetinde idi.

En nihayet iki taksinin önünde (önünden) karşıdan karşıya koştu. Kızgın bağırmalar onu takip etti. Saatine baktı. Çok vakti vardı, iki dakikadan fazla.

Treni buldu ve yavaşça Hilda'ya yürüdü. Pencerede onun güzel yüzünü görebiliyordu. O onu bekliyordu, o kapıyı açtı. İçeri girdi ve tren hareket etti.

«Oh, Tom» dedi, «vaktinde gelmeyeceğini zannettim.»

«Çanta burada (işte çanta)» dedi.

«Teşekkür ederim, Tom, pek çok,» dedi. Onu kâğıttan dışarıya aldı (çıkardı)

«Oh, Tom! O doğru çanta değil!»

UNIT	ÜNİTE
TWENTY-TWO	YİRMİ İKİ
22	

GELECEK ZAMAN

Birinci kursumuzun 35. dersinde ilk defa incelemeye başladığımız gelecek zamanın fiillere shall veya will eklenerek teşkil edildiğini öğrenmiştik.

I shall go.
You will clean.

Gideceğim.
Temizliyeceksin.

55. dersimizde shall ve will ile yapılan gelecek zaman şeklini going to ile yapılan gelecek zaman şekliyle karşılaştırmıştık.

She will read.
She is going to read.

Okuyacak.
Okuyacak.

Türkçeye tercümelemleri bakımından aralarında hiç bir fark yokmuş gibi görünen bu iki gelecek zaman şeklinin İngilizceleri arasında büyük anlam farkları olduğunu yine aynı derste görmüş ve going to ile yapılmış olanların daima bir ön niyet, karar veya hazırlık sonunda söylendiğini öğrenmiştik.

Şimdiki zamanın da, Türkçede olduğu gibi, gelecek zaman anlamında da kullanıldığını örnekler üzerinde görmüştük.

I am going now.
I am going to-morrow.

Şimdi gidiyorum. (Şimdiki zaman)
Yarın gidiyorum. (Gelecek zaman)

She is leaving Turkey next week. Gelecek hafta Türkiyeden ayrılıyor. They are coming at the end of June. Haziran sonunda geliyorlar.

Bu cümlelerde pek yakın bir gelecek zaman ifadeleri vardır.

Bu dersimizde **shall** ve **will**'in gelecek zaman olarak kullanılmasını daha etraflı inceleyeceğiz.

Gramer kitaplarında gelecek zaman kipinin **shall**, **will** ile yapıldığı her ne kadar birinci planda anlatılırsa da tatbikatta diğer şekillerle (yani şimdiki zamanla, **going to** ile) yapılan gelecek zaman cümlelerine **shall**, **will** ile yapılmış gelecek zaman cümlelerinden daha çok rastlanır.

Bu dersimizde **shall**, **will** ile yapılmış gelecek zaman cümlelerinin verdiği anlamı, diğer şekillerle karşılaştırarak inceliyelim:

Going to ile yapılmış bir cümlede, öznenin o işi yapmakta azimli olduğu ve buna önceden kararlı bulunduğu anlatılır.

He is going to be a doctor.

Bir doktor olacak. (Bunda kararlı ve azimli)

Shall, **will** ile yapılan bir gelecek zaman cümlesinde ise böyle bir katıyet yoktur. **Shall**, **will** ile yapılmış cümleler, istikbalde olması pek kaçınılmaz ve pek tabii bir işi anlatmakta,

I shall be 35 next year.

Gelecek sene 35 olacağım.

Tomorrow will be Sunday.

Yarın pazar olacak.

We shall all die.

Hepimiz öleceğiz.

Tomorrow will be too late.

Yarın çok geç olacak.

alışkanlıkların ifadesinde,

I shall get up at seven o'clock as usual.

Her zaman olduğu gibi yedide kalkacağım.

İleride belirsiz bir zamanda yapılacak bir işi anlatmakta,

She will come to Turkey again after a few years. Birkaç yıl sonra tekrar Türkiyeye gelecek.

tahmin ve şart cümlelerinde kullanılır.

I think he'll change his mind.

Zannedirim fikrini değiştirecek.

If you go there you will see them.

Oraya gidersen onları göreceksin.

Aşağıya şimdiki zaman, going to ve shall, will ile yapılmış gelecek zaman cümleleri ve yanlarına parantez içinde kısa açıklamalar veriyoruz. Bunları tetkik ediniz.

**He is going to sell his house.
They are returning tomorrow.**

It will get dark after seven.

We shall begin the lesson at nine o'clock.

She will see you again.

I think he will be here before eleven.

If you go now, you will see them.

Where will you be next year?

If they study their lessons carefully, they will learn quickly.

We shall stay at this hotel as usual.

I am going to finish this book in two days.

They will come to Turkey again with their friends.

Our holiday will begin tomorrow.

When will she begin washing the plates?

He is going to change everything in the kitchen.

I suppose they won't be here before nine o'clock.

If they go quickly, they will catch the train.

She isn't going to give you any money.

All the books will be sold before August.

**Evini satacak. (Satmakta kararlı)
Yarın dönüyorlar. -dönecekler. (Yarın istikbal)**

**Yediden sonra hava kararacak. (Kacınılmaz ve tabii bir olay)
Derse saat dokuzda başlayacağız.**

Sizi tekrar görecek. (Belirsiz bir istikbal)

Zannederim onbirden önce burada olacak. (İhtimal)

Şimdi gidersen onları göreceksin. (Şart cümlesi)

Gelecek yıl nerede olacaksınız?

Derslerine dikkatli çalışırlarsa çabuk öğrenecekler.

Her zaman olduğu gibi bu otele kalacağız.

Bu kitabı iki günde bitireceğim.

Arkadaşlarıyla tekrar Türkiyeye gelecekler.

Tatilimiz yarın başlayacak.

Tabakları yıkamaya ne zaman başlayacak?

Mutfaktaki her şeyi değiştirecek.

Zannederim saat dokuzdan evvel burada olmayacaklar.

Çabuk giderlerse trene yetişecekler.

Size hiç para vermiyecek.

Ağustostan evvel bütün kitaplar satılmış olacak.

EXERCISES

I

Boş yerleri doldurunuz.

1 — He is going give me some money. 2 — She stay with us when she comes to London. 3 — You be able to speak English if you study the lessons. 4 — A blue bag doesn't go a green dress. 5 — Just minute sir, may I see your passport? 6 — We miss the train if we don't start at once. 7 — The policeman pointed the man. 8 — They going to buy an apartment at Şişli. 9 — Do you think she remember our names? 10 — It be hot next week. 11 — What is wrong your car? 12 — Everything is order at his office. 13 — She turns the radio when she comes home. 14 — I'll keep this flower myself. 15 — What can you do my bicycle? Some parts of it are broken.

II

Translate into Turkish.

1 — They will close the shop at eight. 2 — Could I keep this as a present? 3 — We shall spend a night in London when we go to England. 4 — I want everything to be in order in my apartment. 5 — This hat costs fifty liras. — How many spare wheels have you in your car? 7 — The old man pointed to the mountain. 8 — Where will the tourists be next week? 9 — She kept her husband's watch to herself. 10 — Can you do anything about the child's bicycle? 11 — Something went wrong with our car and we had to wait several hours. 12 — She likes this painting better. — After a two hours' wait the girl came. 14 — This hat doesn't go with your yellow dress. 15 — It is a good thing that the train came ten minutes late. 16 — Will you please turn on the lights? 17 — Does it matter if I use their telephone? 18 — It is only a ten minutes' walk. 19 — After a two days' journey we arrived in London. 20 — The man shot ten birds.

III

Translate into English.

1 — İstanbulda iki gün geçireceğiz. 2 — Bu kütüphanede her şey yerli yerindedir. 3 — Otomobilimde bir yedek lastik (tekerlek) yok. 4 — Senin

mektuplarını muhafaza etmek istemiyorum. 5 — Kız büyük kapıyı işaret etti. 6 — Üç günlük seyahatten sonra gemi Londraya vardı 7 — Erken gelerseniz onları göreceksiniz. 8 — Zannederim başka bir otelde kalacaklar. 9 — Yeşil bir elçantası siyah ayakkabılarla uymaz. (gitmez) 10 — Treni kaçırmak istemezseniz erken kalkmalısınız. 11 — Polis elini kaldırdı ve adamı durdurdu. 12 — Çantanın iç kısmını gördünüz mü? 13 — Bir dakika, (bir dakika müsaade) size başka bir şapka göstereceğim, eminim onu daha çok seveceksiniz. (Tercih edeceksiniz) 14 — Her yıl üç haftalık bir tatilimiz var. 15 — Her zaman olduğu gibi cumartesi günü sinemaya gideceğiz.

18. derste ki çalışmaların yapılmış şekilleri

I

1 — to 2 — up 3 — to 4 — up 5 — to 6 — to 7 — on 8 — in 9 — off
10 — in

II

1 — They often go to the mountain. 2 — She drives her car slowly. 3 — We never have tea at five o'clock. 4 — He is always a good student. 5 — She sometimes makes a lot of mistakes. 6 — They can't get up early in the morning. 7 — We seldom go to the theatre. 8 — She seldom comes to our parties. 9 — They usually get up early in the morning. 10 — This small boy can hardly understand these books.

III

1 — Uyuyan adam aniden gözlerini açtı. 2 — Ağacın gölgesinde oturuyorduk. 3 — Kayın validesi öğretmendir. 4 — Arabayı yavaş sürer. 5 — Zannederim kütüphaneden sorumlu adam sizsiniz. 6 — Türkçe cümleleri İngilizceye çevirirken sık sık yanlış yaparlar. 7 — Onları nadiren parkta görürüz. 8 — Onları hemen hemen hiç anlayamazsınız. (Onları zor anlayabilirsiniz.) 9 — Komşularımızı sık sık ziyaret ederiz. 10 — Bebek otomobilde uykuya daldı.

IV

1 — Wake up; it is eight o'clock. 2 — What else will you eat? 3 — we go to the cinema twice a week. 4 — We always go to school at eight o'clock. 5 — They are always tired. 6 — Robert sometimes comes to school late. 7 — We never drink coffee in the morning. 8 — Don't worry; your son will be better in two weeks. 9 — Did you wake up early this morning? 10 — Shut the windows quickly and come here.

to take off

çıkarmak

He doesn't take off his hat.

O şapkasını çıkarmaz.

Robert took off his hat.

Robert şapkasını çıkardı.

I will take off my coat because it is hot here.

Ceketimi çıkaracağım çünkü burası sıcak.

Please take your shoes off before you come in.

Lütfen girmeden önce ayakkabılarınızı çıkar.

at all

hiç, katiyen

He is not a good man at all.

O hiç (katiyen) iyi bir adam değildir.

I am not tired at all.

Hiç yorgun değilim.

Your friend is not clever at all.

Arkadaşın hiç akıllı değildir.

You aren't polite at all. You took my book without asking me.

Hiç terbiyeli değilsiniz. Kitabımı bana sormadan aldınız.

to put on

giymek

**Can't you put on
something else?**

**Başka bir şey
giyemez misin?**

I will put on my new coat.

Yeni ceketimi giyeceğim.

Did he put on his brown overcoat?

Kahverengi paltosunu mu giydi?

to take a bus (taxi etc.)

otobüse (taksiye vs.) binmek

Do you take a bus every morning?

Her sabah otobüse mi binersiniz?

She sometimes takes a taxi.

O bazen taksiye biner.

I don't take a bus in the morning. I go there on foot.

Sabahleyin otobüse binmem. Oraya yayan giderim.

We wanted to take a taxi, but we hadn't enough money.

Bir taksiye binmek istedik, fakat yeterli paramız yoktu.

by mistake

yanlışlıkla, bilmeden

I took your glass by mistake.

Bardağınızı yanlışlıkla aldım.

He took the wrong bus by mistake.

Bilmeden yanlış otobüse bindi.

**You took the wrong
pills by mistake.**

Bilmeden yanlış hapları aldın.

to come from

(bir yer) ... li olmak

I come from Texas.

Ben Teksaslıyım.

Where do you come from?

Sen nerelisin?

Mr friend comes from California.

Arkadaşım Kaliforniyalı.

They come from London, but I come from Birmingham.

Onlar Londralı, fakat ben Birminghamlıyım.

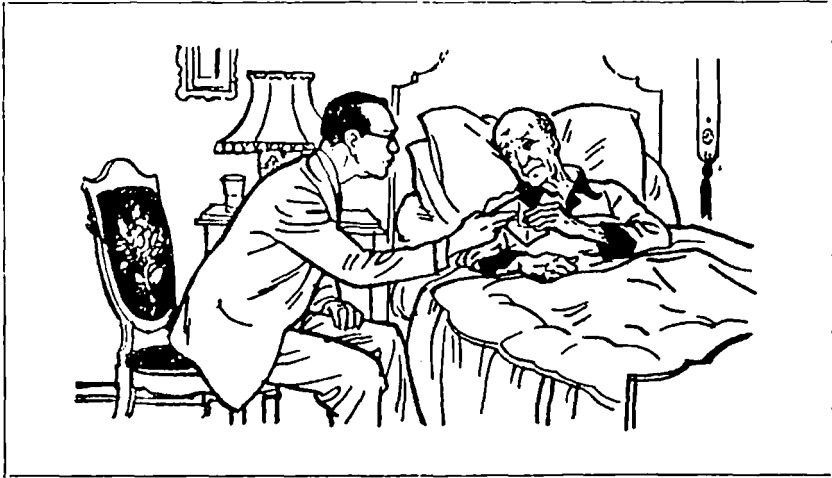
UNIT

TWENTY-THREE

ÜNİTE

YİRMİ ÜÇ

23

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

college [kolic]

kolej

customer [kastımı]

müşteri

death [det]

ölüm

heart [ha:t]

kalp

lately [leytli]

yakınlarda

lawyer [lo:yı]

avukat

marry [meri]	evlenmek	Scotland	İskoçya
own [oun]	kendi	[skotlnd]	
ought [o:t]	...meli, ...malı	servant [sö:vınt]	uşak
rather [ra:di]	oldukça	trouble [trabl]	dert, üzüntü

AÇIKLAMALAR

on business

«vazifeli olarak, vazifeyle» anlamındadır.

I'll go to İzmir on business.
Did they come here as tourists or on business?
Mr. Green came to our village on business.

İzmir'e vazifeli olarak gideceğim.
Buraya turist olarak mı yoksa vazifeyle mi geldiler?
Mr. Green köyümüze vazifeli olarak geldi.

own

«kendi» anlamında olan bu kelimenin kullanımını aşağıdaki örneklerde tetkik ediniz.

This is his own house.
You must bring your own books.
I saw it with my own eyes.
She killed her own father.
It is your own mistake.
They came in their own car.
This is Ahmet's hat, but the other is my own.

Bu onun kendi evidir.
Kendi kitaplarınızı getirmelisiniz.
Onu kendi gözlerimle gördüm.
Kendi babasını öldürdü.
O sizin kendi hatanız.
Kendi otomobilleriyle geldiler.
Bu Ahmedin şapkasıdır, fakat diğeri kendiminkidir.

ought to

Türkçeye çevrilisi bakımından must yardımcı fiiline benzer. Fakat anlam bakımından farklıdır. Vazife veya ahlâkî bir mecburiyet gösterir.

You ought to help poor people.
She ought to be polite to our guests.

Fakir insanlara yardım etmelisin.
Bizim misafirlerimize (karşı) terbiyeli olmalı.

They ought to start their work early in the morning.

You ought to be careful when you carry the vases and other expensive things.

A shopgirl ought to know how to please a customer.

I ought to thank you for your help.

İşlerine sabahleyin erken başlamalıdır.

Vazoları ve diğer pahalı şeyleri taşıırken dikkatli olmalısınız.

Bir tezgâhtar kız müşterinin nasıl memnun edileceğini bilmelidir.

Yardımanız için size teşekkür etmeliyim.

far away

Anlamları birbirine yakın olan **far** ve **away** kelimeleri birlikte kullanılabilirler ve «uzakta» anlamını verirler.

The church is far away.

The lawyers were far away.

His house is far away; we can't get there before six.

Old days are far away now.

Kilise uzaktadır.

Avukatlar uzaktaydı.

Onun evi uzaktadır; oraya altıdan evvel varamayız.

Eski günler şimdi uzaktadır.

lately

«geç» anlamında olan **late** kelimesine **ly** zarf takısı ilâve edilirse «son zamanlarda» anlamını verir.

Have you seen them?

Have you seen them lately?

I haven't read short stories lately.

She hasn't visited us lately.

They have not eaten meat lately.

Onları gördün mü?

Son zamanlarda (yakınlarda) onları gördün mü?

Yakınlarda kısa hikâyeler okumadım.

Son zamanlarda bizi ziyaret etmedi.

Son zamanlarda et yemediler.

to have trouble with

«Bir şeyle veya bir kimseyle başı dertte olmak» anlamında bir deyimdir.

I have trouble with my car.

Arabamla başım derttedir.

He has trouble with his daughter. Kızıyla başı derttedir.
He had trouble with his heart. Kalbi ile başı dertteydi. (Kalbinden sıkıntısı vardı.)

A DEAD MAN'S LETTER

I knew Robert Patten quite well before he died. He lived most of his life in Scotland, but he often came to London on business. He had two rooms in London. He spent four or five days in them every month, and then went away again.

He was not a very old man; when he died he was only seventy-two. He was still strong but he was having a little trouble with his heart. That was about four years before his death. But he was a rich man; he had his own car and he did not need to walk much. I told him to live his life quietly, but he only laughed.

I saw him often in London in the other months and years which followed my first visit. We liked each other, and I became not only his doctor but his friend too.

One evening I was called to the telephone. It was Patten's servant, and he asked me to come at once. Patten was very ill.

When I went to his room I found my friend in bed, and I did not like the colour of his face at all.

«What have you done to yourself?» I asked.

«He doesn't rest, sir,» said the servant.

I listened to Patten's heart and Patten watched my face.

«Yes, I know,» he said. «I'm dying this time.» His voice was not very strong that night.

I did not answer. We both knew the truth.

«It has come very quickly,» he said.

«You ought not to talk,» I said. «Just rest.»

He put a letter into my hands. «Give this to Trout,» he said.

I looked at the envelope. The name and address were written on it: Mr. William Trout, Holloway Road, Burton Hill.

«Can't I send it by post?» I asked.

«I don't know the number of his house,» Patten said. «I can't remember it. Trout must get this letter.»

I again told him not to talk, and he rested for a minute. But then he went on.

«If Trout isn't there,» he said, «find him and give the letter to him. Will you do that for me? My lawyers are far away, and you're a good friend.»

«I will do that» I answered. What else could I answer?

«There's another thing,» he said. «I've asked Trout in the let...»

Patten's voice stopped in the middle of the word. His head fell back. He never spoke again. I stayed by his bed until he died.

During the two weeks after his death I was very busy. I kept the envelope in a safe place. It is a long way from London to Burton Hill, but I had to take the letter there myself.

One Tuesday morning, I set out in my old car and left London just as the sun was coming up over the house-tops.

The car did not run very well. Once when I was about half-way to Burton Hill it stopped on the road.

I reached Burton Hill at about one o'clock, and went into a hotel for something to eat. I asked the girl who brought my food some questions about the town. I did not know it at all, and I wanted to find Holloway Road.

«Go to the right when you leave the hotel,» she said, «and drive about half a mile. You will come to the college on your left. It's a big building, and you'll easily find it. Turn left at the college, and you'll be in Holloway Road.» I thanked her and went out. I soon found Holloway Road, but I did not know the number of Trout's house. I went into a small shop.

«Do you know a Mr. Trout who lives in this road?» I asked.

«No, sir,» said the woman.

I went to the police station, and they were able to give me a little more news, but not much.

«Mr. Trout once lived in Number 45,» said a policeman, «but he left some years ago.»

«Where does he live now?» I asked. This was going to give me some trouble.

But they could not tell me. «We've had no news about him lately, sir,» the policeman said, «but if you leave your name and address, I'll write to you if we find him.»

I gave him my London address and went out. I could do nothing more then, but I went to look at Number 45. It was a poor house, and I was rather surprised. It was a small house for the friend of a rich man.

(devamı 25. derste)

ÖLÜ BİR ADAMIN MEKTUBU

Robert Patten'i ölmeden evvel çok iyi tanırdım. Hayatının çoğunu İskoçyada yaşadı, fakat iş üzerine (iş için) sık sık Londraya geldi. Londra'da iki odası vardı. Her ay bunlarda dört veya beş gün geçirdi, sonra tekrar uzaklaştı (gitti).

Çok yaşlı bir adam değildi, öldüğü zaman sadece yetmişiki yaşında idi. Hâlâ kuvvetli idi fakat kalbi ile bir parça üzüntüsü (derdi) vardı. Bu ölümünden tahminen dört sene evveldi. Fakat o zengin bir adamdı, kendi arabası vardı ve çok yürümeğe mecbur değildi. Ben ona hayatını sakince yaşamasını söyledim, fakat o sadece güldü.

İlk ziyaretimi takip eden diğer aylarda ve yıllarda onu Londra'da sık sık gördüm. Birbirimizi sevdik, ve ben onun sadece doktoru değil, arkadaşı oldum.

Bir akşam telefona çağırıldım. O Patten'in uşağıydı, derhal gelmemi istedi. Patten çok hastaydı.

Odasına gittiğim zaman arkadaşımı yatakta buldum, ve yüzünün rengini hiç beğenmedim.

«Kendinize ne yaptınız?» diye sordum.

«İstirahat etmiyor, efendim,» dedi uşak.

Patten'in kalbini dinledim ve Patten benim yüzümü seyretti.

«Evet, biliyorum,» dedi. «Bu sefer ölüyorum.» Sesi o gece çok kuvvetli değildi.

Cevap vermedim. Her ikimiz de hakikati biliyorduk.

«Çok süratli geldi,» dedi.

«Konuşmamalısınız (konuşmanız doğru olmaz),» dedim. «Sadece dinlenin.»

Ellerimin içine bir mektup koydu. «Bunu Trout'a verin,» dedi.

Zarfa baktım. İsim ve adres onun üstüne yazılmıştı: Mr. William Trout, Holloway Road, Burton Hill.

«Bunu postayla gönderemez miyim?» diye sordum.

«Evinin numarasını bilmiyorum,» dedi Patten. «Onu hatırlıyamıyorum. Trout bu mektubu (mutlaka) almalı.»

Ona tekrar konuşmamasını söyledim, ve o bir dakika için dinlendi. Fakat sonra devam etti.

«Eğer Trout orada değilse,» dedi, «onu bulun ve mektubu ona verin. Bunu benim için yapar mısınız? Avukatlarım (çok) uzaklarda, ve siz iyi bir arkadaşsınız.»

«Bunu yapacağım,» diye cevap verdim. Başka ne cevap verebilirdim?

«Bir diğer şey var,» dedi. «Rica ettim Trout'tan mek...»

Patten'in sesi kelimenin ortasında durdu. Başı geriye düştü. Bir daha hiç konuşmadı. Ölünceye kadar yatağının yanı başında kaldım.

Ölümünden sonraki iki hafta zarfında çok meşguldüm. Zarfı emin bir yerde muhafaza ettim. Londra'dan Burton Hill'e uzun bir yoldur, fakat mektubu oraya kendim götürmek mecburiyetinde idim.

Bir salı sabahı, eski arabamda yola çıktım ve tam güneş ev damlarının üstüne yükseliyorken Londra'dan ayrıldım.

Araba çok iyi çalışmıyordu. Bir defasında, Burton Hill'e yarı yolda iken, yolda durdu.

Burton Hill'e takriben saat birde vardım, ve yemek için bir otele girdim. Yemeğimi getiren kıza şehir (kasaba) hakkında sorular sordum. Onu hiç bilmiyordum, ve Holloway Road'u bulmak istiyordum.

«Otelı terk edince sağa gidin,» dedi, «ve takriben yarım mil sürün. Solunuzda koleje geleceksiniz. O büyük bir binadır, ve onu kolaylıkla bulacaksınız. Kolej'de sola dönün, Holloway Road'da olacaksınız.» Ona teşekkür ettim ve dışarı çıktım. Çok geçmeden Holloway Road'u buldum, fakat Trout'ın evinin numarasını bilmiyordum. Küçük bir dükkâna girdim.

«Bu sokakta oturan bir Mr. Trout biliyor musunuz?» diye sordum.

«Hayır, efendim,» dedi kadın.

Polis istasyonuna (karakola) gittim ve onlar bana bir parça daha fazla bilgi verebildiler, fakat çok değil.

«Mr. Trout bir zamanlar burada 45 numarada oturdu (otururdu),» dedi bir polis «fakat birkaç sene evvel terketti.»

«Şimdi nerede oturuyor?» diye sordum. Bu bana bir parça üzüntü verecekti. (vermek üzereydi).

Fakat onlar bana söyleyemediler. «Onun hakkında son zamanlarda hiç haber almadık, efendim,» dedi polis, «fakat siz isminizi ve adresinizi bırakırsanız, onu bulursak size yazarım.»

Ona Londra adresimi verdim ve dışarı çıktım. O anda daha fazla hiç bir şey yapamazdım, fakat 45 numaraya bakmağa gittim. O fakir bir evdi, ve ben bir hayli şaşırımdım. O zengin bir adamın arkadaşı için küçük bir evdi.

SORULAR ve CEVAPLARI

- Where did Robert Patten live most of his wife?** He lived most of his life in Scotland.
Robert Patten hayatının çoğunu nerede yaşadı? Hayatının çoğunu İskoçyada yaşadı.
- Was he a very old man?** No, he wasn't.
Çok yaşlı bir adam mıydı? Hayır, değildi.
- Was he a poor man or a rich man?** He was a rich man.
Fakir bir adam mıydı yoksa zengin bir adam mıydı? Zengin bir adamdı.
- Who telephoned to the doctor one evening?** Patten's servant.
Bir gece doktora kim telefon etti? Patten'in uşağı.
- Where did the doctor find his friend?** He found his friend in bed.
Doktor arkadaşını nerede buldu? Arkadaşını yatakta buldu.
- What did Patten give the doctor?** He gave the doctor a letter.
Patten doktora ne verdi? Doktora bir mektup verdi.
- Where did the doctor go?** He went to Burton Hill.
Doktor nereye gitti? Burton Hill'e gitti.
- Did he find Mr. William Trout there?** No, he didn't.
Orada Mr. William Trout'u buldu mu? Hayır, bulmadı.

UNIT

TWENTY-FOUR

ÜNİTE

YİRMİ DÖRT

24

going to

Birinci kursumuzda, bir nevi gelecek zaman olarak kullanıldığını kısaca görmüş olduğumuz **going to**, bugün bilhassa Amerikada çok yaygın bir şekilde kullanılmakta olduğundan bu yardımcı fiilin kullanımını daha taferruatlı olarak görelim.

Birinci kursumuzdan da hatırlıyacağınız gibi **going to** bir işi yapmak üzere olmak keyfiyetini anlatıyordu.

She is going to eat her cake.

Hatice is going to clean the windows.

I am going to read my book.

Pastasını yemek üzere. (yiyecek)

Hatice pencereleri temizlemek üzere. (temizleyecek)

Kitabımı okumak üzereyim. (okuyacağım)

Pek tabii ki bu yardımcı fiilin tercümesini «yapmak üzere» şeklinde yapmak hem güzel olmaz hem de bazı hallerde doğru değildir. Bu bakımdan **going to**'nun evvelâ hangi durumda kullanılacağını görelim, ondan sonra nasıl tercüme edilmesi gerektiğini ele alalım.

Going to yardımcı fiili daima (önceden yapılmış bir hazırlık, daha evvel edilmiş bir niyet, verilmiş bir karar) olduğunu anlatır. Böyle bir karar verme, hazırlık yapma, niyet etme yoksa **going to**'yu kullanmak yanlış olur.

It is going to rain.

Yağmur yağacak. (Havanın durumundan bunu anlıyoruz.)

He is going to be ill.

Hasta olacak. (Vaziyeti bunu gösteriyor.)

She is going to die.

Ölecek. (Kalbinin yavaşlamasından, doktorun söylediklerinden anladığıma göre.)

Ahmet is going to pass his class.

Ahmet sınıfını geçecek. (Çok çalışmasından, aldığı güzel notlardan bu anlaşılıyor.)

The little boy is going to fall from the tree.

Küçük çocuk ağaçtan düşecek. (Ağaç üstündeki duruşu bunu gösteriyor.)

Fakat cümlelerin özneleri (ben-I) veya (biz-wə) ise bu yardımcı fiil doğrudan doğruya (karar verdim, niyet ettik) ifade eder.

I am going to kill it.

Onu öldüreceğim. (Aklıma koydum.)

We are going to meet them at the station.

Onları istasyonda karşılayacağız. (Öyle niyet ettik ve karar verdik.)

I am going to finish my letter.

Mektubumu bitireceğim. (Niyet ve kararım böyle.)

We are going to buy a new house.

Yeni bir ev satın alacağız. (Niyet ettik, hazırlık yapıyoruz, para biriktiriyoruz.)

I am going to sell my old car.

Eski arabamı satacağım. (Aklıma koydum.)

We are going to grow cotton next year.

Gelecek yıl pamuk yetiştireceğiz. (Öyle karar verdik. Ona göre hazırlık yaptık.)

I am going to write him a letter.

Ona mektup yazacağım. (Niyetim ve kararım öyle.)

I am going to stop smoking.

Sigara içmeyi bırakacağım. (Niyet ve kararım böyle.)

I am going to be a teacher.

Öğretmen olacağım. (Aklıma koydum.)

Öznelerin (ben) veya (biz) olması halinde bu yardımcı fiilin (karar ve niyet anlattığını) görüyoruz. (Ben ve biz) den gayri kişiler için bu yardımcı fiil ya (niyetini biliyorum) anlatır veya (görünüşe bakılırsa) dan, emin olduğumuz bir hüküm ve kanaat elde ettiğimizi ifade eder.

They are going to die.

Ölecekler. (Hallerine bakarak edindiğim kati kanaat budur.)

He is going to marry Ayşe.

Ayşeyi alacak (evlenecek) (kararımı biliyorum.)

You are going to be happy.

Mutlu olacaksın. (kanaatım budur)

She is going to help her mother.

Annesine yardım edecek. (Yapmakta olduğu hazırlıktan bunu çıkarıyoruz veya bize niyetini kendisi söyledi.)

Going to yardımcı fiilinin **come** ve **go** fiilleri ile de kullanıldığı görülmekte ve duyulmakta ise de bu fiillerle **going to** dan ziyade şimdiki zaman şekillerini kullanmak daha doğru olur.

She is going to come tomorrow.

Yarın gelecek.

yerine

She is coming tomorrow.

Yarın geliyor. (gelecek)

demek daha uygun olur.

Buraya kadar, **going to** yardımcı fiilinin şunları demek istediğini öğrenmiş bulunuyoruz.

1 — Konuşan, sözü söyleyen kişilerle, yani (ben ve biz) le kullanıldığı zaman bu yardımcı fiil (karar ve niyetin) böyle olduğunu anlatır.

2 — Bu kişilerin dışında kalan öznelere kullanılması halinde, bize söylenmiş bir niyet ve kararları yoksa, yapılan hazırlıktan, olayların gelişmesinden, yine «benim» veya «bizim» kanaatimizi ifade eder.

Şu halde içinde **going to** bulunan bir cümlede önceden yapılan bir hazırlık, verilmiş bir karar, edilmiş bir niyet veya bir olay hakkında varılmış kat'i bir kanaat ifadesi mevcuttur. Söylenmek istenen cümlelerde bu yukarıdaki hususların hiç birisi mevcut değilse o zaman **going to** kullanılmaktan sakınmak ve gelecek zamanın diğer şekillerinden birisini tercih etmek şarttır.

I shall be 31 next year.

Gelecek yıl 31 (yaşında) olacağım.

Bu cümlede hiç bir ön hazırlık veya niyet bahis konusu olamaz. Bu bakımdan **shall** yardımcı fiili kullanılmıştır.

Bu yardımcı fiilin soruları daima karşımızdakinin ön niyet, hazırlık ve kararlarını öğrenmek üzere sorduğumuz sorulardır.

What are you going to be?

Ne olacaksın? (Büyüyünce,) (niyet ve hazırlığınız nedir?)

When is he going to marry?	Ne zaman evlenecek? (Niyet ve kararı nedir?)
What are you going to do?	Ne yapacaksın? (Ön karar ve hazırlığın nedir?)
How much are you going to give him?	Ona ne kadar (para) vereceksin? (niyetin nedir?)
When are they going to pay me?	Bana ne zaman paramı verecekler?
Is she going to marry an actor?	Bir aktör (le) mi evlenecek? (öyle mi diyor?)
What is she going to grow in her garden?	Bahçesinde ne yetiştirecek? (kararını biliyor musun?)
What are you going to do this week-end?	Bu hafta sonu ne yapacaksın? (Niyetin ne?)
Where is she going to spend her holiday?	Tatilini nerede geçirecek? (hazırlığı nedir?)

zarfların cümledeki yerleri

18. dersimizde zarfların cümledeki yerlerini görmeye başlamıştık. Bu derste aynı konuyu ele alarak tamamlayacağız.

Zarflar cümlede, görmüş olduğumuz genel kaidelere göre sıralanmalarına rağmen bazan zarfa verdiğimiz öneme göre bu sıralamada değişiklikler yapılır. Bunu Türkçede bir örnek üzerinde tetkik edelim.

Dün okula koşarak gitti.

Bu cümle normal dizide söylenmiş bir sözdür ve öznenin bir işi nasıl, nerede ve ne zaman yaptığı belirtilmiştir. Türkçe dil bilgisinde fiile yakın olarak koyduğumuz zarf önem verdiğimiz zarf olduğundan bu normal cümlede «koşarak» kelimesine önem verilmiştir. Şimdi zarfların yerini değiştirelim.

Okula koşarak dün gitti.

Bu cümle ise bize işin (dün) yapılmış olduğunu önemle belirtmektedir.

Dün koşarak okula gitti.

Bu cümlede belirtilmek istenen işin (okula) doğru yapıldığı keyfiyettir. Özet olarak belirtecek olursak şöyle diyebiliriz: Türkçede fiile en yakın olan zarf belirtilmesi, önem verilmesi istenen zarftır. İngilizcede de durum aynıdır. Önem vermek istememiz halinde zarflar dizisine veya hareket ifade eden fiil kaidelerine bakmaksızın istediğimiz zarfı fiilden sonra söylemek mümkündür.

He went to school running yesterday.	(«Okula», başka bir yere değil.)
He went running to school yesterday.	(«Koşarak»; yürüyerek değil.)
He, yesterday, went running to school.	(«dün», başka zaman değil.)

Zaman zarfında küçük bir değişiklik oldu. (dün) kelimesi fiili takiben gelecek yerde özne ile fiil arasında ve virgüllerle gösterildi. Bu da zaman zarflarına mahsus bir özelliktir. Diğer zarfların mevcut olması halinde fiilin hemen arkasında gelemiyor, ya cümlenin en başında veya özne ile fiil arasında yer alıyor.

zarfların kendi aralarında dizilmeleri.

Yer veya zaman zarfları bir cümlede birkaç tane olabilir. Birkaç yer veya birkaç zaman zarfının bulunması halinde genel kaide bunları küçük yer veya zaman zarfından büyük yer veya zaman zarfına doğru dizmektir.

He works (at his table) (in the small room) (at school.)

Burada üç adet yer zarfı mevcuttur. **At his table** «masasında», **in the small room** «küçük odada», **at school** «okulda» ve verdiğimiz kaideye uyarak küçük yer gösteren zarftan, büyük yer gösteren zarfa doğru sıra takip ederek sıralanmıştır. Aşağıdaki cümlede de aynı durum görülmektedir.

He was born (in a small room) (in his grandfather's house) (by the sea) (in Trabzon.)

Bu cümlede de yine küçük yerden büyük yere doğru bir sıra takip edilmiştir.

Aynı kaide zaman zarfları için de doğrudur.

He gets up at six o'clock every morning in winter. Kışın her sabah saat altıda kalkar.

Bu cümlede mevcut üç zaman zarfı küçükten büyüğe doğru bir sıra takip etmektedir. **at six o'clock** «saat altıda», **every morning** «her sabah», **in winter** «kışın».

They went to the cinema (at 8 o'clock) (in the evening) (last night.)

Bu cümlede de aynı durum görülmektedir.

Bu konuda şunu ilâve edelim; yer ve zaman zarfları bir cümlede kendilerine ait olan yerde belirttiğimiz sıra dahilinde bulunurlar. Bir cümlede hal zarfı varsa onun yerini değiştirmezler. Ancak, biraz önce gördüğümüz gibi, önem verildiği belirtilmek istendiği takdirde zarfların yerleri değiştirilebilir.

CÜMLELER

She is going to give you some money.	Size bir miktar para verecek.
What are you going to do when you finish your school?	Okulunu bitirince ne yapacaksın?
He is going to be a lawyer.	Bir avukat olacak.
I am going to sell my old car;	Eski otomobilimi satacağım; yenisine
I need a new one.	ihtiyacım var.
What is she going to do when she goes to Germany?	Almanya'ya gidince ne yapacak?
He spent most of his time sleeping at the hotel.	Vaktinin çoğunu otelde uyuyarak geçirdi.
If you want to catch the train, you must run instead of walking.	Trene yetişmek isterseniz yürüme yerine koşmalısınız.
He came home at five o'clock in the evening yesterday.	Dün eve akşamleyin saat beşte geldi.
I am going to give you a book.	Sana bir kitap vereceğim.
I'll give you a book if you study your lessons.	Derslerine çalışırsan sana bir kitap vereceğim.
We are going to kill all the animals.	Bütün hayvanları öldüreceğiz.
She is going to buy two new hats.	İki yeni şapka alacak.
We are going to learn all the new words.	Bütün yeni kelimeleri öğreneceğiz.
You can't be there at six o'clock if you drive slowly.	Yavaş sürerseniz saat altıda orada olamazsınız.
The man is going to kill you.	Adam seni öldürecek.

EXERCISES

I

Boş yerleri doldurunuz.

1 — We went to London business. 2 — It is rather hot; let's go the seaside. 3 — This is my own house; I am not going sell it. 4 — You ought give some money your poor mother. 5 — The servant took the plates the table. 6 — His heart is not strong as yours. 7 —

Who is the director this college? 8 — His death was great surprise for his children. 9 — The lawyer's house is away. 10 — She ought come to the office before nine.

II

Bu cümlelerde shall-will yerine going to kullanınız.

1 — I shall write a letter. 2 — He will pay ten thousand pounds for the land. 3 — His daughter will burn her husband's letters. 4 — We shall buy a new car. 5 — Will they start repairing the tractor? 6 — He won't wait for his girl friend any more. 7 — Will the shopgirl work in another shop? 8 — I shall not keep her photos. 9 — She won't return the books you gave. 10 — We shall not waste our time waiting for you.

III

Translate into Turkish.

1 — It is my own money; I can buy anything I want. 2 — She will be a lawyer. 3 — Mr. Miller came to Turkey on business. 4 — You ought to be polite to my friends. 5 — Her father was sent to Scotland on business. 6 — He has trouble with his bicycle. 7 — You haven't drunk good wine lately. 8 — She was rather afraid of her father. 9 — I am going to change everything in this house. 10 — She is going to write a book about Turkey.

IV

Translate into English.

1 — Benim kalbim kuvvetlidir. 2 — Kışın sabahleyin saat sekizde kahvaltı ederiz. 3 — Oldukça yorgunum; sizinle şimdi gelemem. 4 — Hasan bir avukat olmak istiyor. 5 — Son zamanlarda hiç İngiliz filmi görmedik. 6 — Dükkânda birçok müşteriler vardı. 7 — Buraya vazifeli olarak mı geldiniz? 8 — Size kendi atımı göstereceğim. 9 — Eviniz kolejin arkasındadır. 10 — O sizin kendi kaleminiz mi yoksa arkadaşınızın kalemi mi?

22. dersteki çalıştırmaların yapılmış şekilleri

I

1 — to 2 — will 3 — will 4 — with 5 — a 6 — shall (will) 7 — to 8 — are 9 — will 10 — will 11 — with 12 — in 13 — on 14 — to 15 — about

II

1 — Dükkâni saat sekizde kapatacaklar. 2 — Bunu bir hediye olarak saklayabilir miyim? 3 — İngiltereye gittiğimiz zaman Londrada bir gece geçireceğiz. 4 — Apartmanımda her şeyin yerli yerinde olmasını istiyorum. 5 — Bu şapka elli liradır. 6 — Arabanızda kaç yedek lâstik vardır? 7 — İhtiyar adam dağı işaret etti. 8 — Gelecek hafta turistler nerede olacaklar? 9 — Kocasının saatini kendisine sakladı. 10 — Çocuğun bisikletine bir şey yapabilir misin? 11 — Arabamız bozuldu bir kaç saat beklemek mecburiyetinde kaldık. 12 — Bu tabloyu daha çok beğenir. 13 — İki saatlik bir bekleyişten sonra kız geldi. 14 — Bu şapka sarı elbisenle gitmez. 15 — İsbet ki tren on dakika geç geldi. 16 — Lütfen ışıkları yakar mısın? 17 — Onların telefonunu kullanırsam ziyarı var mı? 18 — Sadece on dakikalık bir yürüyüş. 19 — İki günlük bir seyahatten sonra Londraya vardık. 20 — Adam on kuş vurdu.

III

1 — We shall spend two days in Istanbul. 2 — Everything is in order in this library. 3 — There isn't a spare wheel in my car. 4 — I don't want to keep your letters. 5 — The girl pointed to the big door. 6 — After a three days' journey the ship arrived in London. 7 — You'll see them if you come early. 8 — I think they'll stay at another hotel. 9 — A green handbag doesn't go with black shoes. 10 — You must get up early if you don't want to miss the train. 11 — The policeman raised his hand and stopped the man. 12 — Did you see the inside of the handbag? 13 — Just a minute, I'll show you another hat; I am sure you'll like it better. 14 — We have a three weeks' holiday every year. 15 — As usual we'll go to the cinema on Saturday.

UNIT

TWENTY-FIVE

ÜNİTE

YİRMİ BEŞ

25

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

boil [boyl]

burn (burnt-burnt)

[bö:n] [bö:nɫ]

careless [keilis]

fire [fayı]

kaynatmak,

kaynamak

yakmak,

yanmak

dikkatsiz

ateş, ocak

may [mey]

might [mayt]

mind [maynd]

perhaps [pıheps]

sick [sik]

useless [yu:slis]

...bilmek

may'in geçmişi

akıl, fikir

belki

hasta

faydasız

AÇIKLAMALAR

to run

«koşmak» anlamına geldiğini bildiğimiz run fiili makine gibi şeylerle kullanıldığı zaman «çalışmak, çalışır durumda olmak» anlamını da verir.

This machine doesn't run.

Bu makina çalışmaz. (çalışmıyor)

The car didn't run well.

Otomobil iyi çalışmadı.

The machine is running silently.

Makine sessiz çalışıyor.

His car didn't run because it was very cold.

Çok soğuk olduğu için otomobili çalışmadı.

to change one's mind

Bir şahsın «fikrini değiştirmesi» anlamında bir deyimdir.

I changed my mind.

Fikrimi değiştirdim.

He changed his mind.

Fikrini değiştirdi.

Why did you change your mind?

Fikrini niçin değiştirdin?

She had promised to visit them, but she changed her mind and went to the cinema.

Onları ziyaret etmeyi vadetmişti, fakat fikrini değiştirdi ve sinemaya gitti.

What made you change your mind?

Sana fikrini ne değiştirtti?

How can you change your mind; you promised to give me some money.

Nasıl fikrini değiştirebilirsin; bana bir miktar para vermeyi vadettin.

to run into

Çoğu zaman «bir yere çarpmak, bindirmek» anlamına gelir fakat mecazi olarak da «aniden rastlamak, burun buruna gelmek» anlatır.

The bus ran into a tree.

Otobüs ağaca bindirdi. (Çarptı)

The car ran into a woman.

Araba bir kadına çarptı.

I ran into my friend this morning.

Bu sabah arkadaşşıma aniden rastladım. (Burun buruna geldik.)

to cut a long story short

«sözün kısası, kısaca, lâfı uzatmayalım» anlamındadır.

To cut a long story short, we waited there about two hours.

Sözün kısası orada takriben iki saat bekledik.

To cut a long story short, Ali Baba took all the gold of the forty thieves.

Sözün kısası Ali Baba kırk haramilerin bütün altınını aldı.

to take trouble

«Bir şey veya bir kimse için bir zahmete katlanmak» anlamına gelen bir deyimdir.

He took a lot of trouble to help me.

Bana yardım etmek için çok zahmete katlandı. (girdi)

Don't take any trouble to please him.

Onu memnun etmek için hiç (bir) zahmete girme.

Will you take the trouble to come with us?

Bizimle gelmek zahmetine katlanırmısınız?

to do one's best

«Bir kimsenin bir iş için elinden geleni yapması» anlamına gelen bir deyimdir.

You must do your best to learn English.

İngilizce öğrenmek için elinizden geleni yapmalısınız.

The doctor did his best to save the man.

Doktor adamı kurtarmak için elinden geleni yaptı.

I shall do my best to help you.

Size yardım etmek için elimden geleni yapacağım.

He did his best to repair the car, but some parts were broken.

Otomobili tamir etmek için elinden geleni yaptı, fakat bazı parçalar kırılmıştı.

A DEAD MAN'S LETTER

(23. dersten devam)

I drove slowly back to London. The car ran badly all the way, and it was late when I got into bed.

For some weeks I heard nothing from the Burton Hill police.

One night, as I sat in front of my fire after a hard day's work, I got the letter out, and looked at the address again. It was easy to throw it into the fire and let it burn. «If I burn it,» I thought, «that will be the end of my troubles.»

But I did not burn it. I remembered Patten's eyes when he gave it to me.

On the next day I received a letter from the Burton Hill police. They could not find Trout for me, and they were not going to try any longer.

That night I again wanted to burn the letter. It seemed useless to keep it. But I kept it.

Life is full of surprises. Sometimes you think that everything is useless, and then something happens which changes your mind. And something happened to me.

I went to visit a sick man in his house. I did not take my car; the house was only half a mile from my own, and sometimes in London it is quicker to walk than to drive. I was glad to find that the sick man was a little better, and I left the house to walk home. As I crossed the road, I was thinking of him and not of myself, and perhaps I was a little careless. A car ran into me, and I fell down on the road. The car stopped, of course.

I got up. I was rather dirty. There was a little blood on one of my hands. The driver came to me to say that he was very sorry. And, to cut a long story short, he took me to my house in his car.

He came with me to my door. «I'm glad that I was going slowly,» he said. «My old car can't go fast, and to-day that was a good thing for both of us. My name is Trout,» he said, «and I live at 264 Orwell Road.»

«Will you please tell me your first name?» I asked.

«Why not? My first name's William.»

«Did you ever know anyone called Robert Patten?» I said.

A dark look came over his face but he answered, «Yes.»

«Come in,» I said. «I have something for you.»

We went and sat down in my sitting-room. I gave the letter to him.

«And now,» I thought, «my work is done.» I was very glad.

«Where did you get this?» he asked.

I told him the whole story.

«You've taken a lot of trouble for me,» he said and he began to open the letter. «Yes, I knew Patten. We did some business together long ago.»

Trout began to read the letter. «What's this?» he cried. He seemed very surprised. He read some more and then put the letter down.

«Do you know anything about this letter?» he asked.

«Nothing.»

«I ought to tell you all about it, and ought to thank you for all your trouble. I can't thank you enough.»

«I didn't do much,» I said. «I was glad to help an old friend.»

«I once did some business with Patten,» said Trout, «but we didn't like each other very much. I lost a lot of money. I was quite rich before I met him. Patten got most of my money, and I've been a poor man for a long time. But Patten says in this letter that he has left seventy-five thousand pounds to me. He wants me to go to see his lawyers. Seventy five thousand! This is a great surprise to me Doctor Tiverton. How can I thank you?»

«Patten was dying,» I said, «and he remembered you and the business. He wanted to return the money to you.»

«He has returned much more than he got from me,» said Trout.

«You were good to him, weren't you?» He looked at the letter again.

«I was his friend,» I said. «And any doctor always does his best for sick people.»

«Yes, yes,» said Trout. «Patten liked you. His death came very quickly. He wanted to give you something, and he had no time to see his lawyers.»

«Give me something?» I said. I was very surprised.

«Oh, yes. He wants me to give you a thousand pounds.»

When I heard that, «A thousand pounds!» I cried. «Why?»

«Because you helped him and because he liked you. But I can't give you the money just yet.» Trout laughed rather sadly. «I haven't got a thousand pounds in the bank yet. But you will get your money. I'll go to see the lawyers next week. They're far away in Scotland.»

«Yes,» I said. «Patten lived there.»

I took Trout to the door. «I'm glad that your car ran into me,» I said.

«I'm glad too, of course,» he said, «but I'm sorry for that cut on your hand.»

«It will bring me a thousand pounds» I said with a laugh.

A month later the cheque for a thousand pounds reached me in an envelope. I went out to buy a new car.

ÖLÜ BİR ADAMIN MEKTUBU

Ağır ağır geriye Londraya sürdüm. Araba bütün yol boyunca fena bir şekilde çalıştı, ve yatağa girdiğim zaman (vakit) geçti.

Bir kaç hafta Burton Hill polisinden hiç bir şey duymadım.

Güç bir iş gününden sonra bir gece ateşimin (ocağımın) önünde otuyorken, mektubu çıkardım, adrese tekrar baktım. Onu ateşe atmak ve yanmaya bırakmak kolaydı. «Onu yakarsam» diye düşündüm, «bu, benim sıkıntılarımın sonu olacak.»

Fakat onu yakmadım. Onu bana verdiği zaman Patten'in gözlerini hatırladım.

Ertesi gün Burton Hill Polisinden bir mektup aldım. Onlar Trout'ı benim için bulamamışlardı, ve daha fazla uğraşmıyacaktı.

O gece mektubu tekrar yakmak istedim. Onu tutmak faydasız görünüyordu. Fakat onu tuttum.

Hayat sürprizlerle doludur. Bazan her şey faydasız diye düşünürsünüz, sonra fikrinizi değiştiren bir şey olur. Ve bana bir şey oldu.

Hasta bir adamı evinde ziyaret etmeğe gittim. Arabamı almadım; ev benimkinden sadece yarım mil'di. Bazan Londra'da yürümek (araba) sürmekten daha çabuktur. Hasta adamı daha iyi bulduğuma memnun oldum, ve evime yürümek için evi terkettim. Yolu geçiyorken, onu düşünüyordum, kendimi değil, ve belki bir parça dikkatsizdim. Bir araba bana çarptı, ve ben yolun üstüne yere düştüm. Araba durdu, tabii.

Ayağa kalktım. Bir hayli pistim. Elimin birinde biraz kan vardı. Şoför çok müteessir olduğunu söylemek için bana geldi. Ve, uzun hikâyeyi kısa kesmek için (uzun sözün kısası), beni arabasında evime götürdü.

Benimle kapıma geldi. «Yavaş gitmekte olduğuma memnunum,» dedi. «Benim eski arabam süratli gidemez, ve bu gün bu ikimiz için de iyi bir şey oldu. Adım Trout'tur,» dedi, «ve ben Orwell Road 264'te otururum.»

«Bana lütfen ilk isminizi söyler misiniz?» diye sordum.

«Niçin olmasın? Benim ilk adım William'dır.»

«Siz hiç Robert Patten isimli birisini tanıdınız mı?» dedim.

Yüzünün üzerine karanlık bir görünüş geldi fakat «evet,» diye cevap verdi.

«İçeri girin,» dedim. «Sizin için bir şeyim var.»

Gittik ve benim oturma odamda oturduk. Ona mektubu verdim.

«Ve şimdi» diye düşündüm, «benim işim yapıldı.» Çok memnundum.

«Bunu nereden aldınız?» diye sordu.

Ona bütün hikâyeyi anlattım.

«Benim için çok zahmete katlanmışsınız,» dedi ve mektubu açmağa başladı. «Evet Patten'i tanıdım (tanırdım). Uzun zaman evvel birlikte bazı iş yaptık.»

Trout mektubu okumağa başladı. «Bu ne?» diye bağırdı. Çok şaşır-mış göründü (görünüyordu). Bir parça daha okudu ve sonra mektubu aşağıya (yere) bıraktı.

«Bu mektup hakkında her hangi bir şey biliyor musunuz?» diye sordu.

«Hiç bir şey.»

«Size onun hakkında her şeyi söylemem lâzım (vazifem) ve bütün sıkıntılarınız için size teşekkür etmeliyim. Size yeteri kadar teşekkür edemem.»

«Çok (bir şey) yapmadım,» dedim. «Eski bir arkadaşaya yardım ettiğime memnundum.»

«Bir zamanlar Patten ile bazı iş (ler) yaptık» dedi Trout, «fakat bir-birimizi çok sevmedik. Ben çok para kaybettim. Ona rastlamadan önce bir hayli zengindim. Patten benim paramın çoğunu aldı, ve ben uzun bir zaman için fakir bir adam oldum. Fakat Patten bu mektupta bana yetmiş beş bin pound bıraktığını söylüyor. Avukatlarını görmeğe gitmemi istiyor. Yetmiş beş bin... Bu benim için büyük bir sürpriz, Doktor Tiverton. Size nasıl teşekkür edebilirim?»

«Patten ölüyordu,» dedim, «ve sizi ve işi hatırladı. Parayı size iade etmek istedi.»

«Bana, benden aldığından çok daha fazla iade etti.» dedi Trout.

«Siz ona (karşı) çok iyi idiniz, değil mi?» Tekrar mektuba baktı.

«Ben onun arkadaşaydım,» dedim, «ve her doktor hasta insanlar için daima elinden geleni yapar.»

«Evet, evet,» dedi Trout. «Patten sizi seviyordu. Onun ölümü çok çabuk geldi. Size bir şey vermek istedi ve avukatlarını görecekt vakti yoktu.»

«Bana bir şey vermek (mi) ?» dedim. Çok şaşırılmıştım.

«Oh, evet. Size bin pound vermeme istiyor.»

Onu işittiğim zaman «bin pound!» diye bağırdım. «Niçin?»

«Çünkü ona yardım ettiniz ve çünkü sizi seviyordu. Fakat size parayı hemen veremem.» Trout biraz üzüntü olarak güldü. «Bankada henüz bin pound'um yok. Fakat siz paranızı alacaksınız. Gelecek hafta avukatları görmeğe gideceğim. Onlar uzakta İskoçyadadırlar.»

Trout'ı kapıya götürdüm. «Arabanızın bana çarptığına memnunum.» dedim.

«Ben de memnunum, pek tabii,» dedi, «fakat elinizdeki kesik için müteessirim.»

«O bana bin pound getirecek,» dedim gülerek.

Bir ay sonra bir zarf içinde bin poundluk çek bana ulaştı. Yeni bi ba satın almağa gittim.

— I want to speak with my husband's lawyers, at once.

— Derhal kocamın avukatlarıyla görüşmek istivorum.

UNIT

TWENTY-SIX

ÜNİTE

YİRMİ ALTI

26

MAY MIGİFT

İki anlamından bir tanesinin, «müsaade etmek» anlamındaki can yardımcı fiiliyle karışmasından dolayı birinci kursumuzda hiç temas etmemiş olduğumuz may yardımcı fiili Türkçedeki «-bilmek» yardımcı fiilinin anlamlarından ikisini karşılar. May yardımcı fiilini incelemeden önce Türkçede «-bilmek» yardımcı fiilinin kaç anlama gelebileceğini bir misalle inceleyelim.

Ahmet okula gidebilir.

Bu cümlelerin, kullanıldığı yerlere göre şu değişik anlamları vardır.

- 1 — Ahmet'in okula gitmesine müsaade edilmiştir.
- 2 — Ahmet okula gidecek kadar güce sahiptir.
- 3 — Ahmet okula nasıl gidileceğini bilir.
- 4 — Ahmet'in okula gitmesi ihtimali vardır.

Bu misallerden birincisi, yani «Ahmet'in okula gitmesine müsaade edilmiştir» anlamına geleni hem can yardımcı fiili ile hem de may yardımcı fiiliyle söylenebilir ve iki kullanım arasında anlam bakımından büyük bir fark yoktur.

Ahmet can go to school.

Ahmet may go to school.

Ahmet okula gidebilir. (Gitmesine müsaade edilmiştir.)

Ahmet okula gidebilir. (Gitmesine müsaade edilmiştir.)

Bu cümlelerin soruları veya olumsuzları da aynı şekilde yapılırlar ve anlam değişikliği göstermeden birbirinin yerine kullanılabilirler, yeter ki cümleyi müsaade etmek anlamında kullanmış olalım.

İkinci, yani «güce sahiptir» örneği; üçüncü, yani «bilgi» örneği İngilizcede sadece can yardımcı fiiliyle söylenebilirler ki bunların gelecek zaman veya geçmiş zaman oldukları vakit alacakları şekilleri *can* ve *to be able to* yardımcı fiillerini incelerken görmüştük.

Yukarıdaki örneklerden dördüncüsü, yani ihtimal bildiren örnek ise sadece *may* ve bunun değişik bir şekli olan *might* ile söylenebilir.

Ahmet may go to school.

Ahmet okula gidebilir. (İhtimal dahilindedir.)

Ahmet might go to school.

Ahmet okula gidebilir. (Daha az ihtimal dahilindedir.)

My father may come this evening.

Babam bu akşam gelebilir. (belki de)

My father might come this evening.

Babam bu akşam gelebilir. (Hiç belli olmaz.)

İhtimal ifade eden cümlelerde sadece *may* ve bunun az ihtimal bildiren şekli olan *might* kullanılabilir ve hiç bir zaman güç, bilgi, vakit ve imkân mevcudiyeti anlamında cümlelerde kullanılmazlar. Sadece müsaade istemek veya müsaade etmek anlamında *can* ile beraber *may* da kullanılabilir. Müsaade anlamında *might* çok seyrek kullanılır.

He may go now.

Şimdi gidebilir. (müsaade)

He can go now.

Şimdi gidebilir. (müsaade)

It may rain this morning.

Bu sabah yağmur yağabilir. (ihtimal, belki)

It might rain this morning.

Bu sabah yağmur yağabilir. (hiç belli olmaz)

May yardımcı fiilinin ihtimal belirtmesine karşılık *might*'ın daha az bir ihtimal belirttiğini örneklerden öğrenmiş bulunuyoruz. *Might*'la yapılan cümlelerin Türkçeye en yakın şekli «hiç belli olmaz» anlamında kullandığımız cümlelerdir.

She might come.

Gelebilir. (Hiç belli olmaz.)

İhtimal bildiren bu iki yardımcı fiilin olumsuzları bildiğimiz kurallar gereğince yapılır, yani cümleye bir *not* ilâvesi gerekir.

She may not answer your letter.

Mektubuna cevap vermiyebilir.
(İhtimal dahilindedir.)

She might not bring her friends.

(Bakarsın) arkadaşlarını getirmiyebilir.

They may not catch the last bus.

Son otobüse yetişmiyebilirler.
(mümkündür.)

We might not find any hotels.

Hiç bir otel bulmayabiliriz. (Hiç belli olmaz.)

Dilbilgisi kurallarına göre bu iki yardımcı fiilin (cümlelerin başına getirilmek suretiyle) soru olmaları gerekir. Fakat tatbikatta bu şekil hiç kullanılmaz. Bunun yerine, soru olmıyan cümlelerin baş tarafına «zanneder misiniz?» ibaresi getirilmek suretiyle yapılan sorular kullanılır.

He may come this afternoon.

Bu ikindi gelebilir. (ihtimal)

May he come this afternoon.

Bu ikindi gelebilir mi? (Kullanılmayan şekil.)

Do you think he will come this evening?

Bu ikindi gelir mi dersiniz?

Do you think they will go to the cinema?

Sinemaya giderler mi dersiniz?

Do you think it will rain?

Yağmur yağar mı dersiniz?

Gerek may, gerekse can'ın müsaade anlamında kullanılabileceklerini görmüştük. İhtimal anlattığı zaman may'in soru yapmakta kullanılamaması yanında müsaade istemek anlamında kullanıldığı zaman cümlelerin başına geçip soru yapabilir.

You may open the window.

Pencereyi açabilirsiniz. (müsaade)

May I open the window?

Pencereyi açabilir miyim? (Müsaade var mı?)

May I come late tomorrow?

Yarın geç gelebilir miyim?

May we play football?

Futbol oynayabilir miyiz?

May he shut the door?

Kapıyı kapıyabilir mi?

May they go to the theatre?

Tiyatroya gidebilirler mi?

Çok fazla nezaket ifade etmek için may yerine might da kullanılabilir ama daha önce belirtmiş olduğumuz gibi yaygın değildir.

Might I use your dictionary?

(Acaba) sözlüğünüzü kullanabilir miyim? (Kullanmamda bir sakınca var mı?)

Might yardımcı fiili bir de **may**'in geçmiş hali olarak kullanılır ki bunu ilerki derslerimizde göreceğiz.

Yardımcı fiillerle verilen kısa cevaplar.

Yardımcı fiillerle yapılan sorulara kısa cevaplar verildiğini biliyoruz. Aşağıda hem bunların bir tekrarını yapıyoruz, hem de **May**, **Might** ile kısa cevabın da nasıl yapıldığını görüyoruz. Büyük harflerle yazılan kelimeler yardımcı fiillerdir.

IS this a book?	Yes, it IS.
ARE you a teacher?	Yes, I AM.
CAN he drive a car?	No, he CAN'T.
DOES he grow vegetables?	No, he DOESN'T
DO the students come here?	Yes, they DO.
WILL he be late?	Yes, he WILL.
SHALL we play in the garden?	Yes, we SHALL.
SHALL we help them?	No, we SHAN'T.
DID he go to school?	Yes, he DID.
COULD she swim well?	Yes, she COULD.
MUST they stay at home?	Yes, they MUST.
DO you go to school?	Yes, I DO.
WERE you there yesterday?	No, I WASN'T.
MAY I come with you?	Yes, you MAY.
MIGHT he come tomorrow?	Yes, he MIGHT.

gelecek zaman

22. derste ele aldığımız Gelecek Zaman mevzuuna bu derste birkaç ilâve daha yapacağız:

I ve **we** dışında kalan şahıslarla **will** kullanıldığını biliyoruz. Bunun aksi yapılır, yani **will** alan şahıslarla **shall** kullanılacak olursa bir söz verme veya bir şeyi yasak etme anlatılmış olur.

You shall have a new car.
He shall go to the cinema.
They shall live in a better house.

Yeni bir otomobilin olacak. (söz...)
Sinemaya gidecek. (söz veriyorum)
Daha iyi bir evde oturacaklar. (söz verildi)

He shall not go anywhere.
She shall stay at home.
You shall not play in the garden.

Hiç bir yere gitmeyecek. (yasak)
Evde kalacak. (bir yere gitmesi yasak)
Bahçede oynamıyacaksın. (yasak)

Bir kimsenin bir işi ısrarla, inatla yapıyor olması İngilizcede **will** ile anlatılır ve «illâki, mutlaka...» anlamına gelir. Verdiği anlam geniş zaman gibidir.

He will always come late.

(Mutlaka) geç gelir. (ne yapılsa faydası yoktur)

She will never come on time.

Hiç vaktinde gelmez. (illâki geç kalır)

Boys will be boys.

Erkek çocuk, erkek çocuktur. (ne yaparsanız huyları değişmez)

They will always pick flowers.

Daima çiçekleri koparırlar. (yasak fayda vermez)

They will live in the country.

Köyde yaşarlar. (mutlaka)

Bundan başka, yine geniş zaman olarak kullanılan **will**'in bir başka anlamı, bir yer, bir yemek veya her hangi bir şeyin yapılışının tarifinde kullanılır. Türkçede «Evvêlâ su kaynatılır, içine biraz tuz atılır...» şeklinde yapılan yemek tarifi gibi.

First you will boil some water and then you will put some salt.

Önce bir parça su kaynatın, sonra içine bir parça tuz koyun.

You will go to the station and then you will turn to the right.

İstasyona gidersiniz sonra sağa saparsınız.

Will yardımcı fiilinin yine gelecek zaman dışında kullanılan bir başka şekli Türkçede (bir tahmin) de bulunduğumuz zaman söylediğimiz «-meli, -malı» olarak kullanılan şeklidir. Bu kullanılışında özne hemen hemen her zaman **it** dir.

It will be six o'clock.

Saat altı olmalı. (öyle tahmin ediyorum)

It will be the postman.

Postacı olmalı. (tahmin ediyorum)

It will be very cold outside.

Dışarısı çok soğuk olmalı. (anladığı-
ma göre)

It will be my father.

Babam olmalı. (tahminim)

Bu misalleri Türkçeye «-cek, -cak» olarak da tercüme etmek mümkündür, ancak bu tercümedeki «-cek, -cak» lar gelecek ifade etmekten ziyade tahmin ifade ederler, bu bakımdan will gelecek zaman olarak kullanılmış olamaz.

It will be the postman.

Postacı olmalı. (postacı olacak, her
halde)

It will be the headmaster.

Başöğretmen olmalı. (olacak)

Vermiş olduğumuz bu misallerin hepsinde istenirse will yerine must kullanılabilir ve cümlelerin anlamında her hangi bir değişiklik olmaz.

It must be my father.

Babam olmalı.

EXERCISES

I

Boş yerleri doldurunuz.

1 — Why did you change your? 2 — To cut long story short the man died suddenly. 3 — I will my best to teach you German. 4 — I ran an old friend when I was walking about at the station. 5 — The book was burning the fire. 6 — You may buy a pair gloves if you want. 7 — The old man had trouble his heart. 8 — She may go school with Ahmet. 9 — The officer went to Ankara business. 10 — It going to rain soon. 11 — They always play football in our garden. 12 — It be my father. 13 — She may come the theatre with us. 14 — He his best to teach you, but you were too lazy to learn. 15 — Perhaps you were right when you told me that the car not a good one.

II

Translate into Turkish.

1 — My car doesn't run well because it is very old. 2 — Why did she change

her mind? 3 — Yesterday I ran into my friends in front of the cinema. 4 — Why are you so careless? 5 — The woman was old and sick. 6 — We sat by the fire and told stories. 7 — His house burned during the war. 8 — He did his best but he couldn't finish the work. 9 — The woman took a lot of trouble to send her children to school. 10 — To cut a long story short all my money has gone. 11 — You don't take any trouble to teach your students. 12 — Perhaps you are right, but I d'î my best to save your child. 13 — Lazy children are usually careless. 14 — It isn't my own book; I can't give it to you. 15 — Robert is an old man, but his heart is very strong.

III

Translate into English.

1 — Ev yanıyor. 2 — Fikrimi değiştirdim, sizinle geleceğim. 3 — Bu makine iyi çalışmaz, onu tamir edecekler. 4 — Siz çok dikkatsiz bir kızsınız. 5 — Bizim için çok zahmete katlandılar. 6 — Öğrencilerinize İngilizce öğretmek için elinizden geleni yaptınız mı? 7 — Mektupları ateşin içine attım. 8 — Sözü'n kısısı, Mr. Green aylığını vermedi. 9 — İki hafta önce parkta dolaşırken aniden Mary'ye rastladım. 10 — Bir doktor mu yoksa bir avukat mı olmak istiyorsun? 11 — Belki hiç gelmeyecekler. 12 — Bu coğrafya kitabı faydasızdır; sana başka bir kitap vereceğim. 13 — Küçük kız tavanı işaret etti. 14 — Fikrimi değiştiremem çünkü parasını ödedim. 15 — Siz oldukça dikkatsizsiniz, iki ay içinde bardakların yarısını kırdınız.

24. dersteki çalıştırmaların yapılmış şekilleri

I

1 — on 2 — to 3 — to 4 — to, to 5 — to (from) 6 — so 7 — of 8 — a 9 — far 10 — to

II

1 — I am going to write a letter. 2 — He is going to pay ten thousand pounds for the land. 3 — His daughter is going to burn her husband's letters. 4 — We are going to buy a new car. 5 — Are they going to start re-

pairing the tractor? 6 — He isn't going to wait for his girl friend any more. 7 — Is the shopgirl going to work in another shop? 8 — I am not going to keep her photos. 9 — She isn't going to return the books you gave. 10 — We are not going to waste our time waiting for you.

III

1 — O benim kendi paramdır; istediğim herhangi bir şeyi alabilirim. 2 — O bir avukat olacak. 3 — Mr. Miller Türkiyeye iş için (vazifeli olarak) geldi. 4 — Benim arkadaşlarıma karşı terbiyeli olmalısın. 5 — Babası İskoçyaya iş için (vazifeli olarak) gönderildi. 6 — Bisikleti ile başı dertte. 7 — Son zamanlarda iyi şarap içmedin. 8 — Babasından oldukça korkardı. 9 — Bu evdeki her şeyi değiştireceğim. 10 — Türkiye hakkında bir kitap yazacak.

IV

1 — My heart is strong. 2 — We have breakfast at eight o'clock in the morning in winter. 3 — I am rather tired. I can't come with you now. 4 — Hasan wants to be a lawyer. 5 — We have not seen any English films lately. 6 — There were a lot of customers in the shop. 7 — Did you come here on business? 8 — I'll show you my own horse. 9 — Your house is behind the college. 10 — Is it your own pen or your friend's pen?

KENDİ KENDİNE HIZLI İNGİLİZCE (İLERİ İNGİLİZCE)

HIZLI İNGİLİZCE Setinin 1. ve 2. basamak bölümlerinin devamı olan 3. basamak seti İngilizcelerini daha ileri bir düzeye getirmek isteyenler için hazırlanmıştır.

HIZLI İNGİLİZCE dizisinin üçüncüsü olan bu set ilk iki basamak setlerini izlemiş olanlar veya bu düzeyde bilgiye sahip bulunanların izleyebileceği düzeydedir.

3. basamak setini izleyip bitirenler bundan sonra 4. basamak setine başlayabilirler.

Elinizdeki 3. basamak seti, 2 kitap ve 2 CD'den oluşmaktadır.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

F **FONO**
ÖZEL EĞİTİM KURUMLARI

FONO ÖZEL EĞİTİM KURUMLARI ve
YAYIN DAĞITIM SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Ambarlı, Beysan Sitesi, Birlik Cad. No: 32 Avcılar
34310 İSTANBUL

Tel: 0212 422 77 60 (pbx) Faks: 0212 422 45 62

E-posta: acikogretim@fono.com.tr www.fono.com.tr